

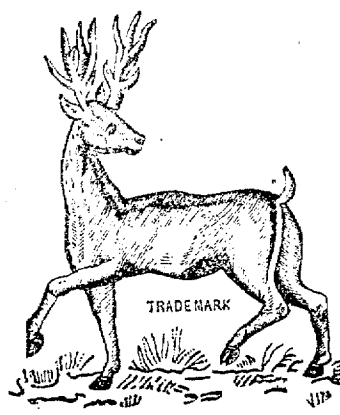
30862

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3 చెన్న పట్టణము 1916 నంబర 1 నెల 6 వ తేది సోమవారము No 182
సంపుటము 3 సత్య నామ సంవత్సర కాశీక మాస శుక్ల ద్వాదశి ౧౨. సంచిక ౧౨౨

చత్రములరాజు

అసలు "లేడి" గుఱుతు

Hed Office:—
Bombay
Branch:—
Calicut
541

అడమనకు, చొకికు, చాలకాలము మన్నుటకు "లేడి" గుఱుతు గల గొడుగులనేవాడుడి. "లేడి" గుఱుతు గొడుగులే చాల మంచి"వని ప్రతివారును చెప్పవారు. జాతీయ వస్తు ప్రదర్శన భవనందను పేరు వహించిన దిదియే. బనియన్లు, ఫెల్టెటోపీలును చాల తక్కువ శ్రేణుకు దొరక గలవు. వలయువారు ఈక్రింది విలారమునకు వ్రాయుడు.

Ebrahim Currim & Sons,
Umbrella Merchants,
No. 251/53, ESPLANADE ROW, MADRAS.

సంగీతప్రదాయని

వెల రూపాయలు 3.

ఈ గ్రంథము ఆత్మప్రసిద్ధి జెందిన వాణిశాస్త్రిగారి విద్యాపారంగతులైన విద్యార్థి కే. వరదాచార్యులు, కే. వి. శ్రీనివాస ఆచార్యులూ, వీణ కృష్ణమూచార్యులు వీరలచే రచింపబడినది. ఇందులక్షణ సంగ్రహమును అభ్యాసపద్ధతులును, స్వరజతులు, వర్ణములు, తాళాగ్యుగారి కృతులు, పట్నం నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతులు, దీక్షితకృతులు మొగలగు, సుమారు 140 పురు బడులును స్వర, సాహిత్యతాళ, కాలము లకుగురుతు లేర్పరచిఅందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగునటుల వ్రాయబడియున్నది. హాస్యనియము, వీణ ఈ ఉభయవాదములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి నుపయోగించు విధములును వ్రాయబడి యున్నది. దీనిలో కొను 16 పుటలు నైజా 500 పుటలు. దళసరి గ్లేసుకాగితములో ముద్రితము. కాలికో బయిండు బంగారు గిలుటు చేయబడి యున్నది. వలయువారు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికోనవలెను.

మెసర్సు హో అండు కంపెనీ,

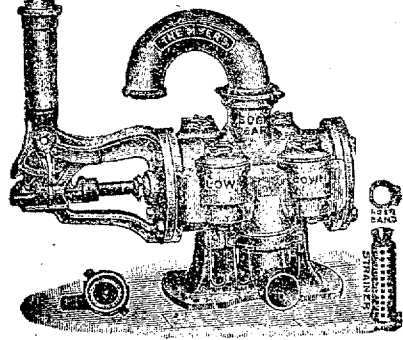
546 (హిందూ, మద్రాసు.

కె. బి. జోషి అండుకో.

సెక్యూరిటీ బిల్డింగు

నెం. 221, హార్జిత్కోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.
పూర్వముగా నవీన మయినది.
లోడవుక్ ఫోర్సు పంపు.

25 అడుగుల లోతునుండి నీళ్లుకోడి అంత ఎత్తు నకు వైకిలాగును. గంటకు 2000 గాలనులు తోడును. 2 అంగుళములు ముఖము. నిష్పన్న చల్లార్చుటకును, నీటిని వైకి కొట్టుటకును జనులు ఏర్పాట్లు చేయ బడును. ఒకచోటనుండి మరొకచోటికి నులభి ముగా తీసికొని పోవడదగి యున్నది. బహు వ్యుత్ప శక్తితో ఎడతెగని ధార ప్రవహింపజేయును. ఒక్క మనిషి పని చాలును. 537

కావలయును సులభముగా వ్రాయును. 537

సర్వవృత్తిక విష సంచేవిని.

536 మారు (100) రూపాయలు బహుమతి.
ఏవ్వుమ వచ్చువారు! నవ్వుమర బోదురు!!

తేలుకొంకిపోటువలన, మంట పోట్టుకు తగిన పరిహారమును బొంద లేకమిగులకష్టపడువారలకై మేమి యావధమును గనిపెట్టితిమి. కుట్టిన చోట నీచందును డైరెక్ట్లో ప్రకార ముపయోగించిన ఒకటిరెండు నిమిషములలో మంటలు పోట్టుపోవును. ఈయావధమునందు గుణము లేదని ఋజువు చేయు వారలు

మా యావధమును మాకు తిరుగపంపి తమకు సెలవైన మొత్తమును రాబట్టుకొనుటయేగాక (100) మారురూపాయల బహుమతి నందుటకును నర్హులగుదురు.

వెల 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్టు 1-కి 8 అ. పోస్టేజి 6 అశాలు ఒకపేతడవ (2) ప్యాకెట్టు తప్పించుకొన్న పోస్టేజి ఉచితము 1 డజన్ ప్యాకెట్టులకు పోస్టేజి తర్పు 5-0-0 1 డజన్ ప్యాకెట్టు కొన్నవారికి (1-8-0), వెలగల ఛాక్ సలర్ ఫాక్టరీకే పేనా ఇవారు.

టి. సీతారామ మొదలియారు

8. కందప్ప మొదలిగిడి, తిరువల్లిక్కేజి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

చక్కని జబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పలమాన్యును నాయువుపోట్ల పోగొట్టును సార్వభౌమపుష్పల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును అమృతాంజనండిపో; బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఈ వనోపధి ప్రక్రమవలన జనించుబాధ్యములకు కిరీటముకంటి నందు. కుగుపులను, మచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాణినోపలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధకారిణి (28)

వనోపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి సాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారెసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రావైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi No. 144, No 2, BOMBAY.

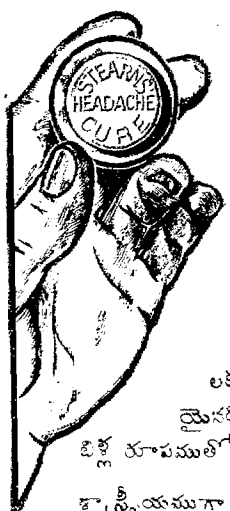
శారదాంబ

ఇది శ్రీశర్మబోధిణి యుగ వాటికము శ్రీనివాస రాఘవాచార్య ప్రణేతము.

సంఘమురాచారి సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరును జదివి శ్రీర నలయును. వెల 4 అశాలు.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంధప్రతికా కార్యాలయము
7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

స్టెరింగ్

తలనొప్పిమందు

నుపయోగించి

తలనొప్పిని మాన్పుకొనును

పాకు

ఇది తలనొప్పిని పార్శ్వపునొప్పి లకును చాల మంచి మందు. రూఢి యైనది. రుచితేనిది. మాటు పెట్టబడిన దిల్ల రూపముతో నుండును.

కాశ్మీరముగా తయారు చేయబడినది. దీనిని తినుటకు వెగటుండదు. చాలాతలనుకూలముగా నుండును.

ఈ మందు ముందులంగళ్లలోను బజారులలోను స్టోర్సులలోను వొంకును.

తలనొప్పి వచ్చినపుడెల్ల నుపయోగింతురు.

టాజానా

593

ప్రకృతి శాస్త్రాభివృద్ధి

ప్రపంచమునందలి ప్రతిదేశమునను, మానుషిక జాతి ల్లము ఆవస్థలను గూర్చియు, వర్తమాన భవిష్యత్కాలముల నంతలివారల ఆలోచనాభివృద్ధి సాధనమునుగూర్చియు, అనేక పలు ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులు వారి జీవితముల ధారపోసి యున్నారు. ఆకాలపు పుష్కలమునను నూచనయగు వెంట్రు కులములకు పరిశీలనములగు క్రిముల పనియను నిర్వహణ నపీ కవు () లో ముఖ్యముగ మనకు సంబంధించినది.

ఈ వ్యాధి ఆశేక యావనలందు సామాన్యముగ నున్నది. ఈ క్రిమి సమదాయము వెంట్రుకల నంటియుండు చర్మపు కన్యలో ప్రవేశించి వెంట్రుకల యభివృద్ధికి కలసిక, రక్త నాళములకుండి వచ్చు పదార్థమును తినివేయును. దీని పర్యవ సాసము వెంట్రుకయొక్క పొడువశించి వెంట్రుక పాలిపోయి యుండును.

ఇందుకు కారణమును కనుగొనుటలో ప్రకృతిశాస్త్ర జ్ఞులే ఆ కారణవిస్తృతి సాధనమునుకూడ కనిపెట్టినారు. ఆ క్రిమిసమదాయమును నశింపజేసి వెంట్రుకల పొడువకు తగిన ఆహారమును కలుగజేసి వాటి నారోగ్యమునకు దెచ్చుటయే ఇందుకు సాధనము. ఇంతవరకును ఇట్టి సాధనము అసాధ్య మని తలంచబడిన కాని, ఇప్పుడు "టాజానా" యనునది ఇందుకు గాను యిప్పుడు కనిపెట్టబడినది.

"టాజానా కేశాహారము" క్రిములను జంతును. వెంట్రు కల పొడువకు పుష్టికేయును. వెంట్రుకల వెరుగునట్లు చేయును. కిరీటమునుబోలు తన కిరోజపుంజము డీజీంచె ననియేస్త్రీయును విచారపడ నవసరములేదు. త్వరగ నిశ్చయ ముగ నవి రాగలవు. ఏమానవుడును యావనదేశలో వృద్ధాప్య యును ధరించనవలయులేదు. తమ దృష్టిపథమునందున్న యీ యావనమును వినియోగించి తమ యావనమును కాపాడ నచ్చును. "టాజానా"లో కొవ్వుకలియును.

కేమిట్లు నడుగవచ్చును. ఇది రెండువిధములుగ నుండ బడును. ఒకటి పురుషులకు, వేరొకటి స్త్రీలకు, మొదటిది అంటుకొని యుండునట్లుగకూడ యుండును. మీ రేయందుల కుకాణములలో పడినను యిత్తురు లేదా సోలో ఏజంట్లు మట్టి అండు లో లిమిటెడ్ 19 తేదీయైన బీచ్ పోస్టు బాక్సు 228 మద్రాసు అనివ్రాసిన తెప్పించియ్యవలయుత్తురు. ఖరీదు 5 పౌండులు సీసా చుట్టుననే దానితో సహా 1-12-0 ,, 10 ,, 2-12-0

కల్యాణి - ప్రతిరుండు

ఇది షేక్స్పియర్ ను ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి వేట తెలుగున స్త్రీలకును బాలకులకును తెలియ నట్లురచింపఁ బడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చమత్కారములు, మన తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చమత్కారమును రచనమును అద్భుతములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతిరుండు 2.

దైత్య కవచము

మనుజునకు గల పాపము గుణములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యమునకా ఆవధలయందు మనస్సు చలించ గుండుట. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును ఆశ్రు కశ్రుములచే భేదించదగినవి. ఈ ధైర్య మనెడి కవచమో యశ్రు శశ్రుములకు అభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రాభివృత్తి గాంగేయాత్ అన్యత్రచ మానా చతః" అనెడి జీతేంద్రియంధైన భీష్మునియొక్క చరితము నతి సులభతైలిన తెలిపియున్నది. వేట 6 అశాలు. ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందమద్రాసు, మద్రాసు.

వృత్తాంత లేఖలు

తిరుచినాపల్లి వార్తలు.

(విలేఖరుని వద్దనుండి)

ఆంధ్రవిద్యాధి సంఘము.

ఈనగరమున గల ఆంధ్రవిద్యాధి సంఘము గడచిన సంవత్సర మున స్థాపించబడి యిప్పుడు వర్ధిల్లుచున్న ఆంధ్రవిద్యాధి సంఘ మును గూర్చి చదువరుల కిదివరకే తమ పత్రికాముఖమున విశదమైన వార్తయే గద! పట్టు సముద్రతీరమునందలి రేవు పట్టణములలో వన్నె గాంచుచున్నట్టియు, మత్యోజమండల రాజధానియు నగు కల్లకోట నగరమును దర్శించి యందుగల సర్కారు వైద్య, వస్త్రక వ్యాపార, సాంకేతికాలలో విద్య నభ్యసించుచుండిన ఆంధ్రవిద్యాధులను తమ మాగ్ధ మనలం బించకొనుటకై, యిచ్చటి ఆంధ్రవిద్యాధి సంఘము తరపున సంఘకార్యదర్శిగారును, మరినలుగురు మెంబర్లుగలసి యొక తాత్కాలిక కార్యనిర్వాహకసంఘముగా నేర్పడి గడచిన నెల 25 వ తేదీన ఈనగరమునడిచి, 27 వ తేదీన కల్లకోటనగరము చేరిరి. అచ్చటి ఆంధ్రవిద్యాధులెల్లరును వీరిరాకఁ జెలిసి సాద రముగా వారి నెదుర్కొని తగిన విడిది నొసగిరి. 28 వ తేదీ సాయంకాలము 8 గంటలకు తన్నగరమున గల ఆంధ్రవి ద్యాధులందరు నీ తిరుచినాపల్లి కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి కోరిక ప్రకారము ఆంధ్ర నికేతన మనుపేరు గాంచు చున్న గృహమందు సమావేశమైరి. అచ్చటి విద్యా ధులలో నొక చగు ము. రా. శ్రీ. ము. బాబురావుగారి సగ్రాసనాధిపతిగా నెన్నుకొని సభ ప్రారంభించిరి. ప్రథమమున సగ్రాసనాధిపతిగారు తిరుచినాపల్లి కార్యనిర్వా హకసంఘమువారినిమూలముగూడుటకై యాహ్వానము చేసినవీరదట నీ కార్యనిర్వాహకసంఘ కార్యదర్శిగారి యనుమతిని వదలి సంఘసభ్యులలో నొకరగు చు.రా.శ్రీ. రామచంద్రరావుగారు తేది కార్యనిర్వాహకసంఘము తరపున, నిట్లు ప్రశంసించిరి. మన స్వదేశమగు ఆంధ్రరాష్ట్రమున సాంకేతికవిద్యా పాఠ శాలా వసతులు ననిపేతువున మనయాంధ్రసోదరులు సాంకే తిక విద్యాధిమై దూరదేశ సంఘావళియందుఁ బరదేశముల యం దితరభాషా పరిచయములేక మిక్కిలి కష్టముల పాలును చుండుటయు నట్టితే మాతృభాషాభివృద్ధికి భంగము కలుగు చుండుటయు నాంధ్రవిద్యాధి సంఘాభివృద్ధియే మాతృక యను నాంధ్రభాషాభివృద్ధికి కారణ మగుట గ్రహించి తాము తిరు చినాపల్లి నగరమున స్థాపించిన "ఆంధ్రవిద్యాధి సంఘము"ను గూర్చి కొంత ముచ్చటించి, ప్రస్తుతమున మన వయోవృద్ధులు స్వదేశ విదేశములయందు మాతృదేశ, మాతృభాషాభివృద్ధిల కొరకు పడుచుండిన శ్రమల నెల్ల ముచ్చటించి, సంఘముయొ క్క యావశ్యకతను కాలిప కల్లకోటలోని ఆంధ్రవిద్యాధి లం దరును గలసి యొక సంఘమును స్థాపించి భాషాభివృద్ధినిచేయు మని కోరుటయును, తిరుచినాపల్లినుండి బయలుదేరినచ్చిన కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి ముఖ్యోద్దేశ్యముని విపులముగా చక్కనివైతి నుపన్యసించిరి. విదవ సగ్రాసనాధిపతియును సభ్యులగు మిగిలిన కల్లకోట ఆంధ్రవిద్యాధులను తమ యంగీకారముల నేకగ్రీవముగా నుడిచి యీక్రిందితీర్పుల నా మోదముతో జేసినని వ్రాయుట కెంతయు సంత సించు చున్నాడను.

తీర్పులు.

- 1. ఈనగరమునగల తెలుగుదేశ విద్యాధు లందరును గలసి యొక సంఘముగా నేర్పడి యాసంఘమునకు "ఆంధ్ర నికేతన విద్యాధి సంఘము. కల్లకోట" అని నేరదవలెను. 2. ఈసంఘము తరపున పుస్తకభాండాగారముగాని లేక రీడింగరూముగాని యొకటి స్థాపించి, ఆంధ్ర వార్తా పత్రికలఁ జెప్పించుచు మన యాంధ్రభాష వృద్ధిచేయబడ వలెను. 3. ఈసంఘము తరపున సంఘములోని విద్యాధుల కార్య వ్యాధామముకొరకై యొక బంతులాట సంఘముకూడ స్థాపించవలెను. 4. సంఘాధిపతి, కార్యదర్శియు, మొదలగు ముఖ్య గుల నెల్ల మరయొకసభ సమావేశమై యెన్నుకొనవలెను. పిమ్మట సంఘ స్థాపనాకార్య సంస్కరణ వ్యాసమున సగ్రా సనాధిపతి యుపన్యసించినవీరదట, తిరుచినాపల్లినుండి వచ్చిన కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో వైసుపన్యసించిన రామచంద్ర రావుగారు తిరిగి మరియొకసారియును, కార్యదర్శిగారును, మిగిలిన ముగ్గురుసభ్యులు నొకరుగాలేచి తమ యచరిమితా నందమును వాచిరిగిన యాహ్వానమునకై కల్లకోటవారికి వందనము లాచరించుచుఁ దమకోరిక నెరవేర్చినందులకై మిగులఁ గొనియాడుచుఁ గరతాళధ్వనులతో సభముగి నెను. విదవ కల్లకోట విద్యాధు లందరును తమ యతిథులతోఁగలసి తామందరు నొక కాయాపట మెత్తించుకొన దలచిరిగాని వస్త్ర ముమితముగాఁ గురియుచుండుటయును, తిరుచినాపల్లి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికి న్యవధి లేకపోవుటయు సంధించెను.

అయిదవ ఆంధ్రముహూజనసభ - నెల్లూరు.

గీ. ఉత్తరంచెద దేశ మేనొక్కరుఁ డనె నిశ్చయంబిది నేయంగనేర చొరుడు అనుచు "విలియముషి"ట్టును నతడు పలికె అట్లెయ్యెల్లరు దలపంగ నగును శుభము. ఎట్లయిన నేమి తుదకు మాయుండలసభ సమావేశముతరి కూడ ఆంధ్రమాత జయ మొందెనని వ్రాయుటకు సంతసించు చున్నాడ. ఆంధ్రరాష్ట్రముపట్ల ప్రాగ్ధర్మ జరిగినది. తత్స మయమున భీశాలును, యుక్తిశాలును, ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు పేరు మంతులు దిక్కుమైన యువన్యాసములగావించిరి; మాయుండల వాసులకు, ఆంధ్రరాష్ట్రము పట్ల ఆదర్శమేయని ప్రథమము ప్రగల్భములు పలికినామే, కాకినాడకరగి "ఆంధ్రముహూజన సభ" కిట కాహ్వానించినామే, ఇంతచేసియు మండలసభసమా వేశ మైనతర "ఆంధ్రరాష్ట్రము" మా కక్కనలేదని,యెక్కడ తీర్మానించెదనో! యని కొందరు భయపడిరి. కాని వై వా నుగ్రహము కలనను, శ్రీ యు త. కొంద మెంకటప్పయ్య పంతులుగారు నీ జము నాటి న, ముహూర్తబలిమిచేతను నెల్లూరునుండల సభాసమావేశముతరి కూడ "ఆంధ్ర మూత" జయ మొందినది. సామాన్యముగా జయమొందుట కా దు. "ఆంధ్రరాష్ట్రము పట్ల ఉపన్యాసములు గావించిన వారు వదముగ్గురు. పిమ్మట ప్రతినిధులలో వోట్లువేయగా 47 మంది "రాష్ట్రము" కా వలయు ననిన వా రు. 27 మంది వ్యతిరేకులు. మావారు ఇంతటితో తనని నొం దరాదు. ముందున్నది ముసల్లపంతుగ అనుసామెతను చువన్ను లో జ్ఞాపక ముందుకొనవలయును పంచరు "ఆంధ్రముహూజన సభ" రామరాను మిగుల ఆసన్న మగుచున్నది.చుండలములోని మగ్రామవాసుల కిప్పటినుండి యువన్యాసములు గావించు చుండిన గాని వారికి చక్కగా బోధపడదు. అందులకు అచ్చ టచ్చట ఉపసంఘములు గావించి వారు ప్రతివాఁము కొన్ని సమీప్య మగ్రామములకు భోయి చక్కగ నుపన్యాసములు గావించుచుండవలయును. నదరు విషయమై శ్రీయుత నున్నే పల్లి రామకృష్ణరావుగారు, పొట్లపూడివాస్తవ్యులగు శ్రీయుత సాణకా పట్టాభిరామిరెడ్డిగారు ఎక్కువ శ్రద్ధచేసికొన వ్రా ణించుచున్నాడ. రాగల ఆంధ్రముహూజనసభకు ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులగు శ్రీయుత గాడిచెల్ల హరికన్యోద్వైతరావు ఎం. ఏ. గారినిగాని శ్రీయుత భోగరాజు పట్టాక్షిఠారా మయ్య బి. ఏ. ఎం. డి. సి. ఎం. గారిని గాని శ్రీయుతన్యా పతి సుబ్బారావుపంతులుగారిని గాని అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొ నిన బాగుండును.

ఘాలి! సుబ్బరామయ్య,

ఆంధ్రసభా మందిరము.

(ఒకరు)

ఆంధ్రసభా మందిరమున, ఈనెల 29 వ తినమున, విద్యాధులు మొదలగువారి యుపయోగముకై యాంధ్రభవన మును, ఆంధ్రసభవారి కార్యనిర్వహణాధికముకై యొక సభా మందిరమును నిర్మించుట మొదలయిన విషయములు సభవా రందఱు నిశ్చయించినట్లు 30 వ దినపత్రికలోఁ గనఁబడుచున్నది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును, ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర మును, ఆంధ్రదేశాభివృద్ధి కత్యంతావశ్యకములని, ఆంధ్రులలో విద్యావివేకశాలలలో బహుసంఖ్యాకులు, నిశ్చయించి, విశ్వ ప్రయత్నములు చేయుచుండఁగను, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన మావశ్యకమని ఘులయిన,యితరులను, రాజ పురుషులును, అంగీకరించియుండఁగను, మనకోరిక నేట లేప ట సిద్ధింపకున్నను గొంతకాలమునకయిన సమకూట వలసినదే యయి యుండఁగను,అంతవఱకును మనవారి భగీరథ ప్రయత్న ములు మానదగినవియ యుండఁగను, బహుధ్యును సాధ్యుయిన పయిభవన మందిర నిర్మాణములు ప్రస్తుత మనవసరము లేమో యని తోచుచున్నది. ఇందుకు సాహాయ్యము చేయవ లసినవా రాంధ్రులు. వీరు కడుదరిఁబలు. ఇందు భవనంతులు విరళ విరళముగానున్నారు. వారిలోనయినను ఉదారు లరుదు. కనుక పయిభవన మందిరములమఁ దగిన భవము ప్రోవుపగుట కష్టముగాఁ గనుపట్టుచున్నది. ప్రోవుపవనము, ప్రత్యేక ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ రాష్ట్ర సంభావనము లుండఁగా, వేలకొ లది చన్న పట్టణమునందు వెచ్చించుట వెత్తినమేమో విమ ర్శించుటకు సభవారికి విన్నవించుచున్నాము. ప్రస్తుతస్థితిని బట్టి పయిభవన మందిరము లావశ్యకములే. వైదసరుస్య లేలు వఱకును, అద్దెయిచ్చి పుచ్చుకొనవచ్చును.

కృష్ణవరదలు

బాధితులముప్పతిప్పలు.

ప్రజలు చేయుచున్న సహాయము.

(మా ప్రత్యేక విలేఖరుని వద్దనుండి.)

సేవకశిరము (సీతానగరము) నవంబరు 4:—వైవసం కల్పము దురవగాహము. ఉత్తరక్షణముండును జరుగునో తెలిసి కొనబాలము. అట్టోబరు 31 వ తేదీకి వైవసమిచ్చినదానితో దృష్టిపొంది సుఖముగ కాలక్షేపము చేయుచుండిన రెండు లక్షల మంది ప్రజలు 1 వ తేదీ రాత్రి నిశీధనమయమందు క్షణకాలములో నిరాధారలై పోయిరి. 1వ తేదీ ఉదయమున కృష్ణవేణియందు పదియడుగుల నీరుకంటె యెక్కువలేసే లేదు. అట్టిది సాయంకాలమునకు కృష్ణవేణి నవవారి సమాగమమున పరిపూర్ణ శరీరయై ఉన్నాదినికలె యప్రతిహతముగ ప్రచండవేగముతో ప్రవహించు సాము. రాత్రి యంతకంతకు వృద్ధియగుచుండిన తన వెలిరూపమును తన నిజసాధుడగు రత్నాకరునకు ప్రదర్శించుటకు సిగ్గుపడిన దోయను నట్లు కృష్ణవేణి తన గభీర స్వరూపము ని ముప్రదేశములందు మరుగు పడునట్లు వామసార్వమును భేదించుకొని గ్రామములను జలమయముచేసి, అక్కడి ప్రజలను శరణాగతులను చేసికొనెను. క్షణకాలమునందు తమ సోదరులకు కలిగిన విపదక 1వ తేదీ తెల్లవారు జామున, బెజవాడ పొరులకు తెలియనే తెలియదు. 2వ తేదీ ప్రాతఃకాలమునందు పిడుగువలె తెలిసిన నవార్తను బెజవాడ పొరులువిని, అందరు గాకపోయిన కొందరైనను, వరదబాధితులతోడను యత్నమున కుప్పకమించి బెజవాడకు యెదురుగా వామభాగమునందున్న సీతానగరమునందు సాహాయ్యకశిరమును నెల కొల్పి అనకట్టకు ఎగువ గ్రామముల నుండి చొరతనము వారు స్త్రీమరునందు తెచ్చిన ప్రజలకు కొద్దిగనో గొప్పగనో బియ్యమును, ఉప్పు చింతపండును పంచివెట్టె నారంభించిరి. కృష్ణకరకట్ట తెగి గ్రామములు జలమయములైనవను, వార్తయేగాని మూడవ తేదీ సాయంకాలమునకు పొరులకును, ప్రజానాయకులకును, జలమయములైన గ్రామ వాసుల దురవస్థ వారికి హృదయము కాలేదు. కావున 2వ తేదీ సాయంకాలమునకును సాహాయ్యక ప్రయత్నములు వివిధ జరిగియుండలేదని చెప్పవచ్చును. రాత్రి 9 గంటలకు అయ్యదేవర కాశేశ్వర రావు పంతులుగారును, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యపంతులుగారును కావలి శంకరరావుగారును మరికొందరును యథా లాభముగ సమానేకమై ప్రాతఃకాలమునందు చేయవలసిన యుదంతమును గురించి తర్కింప నారంభించిరి. 1914 వ సంవత్సరము నందు వరదవచ్చిన సందర్భమునందు బెజవాడ సబు కలెక్టరు వారి ప్రాభావత్యము క్రింద పొరులు సమానేకమై కొందరు సేవా సంఘముగ నేర్పడి, సభయందు రహదారి 150 రూప్యముల వరకును చందావేసిరి. వానియందు కొన్ని కోజులకు రహదారి 80 రూపాయలు వసూలై నేటిని ఆధనము తత్సంఘ కార్యదర్శులవద్ద నిలువయున్నది. సేవక సంఘ సభ్యులు వెంటనే గార్యదర్శులలో నొకరి వద్దకు వెళ్లి నిలువ యున్న సాము పూర్తిగా గాక పోయినను కొంత వరకైనను దయచేయుడని విన్నవించుకొనిరి. కాని రెండవ కార్యదర్శి గ్రామాంతరమున నుండుటచే వారి యత్నము ఇంతవరకును కార్యమును దాల్చి యుండలేదు. దానిమీద సభ్యులు నిరుత్సాహముజెందక తమలోతాము సంప్రదించుకొని వి.జే. కే. అయ్యగారు, నూరినరసింహము, కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు, ఆరాత్రి చేసిన ధనసాహాయ్యముతో బియ్యము మున్నగు సామగ్రినికొని నత్రిప్రయాసముమీద సేవక శిరమును చేర్చిరి. ఎట్లా రెండవ తేరు గడచినది. దినములు గడచినగొలదిని ప్రజల దురవస్థ వృద్ధియై, దానికి తగిన ప్రయత్నములను చేయవలసి వచ్చినది. 3వ తేదీ ఉదయమున సేవ రైలుదిగి పొరులలో కొందరిని, సేవకసభ్యులను జూచి 7 గంటలకు సేవకసభ్యులు కొండ్లరితో శిరమునుచేరి వెంటనే గుంటూరు డిప్యూటీ కలెక్టరు అబిబులాఖానుసాహేబుగారిని, మంగళగిరి డివిజను, డిప్యూటీ తహసీలుదారు జంపని వేంకటేశ్వర రావుగారిని కలిసికొని, అనకట్ట యెగువ గ్రామములకు వెళ్లి ప్రజలకు సాహాయ్యము చేయుటకు స్త్రీమరును సిద్ధము చేయించుచును కొరితిమి. వారివాత్సల్యమును, ఉదారభావమును వర్ణనా

తితములు. వారు మాకన్నివిధముల తోడ్పడి, ప్రజల దురవస్థను తగ్గించుట కెంతయు పనిచేసి ఆంధ్రమహాజనుల కృతజ్ఞతకు బాతులై సేవావ్రతమునకు ముగ్ధులగుటెరి. స్త్రీమరు సిద్ధమగులోపల బియ్యము చింతపండును శిరము చేర్చుకొని 12 గంటలకు వేంకటేశ్వరులుగారితో నదిమీద బయలుదేరితిమి. సేవకులలో కొందరు వర్షములో తడిసి ముద్దయై ఆకలిచే మలమలమాడిపోవుచు సీతానగరము వద్దనుండిన మాలమాదిగలకును, తదితరులకును బియ్యమును పంచివెట్టిరి. స్త్రీమరు మీద బయలుదేరిన మేము రెండు గ్రామములను దర్శించుకొని బియ్యము పంచివెట్టుకొని సాయంకాలము 7 గంటలకు తిరిగి శిరము చేరుకొంటిమి. నిన్నను మేము వెళ్లిన గ్రామముల స్థితిగతులను నిన్నటి లేఖయందు తెలియజేసి యుంటిరిగాని, నేటివృట్ట వ్రాయ నవసరములేదు. మేము తిరిగి వచ్చునప్పటికి శిరము వద్దనుండి సాహాయ్యము చేయుచుండు సేవకులొకపడను, కొన్ని బస్తాల బియ్యమును, దీనికి తగిన రక వర్షములను సిద్ధము చేసికొని యుండి 8 గంటలకు నోరేంకటేశ్వరుగారి నాయకత్వము క్రింద అనకట్టకు దిగుచున్న రేవేంద్రపాడు ప్రవేశించి తగ్గారమును సేవకశిరముగ జేసికొని నేటియందుమున గ్రామాదులమీదను బయలుదేరి సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. ఆ సేవకబృంద మింకను సేవలేఖను వ్రాయునప్పటికి సీతానగరమునందలి మా ప్రధాన శిరము చేరలేదు. ప్రధాన శిరమునకును రేవేంద్రపాడునకును దూరము 8 మైళ్లు.

వారు నేటి ఉదయము 8½ గంటలకు రేవేంద్రపాడులో నిరాధారలైయున్న నలుబది కుటుంబీకులకు సాహాయ్యము చేసి మూడుమైలుల దూరమునందున్న మెల్లెంపూడిని దర్శించి అక్కడకుడ సాహాయ్యముచేసిరి. రేవేంద్రపాడు నందును, మెల్లెంపూడియందును ప్రజల దురవస్థ వర్ణనాతితము. ఆ గ్రామములు రెండును నీటిలో మునిగి తేలుచున్నవి. మెల్లెంపూడికి మూడుసగ్గాంగుల దూరమునందు కాలువగట్టుకలను, అక్కడ సేవకులు పడవదిగివెళ్లి సాహాయ్యము చేసిరి. అక్కడి ప్రజలు మూడుపంతులు లేవిపోయి, పశువులను కాలువగట్టుమీద బెట్టుకొనియున్నారు. కాలువగట్టుమీద రేవేంద్రపాడు మహమ్మదీయులు గుడి నెలను వేసికొని కాలక్షేపము చేయుచున్నారు. వారికిని సేవాసంఘము సాహాయ్యము చేసినది. వారు ప్రధాన కార్యాలయమునకు తిరిగి వచ్చువరకు స్థితిగతు లన్నిటిని వివరముగ వ్రాయజాలను. వైసవ్రాసిన వివరములను మాత్రము ప్రస్తుతమున కియ్యకలిగితిని.

నిన్న రాత్రి సేవ తిరిగి ప్రముఖులను దర్శించి వారి సేవ కండ్లార జూచిన ప్రజల దురవస్థను పూర్తిగా వివరించి వారంత సాహాయ్యమునకు బాతులై యున్నాలో నివేదించితిని. వారంతకు పూర్వమే పురమందలి వర్తకులను మార్వాడీలను దర్శించి, 18 బస్తాల బియ్యము నిచ్చెదమని వాదనము చేయించుకొనిరి. ప్రముఖుల మాట వినగనే వర్తకు లెంతయు దోడ్పడుట ప్రశంసనీయము. ప్రాతఃకాలమునందు బియ్యపు బస్తాల కొక వర్తకునివద్ద ఖరీదు చేసికొని, వానిని కూలీలవలన కృష్ణ వంతెనమీద పట్టించుకొని వెళ్లితిమి. నేటి మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకును నాకు తెలిసినంతవట్టుకు బియ్యపు బస్తాల బాపతు 98 రూపాయలు జరు వచ్చినవి. హిందూ మౌనాస్కాంతు విద్యార్థులను, ప్రముఖులను ఇంటింటికిని దిరిగి దస్తు చేయుచున్నారు. బెజవాడ పొరులు వారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు. నేటిదినమున అధమును 30 బస్తాల బియ్యమైనను తరువాత వసూలై యుండవచ్చును. అది గాకను సామ్రాంత జరుగదని ప్రస్తుతము తెలియదు. రేపు వివరముల నిచ్చెదను.

నిన్నటినుండియు కృష్ణ నీరు తగ్గ నారంభించినది. నేటియందు యమునకు 14-3 అడుగులనీరుగలదు. నీరుతగ్గుచున్నను ప్రజల పశువుల దురవస్థ హెచ్చుచున్నదిగాని. తగ్గుటలేదు. ఇప్పుడే వారికి విశేషమైన సాహాయ్యసంపత్తియవసరము. నదిలోనీరు

చప్పున తీయుచుండుటచే తిరిగి హెచ్చునను భయము కలదు. కావున వరదబాధితుల యవస్థయప్పుడే తీరినదని ఆంధ్రప్రదేశ్ జను లెంచకూడదు. స్త్రీమరు అవసరమైనప్పటికిని నీరుతగ్గుట వలన ప్రభుత్వాది కారులు దానిని నేటి యుదయమునుండి యుమాకు దయచేసియుండలేదు. వారుపడవలను మాత్రమును సస్థయిచేయుచున్నారు. ప్రవాహమున కెదురుగా చిన్నపడవల యందు అనకట్టకువైన ప్రయాణము చేయుటెంత కష్టమో వ్రాయుటకంటె చదవరులే యూహించుకొనుట సులభము. ఆంధ్రమహాజనుల సాహాయ్య ప్రోత్సాహము కలన సేవాసంఘముల యుద్వేగమున కేవిధముగ ప్రతిబంధకమును కలుగజాలదు. క్షణక్షణమునుసూతినకట్టములెదురుకొనుచున్న కొలదిని వారి సంకల్పము వజ్రతుల్య మగుచున్నది. స్త్రీమరు లేకపోయినను సేవకబృందములో కొందరు పడవలలో ప్రవాహమున కెదురుగా బయలుదేరి వెళ్లిరి. వారు కృష్ణాయపాలెము, మందడము, మలకాపురము, వెలగపూడి, ఉద్దంరాయపాలెం, లింగాయపాలెం, అబ్రూసుపాలెం, తాళ్లపాలెము, వేంకటపాలెము మున్నగు గ్రామములు దర్శించుచున్నారు. వారితో తగినంత బియ్యమును, రసనగ్గమును పంపితిమి. వారు రేపు సాయంకాలమునకుగాని రాజాలని తోచుచున్నది. వారు వచ్చినవెంటనే అక్కడి యుదంతమును పాతక మహాశయలు కర్పించెదను.

బెజవాడకు పడమటనుగల ఇథరూపట్టణ ప్రాంతమునకు మధ్యాహ్నము కొందరు విద్యార్థులు దంటు అరథానులగారి నాయకత్వముక్రింద బియ్యముచున్నగు సామగ్రితో బయలుదేరిరి. వారియుదంత మేమియు నింతవరకును తెలిసి యుండలేదు.

రెండు లక్షలమంది ప్రజలు క్షణకాలమునందు విపదశేపాలై నప్పుడును సుమారు ఆరు తాలూకాలకు క్రీవరద వల్లము కలిగినప్పుడు ఒక బెజవాడనుండి కొందరు సేవకులుపనిచేయుట వలన విశేష ప్రయోజనము కలుగజాలదని ఆంధ్రమహాజనులకు మనవిచేయుచున్నాను. అధమును వరదవచ్చిన తాలూకాల యందైనను సేవాసంఘములు బయలుదేరి పనిచేయవలసి యుండును. అట్టిది కృష్ణ గుంటూరు జిల్లాసంఘము లేమి పనిచేయుచున్నదియు వ్యక్తమగుట లేదు. కావుననిదివరకైనదియైనను ఇంతటినుండియైనను, తేనాలి గుంటూరు, రేపల్లె, బెజవాడ, వివి, తాలూకాలయందు సేవకసంఘములను స్థాపించు టత్యవసరము. కావున ఆయా తాలూకాప్రజలును, జిల్లాసంఘములును, రెంటునే ప్రయత్నించుచేయ ప్రార్థితులు.

నే నీలేఖను వ్రాయుచున్నప్పుడే కొన్నికొన్నిప్రాంతములందనగ కర్నూలు, పెగలూరులందు జి. స. పి. ఎం. ఆర్. రైలువేప్రాంతములందును, కృష్ణా తుంగభద్రలందు నీరు హెచ్చుచున్నట్లు తంతివాస్తవలన తెలియుచున్నది. దానియొక్క యధాధిస్థితి రేపటికిగాని వ్యక్తముగాదు. నదులకుతిరుగ నీరు తగులుటవలన ప్రజ లెల్లుబాధపడుననో నేను వేరుగ వ్రాయ నక్కరలేదు. కావున ఆంధ్రమహాజనులు వరద బాధితులు పడుచున్న కష్టములు తమకష్టములుగ భానించి కొని తమతమపట్టణములందును గ్రామములందును సగ్గులచేసి సేవాబృందముల నేర్పరచి ఇంటింటికినిపోయి సామ్యునమాలు చేసి సత్వరముగ పంపి, రెండులక్షలమంది దీనుల గురవృద్ధుల నివర్తింప వేడుచున్నాను. నాలుగయ్యరు దినములనుండి మేరలేక కట్టురాటిని కృపించుచున్న పశువర్గమునకు నేటినుండియు చిట్టుబస్తాలను పంపి వానిప్రాణములను మాడ నిలుపుటకు బెజవాడ సేవాబృందము పనిచేయుట కుప్పకమించినది. పశువులకు రేపటినుండి మరంతసాహాయ్యము చేకూరకలదు. చెన్నపురి ఆంగ్లముల తమకువోచిన సాహాయ్యమును వారు చేసు ప్రార్థితులు.

నంద్యాల వరదలు.

నంద్యాల, నవంబరు 3:—గడచినవెల 25, 26 తారీఖులను విశేష వర్షములు కురిసి కుముద్వృత్తి, సాలేరు నదులు పొంగి పొరలి ఊరంతయు బలహింసతో మయినది. ఊరిలోని సగమువంతు గృహములు భూశయన మయినవి. ప్రజలు మితిలేని కష్టముల సాలయిరి. ఘనతేజిందిన పోలీసు అసిస్టెంట్లు నూపరింటెండెంటుగారయిన యల్లీ. సాండర్సు దొంగగాన యెక్కువ సాహసముతో నికిరాత్రి వంటరిగా లోతునల్లలో దిగి అనేకప్రాణములను కాపాడిరి. వీరి సాహసవైర్యములు మిక్కిలి కొనియాడతగియున్నవి.

వీధిలకు అన్నదానము

అసిస్టెంట్ల నూపరింటెండెంటుగారు పృథువుగా వీధిల అన్నదానము నిమిత్తము ఎబదిరూప్యములు విరాళమొసగి ఇతర పురజనులను ప్రోత్సాహపరచి ఒకదినము అన్నదాన మొసగి, రెండవదినము జోన్నలను పంచివెట్టించిరి. మూడవ దినమున శ్రీ నగరిగుంట నాగయ్యగారు పదిహేను వందలయనికి అన్నదాన మొసంగిరి. వీరి బౌద్ధార్థ్యము మిక్కిలి కొనియాడతగినది.

హోస్ పేట.

హోస్ పేట నవంబరు 5:- ఈపురమునందు గడచిన ఆదివారము అతివృష్టి ప్రారంభమయి నిన్నటిదినం వధ్యాహ్నము నిలచినది. నాయండ్ల పడినవి. పేదవాండ్లకు మిక్కిలి కష్టముగా నున్నది. పురపాలక సంఘమువారు వీనినిచూచి, వానవల్ల పడిన ఇండ్లన్నిటిని తగువు త్రైపులేకనే 2 నెలలలోపల యెప్పుడయినను కట్టుకోవచ్చునని చాటించెయ్యన్నారు. అదియు గాక పేదలకు, సంకల్పము యొక్క యింటిపన్నును మాఫీ చేయను యెంచియున్నారు.

ఫలాన

ఫలాన, నవంబరు 4:- ఈ నెల 1-వ తేది వధ్యాహ్నము 2 ఘంటలు మొదలు 4 ఘంటల వర్యంతం వర్షించిన వర్ష పరిమితి, నేగము, నిరూపించుటకు తరము గాదు. ఈ వర్షము, సముద్ర ప్రవాహమువలె సుమారు నాల్గు మైళ్లు వెడల్పున తూర్పునుండి పశ్చిమమునకుగా వర్షించినది. ఇట్లెంత దూరము వర్షించినదియో తెలియలేదు. ప్రాణనష్టము భవనష్టమేమియు అంతగా లేదు. వర్షము పూర్తిగా విడిచిన నూచనలు, కానరావు.

విభరాంపట్నం

ఈ గ్రామము శ్రీ కృష్ణానది యొడ్డున నున్నది. ప్రతి సంవత్సరమున కృష్ణానది పొంగుటయు ప్రజలు ఇబ్బందిపడి కొండపల్లి చేరుటయు సంభవించుచుండగా గవర్నమెంటు వారు నేటికహాట గల 1 కి 2 కి అణాచొప్పన పుచ్చుకుని ధలమును యిచ్చియున్నారు. అట్లు ఇచ్చియున్న నయీ గ్రామవాసులు లేచి వెళ్ళలేదు. ఈ సంవత్సరము ఆకస్మికముగా యీ నది వెల్లువవచ్చినది. ప్రజలు పడనలు లేక ఇబ్బంది పడుచుండగా చేవు యిజారావారులకు బోడం. గురునాథం గారును మల్లెల వెంకట సుబ్బయ్యగారు బోట్లపై జనమును రేయి యిబ్బందియు లేకుండా దాటజేసారు. సుమారు రెండువేల వీదజనులకు మల్లెల వెంకట సుబ్బయ్యగారును బోడం గురునాథంగారును గుత్తా గంగాధరరావుగారును అన్నదానమును గావించి ప్రజలక్షమస్తుతులకు పాత్రులై నందున కెంతయు వందనీయులు. ఇట్లే ఆపత్సమయములందు వీదలను కాపాడుచుండునని నేడుచున్నాను. ఆ ప్రశంసయిడగ నారాయణుండు వారల కాయురారోగ్య విశ్వరూపిభృషిగా సుంద గలందులకు ప్రార్థిస్తూ ప్రతిసంవత్సరము ఇట్టి యిబ్బందులు ప్రజలు చెందకుండా నూతన గ్రామమును యేర్పాటు త్వరలో చేయుదురు గాత యని ప్రార్థిస్తూయున్నాను.

ముక్త్యల గ్రామము.

ముక్త్యల గ్రామము కృష్ణానదిలో నందిగామ తాలూకాలో నిది. శ్రీచింతలపాటివంటలు జమీందారుగారి ముఖ్యస్థలము. ఇది కృష్ణానదిని అంటియున్నది. పర్వత ప్రాంతమగుటచేత కొన్ని వీధులు ఉన్నత ప్రదేశమందును మతీకొన్ని స్థలపు ప్రదేశమందును గలవు. 30-10-16 తేది రాత్రి అకస్మాత్తుగా ఏటికి నీరు కలిలి 31 వ తేది ఉదయమునకు చాల దూకుడుగా నున్నట్లు కనబడెను. తర్వాత గంటగంటకు ప్రవాహము యొక్క నేగమును, నదియొక్క పొంగును కానవచ్చెను. కట్టెలు కంపలును, ఎడ్లు మొదలగు పశువులకు కేబరములున్నచోప్ప గడ్డివాములును; గొప్పగొప్ప సజ్జగూడులు మున్నగునవియును ప్రవాహమున దూరముగా లోచనగోచరమై, ఒక్కనిమిషములో సమీపించి, మరునిమిషమున నదృశ్యమై పోవుచుండెను. ఊరిజను లా బాల గో పాల ము సాయం కాలము వలకు నవీరమునకు దిరుగుచు నేడుకనూచుచుండెరి. మార్కులకు పశ్చిమ సముద్రమునమునుగ నప్పటిక మా జమీందారుగారి ప్రవీతావహులు నదికి గట్టించిన సోపానం క్తయు నిరవశేషముగ నదిజలావగాహ మొనరించెను. రాత్రి బాము ప్రార్థనాపూర్వకముగా పల్లపువీధులలోనికి నీరు వచ్చెను. భవానీపురము గ్రామభాగ మంతయు రాత్రి గండుజాములకు జలగయ మయ్యెను. జనుల కలవరపున్నదియును, మొయిలు బండికలె సాముచున్న ప్రవాహస్వనియును కలనలయ్యుటయు. మహాదాస్ స్వభావులకు మాజమీన్ గారు గాను ఆ రాత్రి యంతయు నిద్దుర లేకుండ ప్షయముగా ఆ ప్రదేశములకు వచ్చి కొండ తీసి ముకవీధులకును, ముతీకొండలు బ్రాహ్మణేతరులు మహమ్మదీయులు మొదలగువారిని రెండు పశువుల నిమిత్తము కట్టించిన మహా విశాలములకు కొట్టములకును నిరుపద్రవముగా చేరు నట్లు గావించి ప్రార్థనాపూర్వకముగా పల్లపువీధులలోనికి నీరు వచ్చెను. భవానీపురము గ్రామభాగ మంతయు రాత్రి గండుజాములకు జలగయ మయ్యెను. జనుల కలవరపున్నదియును, మొయిలు బండికలె సాముచున్న ప్రవాహస్వనియును కలనలయ్యుటయు. మహాదాస్ స్వభావులకు మాజమీన్ గారు గాను ఆ రాత్రి యంతయు నిద్దుర లేకుండ ప్షయముగా ఆ ప్రదేశములకు వచ్చి కొండ తీసి ముకవీధులకును, ముతీకొండలు బ్రాహ్మణేతరులు మహమ్మదీయులు మొదలగువారిని రెండు పశువుల నిమిత్తము కట్టించిన మహా విశాలములకు కొట్టములకును నిరుపద్రవముగా చేరు నట్లు గావించి ప్రార్థనాపూర్వకముగా పల్లపువీధులలోనికి నీరు వచ్చెను. భవానీపురము గ్రామభాగ మంతయు రాత్రి గండుజాములకు జలగయ మయ్యెను. జనుల కలవరపున్నదియును, మొయిలు బండికలె సాముచున్న ప్రవాహస్వనియును కలనలయ్యుటయు. మహాదాస్ స్వభావులకు మాజమీన్ గారు గాను ఆ రాత్రి యంతయు నిద్దుర లేకుండ ప్షయముగా ఆ ప్రదేశములకు వచ్చి కొండ తీసి ముకవీధులకును, ముతీకొండలు బ్రాహ్మణేతరులు మహమ్మదీయులు మొదలగువారిని రెండు పశువుల నిమిత్తము కట్టించిన మహా విశాలములకు కొట్టములకును నిరుపద్రవముగా చేరు నట్లు గావించి ప్రార్థనాపూర్వకముగా పల్లపువీధులలోనికి నీరు వచ్చెను.

ఊరి జనుల పశువుల నన్నిటిని ఊరి వెలుపల గల తమ బీటి ప్రదేశములలో నుభయముగా పేసి తిరుగుటకు అనుజ్ఞ యొసంగి పుణ్యము గణించిరి. ఏట 1-11-16 తేది అంతయు అమితము గాంబ్రవహించుచునే యొండెను. కొన్ని వీధులలో మనుష్యుల కందని లోతున బాటుచుండెను. ఇండ్లలోనికి నీరు ప్రవేశించి కొన్ని యిండ్లు నేలకూలెను.

ఈ గ్రామములో కై వారం వేంకట నారాయణంగారను నొక బ్రాహ్మణోత్తముడు గలడు. ఆయన సదాచార సంపన్నుడు, భగవద్భక్తి పరాయణుడు, వీదవాడయ్యును నిరతాన్నప్రదాత. ఏకాలమున నెందలు వచ్చినను భోజన మిడుటకు వెనుకదీయడు. నిరంతరము భూతత్వప్తి గావించుటయే ఆయన వ్రతము. ఈ నలసంవత్సరమున శ్రీరామప్రతిగా వసంత నవరాత్రోత్సవము లారంభించి స్వగ్రామాగ్ర గ్రామ బ్రాహ్మణ బృందమునకు భోజనసంతర్పణములు చేయమొదలిడెను. శ్రీరాము లాయనకు సాక్షాత్కరించి ఆసంతర్పణమును దీర్ఘబ్రహ్మత్రయముగా కొనర్చి యీసంవత్సరమంతయు నెరవేర్చ నాజ్ఞాపించగా ఆయన మాముక్త్యాల జమీదారుగారి అనుగ్రహము చేతను, జనుల యాదరణము చేతను దాని నట్లే దీర్ఘబ్రహ్మత్రయ మొనర్చి యీ 7 మాసములనుండి యవిచ్చి స్సముగా అన్నప్రవాసము చేయుచుండెను. ఆయన గారిగృహము కృష్ణానది యొడ్డున గలదు. నది పొంగి యీ నెల 1 వ తేది వధ్యాహ్నము బ్రాహ్మణులు భోజనముచేయుచుండగా ఆయన యింటి గడపలకు దాచుచు అంతకంతకువృద్ధియైపోవల బ్రవేశించునను భయముగల్గించుచుండెను. అప్పుడా బ్రాహ్మణుల ఆనది ప్రవాహము ననుకరించుకొని గంభీరవాద్ధోరణితో కృష్ణానదిని సంబోధించి గద్దవద్దములతో స్తుతించి నవాసినుల చేతకుంకుమాది మంగళద్రవ్యములతో నవీపూజచేయించి తనయింటిలో బ్రవేశించి తన నిల్లు వెడలడియ వలదనియు, అంత రాయము లేకుండ తనయింట నే బ్రాహ్మణసమారాధనములు జరుగునట్లును గ్రహింపుమనియు ఆ నేకవిధములనవీరాజమును బ్రార్థించెను. అట్లే ఆయనగారి సంకల్పము నెరవేర్చుచుండెను యెన్నట్లు 2 వ తేది యుదయమునకు బ్రవాహము ఊరినుండి వెనుకకు మరల నారంభించి యెల్లరయల్లంబులు పల్లవింపఁ జేసెను. మాజమీన్ దారుగారి యనుగ్రహమున మనుష్యులకును, పశువులకును ఏయపాయమును కలుగలేదని తెలుపటకు సంకల్పించుచున్నాను.

కర్నూలు

కర్నూలు వార్త (ద్రోణాచలమునుండినవంబరు 5, 1916) ఈ ద్రోణాచలమున వర్షములు విపరీతముగా కురియుచున్నవి. ఇండ్లనేకములు పడిపోయినవి. ద్రోణాచలము కర్నూలు మధ్యన రైలు ప్రయాణము ఆగిపోయినది. ఇక్కడికి మాడు నాల్గుదినము లైనది. వెలుగు దివద్ద రైలుబోట కొట్టుకొని పోయినందున ఈస్థితి సంభవించినది. మరల రైళ్లు గడమట ఇక 4-5 రోజులకుగాని ప్రారంభము కాజాలదు. టిప్పామూత్రము గుర్రపు బండ్లలో సాగింపబడుచున్నది. అదియు నిన్నటినుండియే యేర్పరచబడినది. కర్నూలులో కూడ ఏటికి దగ్గరనున్న గృహము లనేకములు పడిపోయినట్లు తెలియుచున్నవి.

కర్నూలునకు చుట్టును నీళ్లేకలవు. కొంతయు తైరము నకును తూర్పు ప్రక్కన పూర్వముగాను తుంగభద్ర ప్రవహించుచున్నది. దక్షిణమునకు కొంతపడచుట తుంగభద్రకు ఉపనదియనదగిన హంద్రినదికలదు. పడమట ఉత్తరముల సంపూర్ణముగా తుంగభద్రా కాలున పారుచున్నది. ఈ కాలున హంద్రినదీ మీదుగా ప్రవహించి పోవుచున్నది. తుంగభద్రా హంద్రినదులు రెండును పొంగిపోరిలి పట్టణము జొచ్చినట్లు వార్తలుకలవు. సంపాదకుడు]

గుంటూరు జిల్లా సంఘము - కృష్ణ వరద రక్షణ.

I
గుంటూరు జిల్లా సంఘము తరపున నేను నావలి చల పతి రావు గారు ఇంటరుక్తాను విద్యార్థులు ఇద్దఱు నేటి ఉదయం గుంటూరునుండి బియ్యం, చింతపండు, పుప్పూ, కారం పొడి వగైరాలతో బతులు చేరి అప్పికట్ల ప్రేమకుతు చేరినాము. ఇక్కడి స్థితిగతులు బహు అన్యాయముగా నున్నవి. అప్పికట్ల ప్రేమకుతు సమీపమున నున్న అయిదు ఆరు గ్రామములనుండి జనులు ప్రేమకుతు వద్ద మాడురోజులు నుండి ఉపవాసము చేయుచుండిరి. అన్ని గ్రామములలోను నీటిప్రవాహములే. సామాన్యగృహము లన్నియు కూలిపోయెను. వృద్ధులు మొదలు పసిపిల్లలవఱకు అన్నమో రాయచంద్రా యని గోల పెట్టుచున్నారు. ప్రేమకుతు దగ్గర గ్రామములో మేము వెళ్లి చూచినాము. మొలలోతు నీళ్లలో మేము

ఆ గ్రామమునకు చేగగలిగితిమి. ఇక్కడి స్థితిగతులు వర్షనాటి తమ. ప్రేమకుతు దగ్గరనున్న అయిదు ఆరు గ్రామముల జనులు ప్రేమకుతు వద్దకు అయినను చేరగలిగి గాని యింకా మారమున నున్న యిటికంసాడు నంధూరు మొదలగు గ్రామముల జనులు చచ్చుటకు యెట్టిసాధ్యము లేకయున్నది. మేము వెళ్ళుటకు ప్రయత్నము చేసినను సాధ్యపడలేదు. అట్టి గ్రామ ఘట లస్థితి వివర గా అతిమౌఖ్యము కలిగినది. ఇకను పశువులస్థితి వ్రాయుటకే వీలులేదు. నెరురు వేసి నాల్గు దినము లయినది. వందలకొలది ప్రేమకుతు వద్దకు తీసికొనివచ్చినారు. మేము వెళ్ళగానే అయిదు గ్రామములలో చాటింపు వేయించి ప్రేమకుతు వద్ద జనులుగాక యికరులను కూడా పిలిపించినాము. అందఱు మూడువేలరుని అయినారు. వీండ్లందరికి బియ్యంవగైరా సామానులు ఇచ్చినాము. మూడువేలరునిలో రెండువేల బిల్లర మూలయాదిగలు ఉండిరి. వీళ్లస్థితియే బహుఅన్యాయము. ఈ విషయమై దొరతనమువారు చేసిన సహాయము స్వల్పము. నాల్గు బస్తాలు బియ్యం పంచినటుల విన్నాము. ఇంకావిడు బోలు కమ్మవారుకొంత సహాయంచేసినారట. ప్రతిరైలును యేధంబుత్తులు కచ్చెదరా యని కనిపెట్టుకొని యున్నారు. రేపటి రోజున బాపట్ల గ్రామములు బియ్యం తెచ్చెదరని తెలిసినది. మా జిల్లా సంఘము తరపున యీ ఉదయమే లంక జనుల రక్షణకొఱకు కొల్లూరు వెల్లెటూరు వైపుకు పాలపర్తివరసింహం చట్టి దుర్గాప్రసాదరావు గార్లు యింకా యిద్దరు యింటరుక్తాను విద్యార్థులు బియ్యం వగైరా సామగ్రితో వెళ్ళినారు. వారి రిపోర్టు దరిమిలా ప్రకటితమవును. మేము అప్పికట్లకు చేరగానే పశువులదుస్థితిచూచి చుండురు శ్రీరామచంద్ర రైస్ మిల్లువారికి చిట్టునూకలు బస్తాలు పంపమని తంతి యిచ్చినాము. వారు దయతో పది బస్తాలు చిట్టు రెండుబస్తాలు నూకలు ఉచితముగా సందినందుకు అతి జ్ఞానునీయులు. ఇట్టి దుస్థితిలో మలచుల మాడుచున్న జనుల విషయమై సమీపముననున్న తెనాలివారికి దయ కలుగకపోవుట శోచనీయము.

ఇంకా నాల్గు అయిదురోజులవరకు ఇట్టి సహాయము చాలా అవు స ర ము గా క ను పిం చు చు న్నది. మా కార్య దర్శి గారి కి యింకా రెండు వందల రూపాయలు అవుసరమని తంతియిచ్చినాము, వనూలు చేసెదరని నమ్ముచున్నాము. తెనాలిలో పెద్దవర్తకులకు చుండురు పున్నయ్యగారి కుమారుడు హనుమంత రావుగారు కొన్ని బస్తాను బియ్యం వగైరాతో ఇక్కడ సహాయము చేయుట కొఱకుగా నున్నారని తెలిసి సంతసించినారము ఈ వైపుకంటె యెక్కువగా కొల్లూరువైపుల సహాయము అవుసరమని తెలియుచున్నది. మనజిల్లా ప్రముఖులు శ్రద్ధ వహించి అవుసరమయిన సహాయము చేసెదరని నమ్ముచున్నాము. గ్రామములలో నీళ్లు పదిరోజులవఱకు పోవని చెప్పుచున్నారు. పూరియిండ్లు అన్నియు పడి పోయినవి. ఈ గృహముల నిర్మాణముకొఱకు యింకా యెంతయో సహాయము అవసరమై యున్నది. మాకు ఇక్కడ ప్రేమకుతు మాట్టగారు చాలాసహాయము చేసినారు వందనీయులు. ఇంకా గుంటూరునుండి సహాయము వచ్చిన యెడల యిక్కడి కివచ్చుటకు వీలులేని గ్రామములకు యేవిధముగా నైనా బియ్యంవగైరా తీసికొనివెళ్లి సహాయచేయ పూనికొనియున్నాము. ఇట్టివరదలు రాకుండా గవర్నమెంటు వారు యెప్పుడు తగిన యేర్పాటు చేసెదరో తెలియకయ్యెన్నది. ఈ వైపులకు ఇంత వరద యెప్పుడు రాలేదని మనలివారు సహితము చెప్పినారు. ఇందుకు కారణము వచ్చిననీరు త్వరలో పోవుటకు తగినమార్గములు లేవనిన్ని రైలుగోడ్డు పెద్ద ఆటంకమనిన్ని ఆకోడ్డుకు ఇక్కడ చిన్న వంతెనలు కట్టి నాగనిన్ని యెన్ని పర్యాయములు మొజు పెట్టుకున్నను పెడచెని పెట్టి నాగనిన్ని ప్రజలు మాతో చెప్పుచున్నారు. ఈ సంగతి మేము కూడా చూచినజనుని తెలిసికొన్నాము. బహుచిన్న వంతెనలు అయినమాట వాస్తవము. ఇక్కడనేటి ప్రవాహము వ్రాయుటకు వీలులేదు. అంత నీరు రెండు గడియల వెడల్పు వంతెనలో పోవలయును. ఇకను యెన్ని రోజులవరకు ఈ నీరు నిల్వయుండునో చదువులే గ్రహించగలగ. ఈవంతెనలవద్ద మేము వచ్చిన రైలు కూడా బహు నెమ్మదిగా నడిపించినారు. రైలు వంతెన కుంగునానని భయము కలిగినది. ఇందును గురించి జిల్లా సంఘమువారు శ్రమ తీసికొనవలసి యున్నది. ఇట్టివరదసమయములలో రైలు కంపెనీ వారు యేసహాయము చేయుటలేదు. ఆకంపెనీవారు తెల్లవారై మనము నల్లవారమైనపుడు యెందుకు సహాయము చేసెదరు? మద్ది రాధా కృష్ణయ్య.

స్థానిక వార్తలు

జరుగబోవు సంగతులు.

నవంబరు 17 శుక్రవారము. జలతారు వస్తుప్రదర్శనము. నవంబరు 21 మంగళవారము. చౌ. శాసనసభా సమావేశము. ఉద 11 గం నవంబరు 23 గురువారము. మ. వి. కాన్వోకేషను. సా. 4 1/2 గం.

ప్రత్యేక పంచాయతీ సభ్యులు:— నేటి దినపు క్రిమినలు విచారణ కాన్వోనింపబడిన ప్రత్యేక పంచాయతీ సభ్యులు నేటిదినమున విచ్చేయ నవసరము లేదనియు, వారి వలన విచారింపదగు కేసులేనియు లేవనియు తెలియుచున్నది.

ఉద్యోగ సమాచారములు:— వై బాము దొర తనము క్రింద సివిలుస్ట్రక్టు క్లాసులో పనిచేయుచున్న అహ్మదు మూసీఉద్దీను సాహేబు ఎస్. ఖాదర్ ఉద్దీనుసాహేబు గారలు బర్లారి అసంతృప్తములకు ఆనర్లరీ డెప్యూటీ కలెక్టరు లుగ నియమింపబడిరి.

భారతీయ పారిశ్రామిక సంఘము:— ఇండియను బ్యాంక్ కార్యదర్శి విద్యాసాగర పాండ్యాగారి నొక సాక్షిగా మదరాసు దొరతనమువారు నియమించుటచే భారతీయ పారిశ్రామిక సంఘమువారు సాక్ష్యమునీయ నాహ్వానించుచున్నారు.

శ్రీ చిదానంద సరస్వత్యారాధనము:— చెన్నపట్టణము చింతాడ్రీపేట నుంకువారి అగ్రహారములో ఆంధ్ర దేశమునందు నందిరాజు లక్ష్మీనారాయణ దీక్షితుల వారని సుప్రసిద్ధి నందిన శ్రీ చిదానంద సరస్వతీ స్వాములవారి 43వ వార్షికారాధనము మొన్నటి దినమున మృదంగాది వాద్యములతోడను భజన మున్నగువానితోడను, చక్కగా జరుపబడినది. ఆ యుత్సవమునకు పలువురు వచ్చిరి. అందఱును గంధ పుష్ప తాంబూలాదులు పంచిపెట్టబడినవి.

II తమ నవంబరు 4 వ తేదీలయొక్క దినపుత్రికను చదివి యున్నారు. అందులో కృష్ణవరదలవలన కలిగిననష్టము యొక్క కర్ణధన వలన హృదయము కరగని రాతిగుండెకలవారుండరు. అయితే మీవిలేఖరి గుంటూరు జిల్లాసంఘము వారే మియు పని ప్రారంభించలేదని వ్రాసి యున్నారు. అనిపార బాటు. వరదలవలన నష్టముకలిగినదని తెలిసినవెంటనే గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారు 200-0-0 లిచ్చి బియ్యము వగయి రా సానుగిని పంచిపెట్టుటకుగాను వక ముతాను అప్పికట్ట ప్రాంతములకు మరియొక ముతాను కొట్టారు ప్రాంతములకున్నా పంపియున్నారు. ఆప్రాంతములందు దుష్టినితి అమితముగా యున్నదనిన్ని ఇంకను సహాయము కావలసియున్నదనిన్ని, తిండివచ్చి యున్నందున సహాయమును పంపుటకు తగు ప్రయత్నములు జరుపబడుచున్నవి.

చందాల నివ్వగోరు ధర్మాత్ములు ఈ క్రింక దస్కుతులు కేసినవారికి పంపు సాధితులు. మాపురవెద్ద కాళివాసు. తూములూరు నాగభూషణం గుంటూరుజిల్లా కార్యకర్తలు.

III

అయ్యా! నాల్గవ తేదీ దిన పత్రికలో తరు ప్రత్యేక విలేఖకుడు “గుంటూరు జిల్లా సంఘము వారు వరద బాధితుల విషయమై లిలపెట్టిన బాపము బోయినట్లులేదు” అని వ్రాసియున్నాడు. ఆయన బాగుగ విచారించనిదే విమర్శనకు గడంగుట విచారణీయము. బెజవాడలో, కూర్నూరు నాకి గుంటూరులోని విషయములు తెలియుట దుర్లభము. ముందుగా తొందరపడి ఆంధ్రాదేశమున కంకితు గుంటూరు జిల్లా సంఘము విషయమై దురభిప్రాయమును వెల్లడించుట సమంజసముగా లేదని దెల్పుచున్నాను. పట్టివాటిల వల్ల కష్టపడి నేవచేయు వారికి నిరుత్సాహము కూడ జనించును. ఇంకితు విచర్యనలకు భయపడి నేనలు చేయ గలుగు. కాని హృదయము కరిగి పరుల కష్టము తరు కష్టముగా నెంచుచున్నప్పుడే నిజమైన సేవ జరుగ గల దని గ్రహింతురు గాక.

వరదలు వచ్చిన వని తెలియగానే గుంటూరు జిల్లా సంఘము వారు పురమందు బియ్యపుబస్తాలు, ధాన్యము బోగు జేసి కొంతమంది యువకులు తెనాలి ప్రాంతముల గ్రామములకు కల్లి చేయబడిన సహాయము చేయుచున్నారు. ఇంకను కొంత వనూలు చేసి కొని మరికొందఱు ఆదివారము నాడు వెళ్లిరి. మా జిల్లాసంఘము వారు నీవిధముగా సహాయము చేయుచున్నారు.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మా విలేఖకుల వద్దనుండి)

దక్షిణ హిందూస్థానము. తండ్రి కుమార్తెనుచంపుట.

కల్లికోట, నవంబరు 6:— దక్షిణములబారులో ఒట్ట పాలెములో డిప్రెట్టు మునసుబుకోట్లలో నొక బ్రాహ్మణుడు ప్రాంపు లెండరుగానున్నాడు. అతనికి 10 సంవత్సరముల ఈడు గల కుమార్తెగలదు. అతనిభార్య ఎచటికో వెళ్లబోగా కుమార్తెగూడ తల్లితోపోయెదన నెను. తండ్రిపోవలదని ఎంతచెప్పినను ఆపిల్ల మాననందున నతడా పిల్లకు పెరటిలో నడ్డుబోయి పట్టుకొని కత్తితో ముక్కుముక్కులుగ నరికివేసెను. ఈ ఘోరమున కాగ్రామవాసులందరును పోగుబడిరి. మరికొంత సేవటి కాహంతకుని పట్టుకొనిరి.

దేశరక్షణ శాసనముక్రింద కేసు.

మెసపాటెమియలో పనిచేయుట కొక ధియ్యవాడు సమృతించి డాక్టరుపరీక్షజరిగినవెనుక వెళ్లననెను. కల్లికోటలో ఒకవంటపూటయింటియజమానియగువట్టుయి అనుధియ్యవాడు మొదటిధియ్యవాని మతి విరచిపోతుండచేసెను. అని అతనిని మొదట నాకూలీలజట్టులో చేర్చిన రిక్రూటరు ఒక హాజ్దారు సాక్ష్యమిచ్చెను. పోలీసుసిబ్బందిలో చేరుటకు నేను పరీక్షకు వచ్చితినిగాని మెసపాటెమియకు పోవుటకు కాదని మొదట నంగీకరించినవాడు చెప్పెను. ముద్దాయి తానేమియు బోధ చేయలేదనినను మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయికి (హోటెలు కీమరు) 3 నెలలు కఠినశిక్ష విధించెను.

బెంగుళూరులో హిందువులకు హోటెలు

బెంగుళూరు, నవంబరు 6:— దొరతనమువారు కొంత ద్రవ్యసహాయము చేసెదమనుటచే మంచి ఏర్పాటులతో నీ హోటెలును సాగించుటకు యజమాని అంగీకరించెను. నిన్నను ప్రారంభిత్వమును దివానుబహదరు పుట్టన్న సెట్టిగారు జరిపిరి. దొరతనమువారు నెలకు రు 100 లు మాసవిరాళ మేర్పరచిరి. దీనిని పరిశీలించుట కొకసంఘ మేర్పరపబడినది. దానిలో అధికారులు ననధికారులు ముగ్గురిసిబ్బువారు గూడ శిఖ్యులుగ నున్నారు. బెంగుళూరుకువచ్చు హిందువులకు తగు మనుష్యులకు మాత్రమే ప్రస్తుత మిది ఏర్పరపబడినది.

కృష్ణవరదలు.

(ఒకవిలేఖకుడు పంపిన తంత్రీవార్త.)

బెజవాడ, నవంబరు 6:— నేను మరల వరద 2 అడుగులు హెచ్చినది. బెజవాడ విచ్చిక సేవకు లొకజట్టు ఇబ్రహంపట్టణము హైకోర్టుయొద్ద చేరిన 600 మందికి సహాయము చేసిరి. వారిలో చాలమంది శ్యావకోగములవలన బాధపడుచున్నారు. వృష మువిరాములు లేకుండకురియుచున్నది పరిస్థితులపాకలను కట్టించి వసతి ఏర్పరచిరి. ఆనకట్టకు వైభాగమున 6 గ్రామములవారికి మరియొక జట్టువా రాహార పదార్థముల నందజేసిరి. వెంకటాయ పాలెములో కలరా తగ్గలేదు. రేవేంద్రపాడు వంక వారి కింకొక జట్టువారు సహాయ పడిరి. ఏవంక చూచినను మైశ్వకోలదిగ నేక ప్రవాహము గ్రహ్యముగ నున్నది. వేల కొలది ప్రజలు నిలవ నిడయు తిన తిండియు లేక బాధ పడుచున్నారు. క్షుములోనే ప్రసవములు, వన్నాధికృతవలన వ్యాధులు ప్రబలుచున్నవి. అన్ని భాగముల నుండియు ధనమును సేవావ్రతులును హెచ్చుగ రావలసిన ఆవసర మధికముగలదు.

బొంబాయి

బొంబాయి పరిశ్రమలు

బొంబాయి, నవంబరు 6:— బొంబాయి దళారుల సంఘమువారి వార్షికసభ నవ్ మెహ్రాస్టి బ్రోచాగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ఇటీవల 1913లోను మరల యుక్తప్రారంభ సమయమునను రెండుసారులు విషమస్థితి కలిగి ప్రజలు చాలమంది నష్టపడిరి. ధనము లేకుండ బేరములు చేయువారిని దళారులు ప్రోత్సహించరాదుముందునకుగాని పుడు వాటాలనమ్ముట నష్టకరము. కలకత్తాలో యంత్రకాలలవారు పంచిపెట్టు లాభము నుబట్టి వాటాలధర లుండును. బొంబాయిలో నట్టిచేదయులేదు. వేలము వెర్రిగా ధర పెంచెదరు. ఇది తగదు. బొంబాయి యంత్రకాలలలోని నూలు నూలుబట్టలు మెసపాటెమియూ ఈజిప్టు ఆక్రీతా ముచ్చగు దేశములను కావలసియున్న విగానముందువీనికి మంచిదశపట్టును. తాతా ఇనుము ఉత్పాదయంత్రకాలకుగూడ ముందు మంచిలాభము కలుగును. దానిబోషను లన్నియు బాగుగా జరుగుట కింకను కొంతకాలము పట్టునని ప్రోచాగా రనిరి.

మా|| సర్ జార్జి బార్నెసుగారు.

వీరు కరాచినుండి బొంబాయికి వచ్చిరి.

ఇండియా క్రొత్త సర్వసేనాధిపతి.

బొంబాయి, నవంబరు 6:— సర్ జార్జి బార్నెసు మన్రొ గారు శనివారమునాడు రాత్రి బొంబాయి నేనాని జనరలు నైటు గారితో గూడ రైలుమీద విట్టోరియా స్టేషనునుండి దేవులా లీకి వెళ్లిరి. అనట నొకనాడుండి సింలాకు వెళ్లెదరు. ఎరి నూరా వైద్యశాలానాక రానున్నతని వీరు శనివారమునాడు అలెజాండ్రా డాకులలో రెండవదానిని పరీక్షించిరి. విదేశ సేవకు బూనిన సెంటు బాను అంబ్యులెన్సు ఫార్మిడశము వారచట పనిలోనుండగ వీరు వారిని చూచి వితరభోధచేసిరి.

క్రైస్తవ యువతీజన సంఘము.

కరాచి, అక్టోబరు 5:— సింధునగరమున సింధుకమిషను గారి అధ్యక్షతక్రింద సభజరిగినది. యుద్ధకారణమున పురుషు లానర్చు పనులలో స్త్రీలను బ్రేటిషుదేశమున నియమించుచున్నారు. ఈ దేశమునగూడ విద్యావతులగు స్త్రీలలో నూతనభావము కలిగినది. క్రైస్తవ యువ (పురుషు) జనసంఘముల మాదిరిని యువతీజన సంఘములుగూడ నేర్పడుచున్నవి. క్రైస్తవ యువజన సంఘముల మాదిరిని అన్యమత యువ జనసంఘము లేర్పడుచున్నవి. అటులే అన్యమత యువతీజన సంఘములుగూడ నేర్పడగలవు. అట్లేర్పడినది. ఈసంఘము వారొనరించిన సేవలలోనే చేరును. బొంబాయిలోని క్రైస్తవ యువతీజన సంఘమువారు రన్ని మతముల యువతులనుగూడ తమ సంఘమున చేర్చుకొనుచున్నారు. ఇట్టి సహచర్య మెల్లరుకును లాభకరము. దేశీయ నారీమణులొంగ్ల విద్యావతుల సహవాసమున సద్వర్తనమును గ్రహింపవలెనని దేశీయులకు విద్యాధికులు (పురుషు) కోరుచున్నారు. ఈసంఘమువారిట్టి సత్కార్యమునకు గడంగదగునని కమిషనరుగారు నుడిచిరి.

సంయుక్తరాష్ట్రము

పైనిక విద్యార్థులు.

అలహాబాదు, నవంబరు 5:— యుద్ధానంతరము పైనిక విద్యార్థులను తయారుచేయుటకు నిన్నటిదిన మొకసభ జరిగిన వెనుక ఈదినము ప్రయత్నము లారంభమైనవి. మేయరు ప్రభువు ఈప్రయత్నములకు కారకుడు; కనుక ఈ యుద్యమమునకు సేనాసంఘమువారు సమృతించిరి. ఎడ్మిరాల్టీవా రాలోచించుచున్నారు. ప్రత్యేకసంఘ మొకటి ఏర్పాటుచేయబడినది. విచ్చిక సేవయే సంఘమువారి ముఖ్యోద్దేశమై యుండెను. కాని పలువుర యభిప్రాయములు నిర్బంధ పైనిక సేవనే ప్రోత్సహించుచుండెను.

బంగాళా హైకోర్టు.

ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారి రాక.

సర్ లామ్యులటు సాందర్సనుగారు శుక్రవారమునాడు అలహాబాదుకు వచ్చిరి. సర్ హెన్రీ రిచ్చర్డ్సగారి యింట నున్నారు. శనివారమునాడుదయమున వీరు అలహాబాదు హైకోర్టుకు వెళ్లిరి.

ఒక పత్రికా సంపాదకుడు

అనుమానిత వర్తనమునం దుంచబడుట

“ఆల్ హిస్టే” అను పత్రికకు పూర్వము సంపాదకుడుగా నుండిన మవులానా అబ్దుల్ హులం అబాదు అను నతడు రాజధ్వేషులతో గలసి వర్తించుచున్నాడని బీహారు ఒరిస్సా ప్రభుత్వమువారికి నమ్మకముగా నున్నందున, అతని నెప్పడును జాగరీకతతో కనిపెట్టియుండవలయునని ఆరాప్తముల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

ఒక స్త్రీ డరు గుమస్తా.

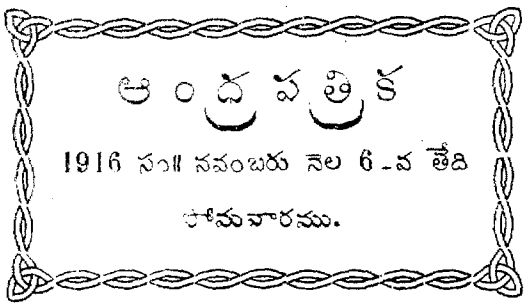
అంబాలా జిల్లాయందు ఒక స్త్రీ డరు సమాప్తా తాగా చంద అను స్త్రీ డరును కొట్టెనని అంబాలా మేజిస్ట్రేటుగా నతనికి 2 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధించిరి.

నిలక కాయలు

పదిరతుల పొల్లుములు. క్రొత్త సరుకు సాగ్యముయినది. రతి 1 కి రు 1-5-0 లు. కానల సిన నారు మాకు ఇంగ్లీషులో వ్రాయుము.

ముండుూరు స్టోర్సు మేనేజరు,

(595) ముండుూరు, పాలఘాటు-

కృష్ణావరదలు.

కృష్ణా నదీతటలను గురించి నేటిదివరము ఎన్ని యో లేఖలను ప్రకటింపవలసిన వా నైనారము. వానిని చదివినచో ఎంత విస్తారముగా నితిబాధ కలిగియుండునదియు చదువరులకు స్పష్టము కాగ లగు. అచ్చటచ్చట ఉదారాశయులు కడగండ్ల గుడుచు సోదర బృందమునకు సాయము చేయు చున్నారనటయు విశదపడగలదు. ఇట్లు సాయ ము చేయువారి జన్మస్థానక వైన దనుటకు సంది యము లేదు. వారి నాంధ్రభూమి ఆపత్కాల మున తోడుపడిన పుత్రా శ్రేణులుగా భావక ముంచుకొనగలగు. అయిన నిప్పటికింకను కృష్ణా నదీతట సోటులకు పాత్రైన ప్రజలలో బహు స్వల్ప భాగమునకు గాని సాయ మందియుండ లేదనట మాత్రము అంగీకరింపక తప్పదు. కృష్ణానగరమున బెజవాడ నగర సోదరులచే స్థాపిత మైన సంరక్షక శిబిర మొక్కటియు గుంటూరు నుండలసంఘము వారిచే బంపబడిన రాధాకృష్ణ య్యగారిచే అప్పికట్టలో స్థాపితమైన సంరక్షకశిబిర మొక్కటియు రెండునుమాత్రమే సక్రమసంరక్షక భావముగా కానవచ్చుచున్నవి. బెజవాడవారేర్పర చిన శిబిరమునుండి వెలువడి పనిచేయుటకు ఇచ్చిక సేనకు లనేకులు ఆయన ప్రపతి యున్నారు కాని అప్పికట్ట శిబిరమునుండి బయల్పడలి పనిచేయు నిచ్చికసేనక బృందము తగిన యంత సంఖ్యకలిగి గా కన్పించుటలేదు. మావిలేఖకులలో నొక్కరు వ్రాసిన దానిని బట్టి సూచితముగు రీతిని మూడు లోజులు నాలుగులోజులు భోజనాదులు లేక వరద ప్రాంతములలో కొన్ని కొన్ని యెడల ప్రజలు పడియున్నారు. కొన్నికొన్ని యెడల నననేల, ఇప్పటికి సాయము చేయుండు కొన్ని గ్రామప్రాంతములలో దప్ప తక్కుంగల ప్రదేశములలో నన్ని యెడలను మన సోదరులు, వాలుగు దినముల క్రిందటివరకును సుఖముగా కాలము గడుపుచుండిన ఆంధ్రపుత్రులు, కృష్ణ వేణీ చుహాశ్రేణికి ఆగ్రహము జనించు నిమేషమునరకు దారాపుత్రులతో తామర తొవలై కిరికిల లాడు చుండిన మన బలము, నేటి కప్పుడే దినములుగా చచ్చెనో ఏకొమ్మనో బట్టుకొని నీటిలో తడిసి ముద్దలై వడవడ వడకుచు బిడ్డను విడిచిన తల్లులు తల్లుల బాసిన బిడ్డలు భర్తను కానని భార్యలు భార్యల కానని భర్తలు తండ్రుల జేరని పుత్రులు పుత్రుల జూడని తండ్రులు నై కకావికలై ఏనిమే షమున కేమహానుభావుడు విచ్చేసి పుడిసెడు గంజపోసి జేనెడుగుడ్డయిచ్చి తమ్మును రక్షించునో యని ఎదురు చూచుచు ఆయాసచే కొనయాపి రిని నిలుపుకొని యున్నారనితలంపవలసియున్నది. బెజవాడ వారు బియ్యపు బస్తాలు చింతపండు మూటలు పంపుచున్నారు. ద్రవ్యము ప్రోవుచేయు చున్నారు. గుంటూరువారు రు 250లు బియ్యము సంగారములు ఎల్లయు కష్టరంగమునకు బట్వాడా చేయుచున్నారు. కాని వారువారు వ్రాయువ్రాతల నాంధ్రసోదరులు గమనించుట యవసరము. ఇప్పు డు జరుగుచున్న, ఎంత యత్సాహముతో జరుగు చున్నను, బహు స్వల్పము. ఎన్ని రెన్లొ యింకను

పని జరుగవలెను. జరుగవలెను. జరుగవలెను. పా టుపడుటకు ఇచ్చిక సేనకులునస్తువులసమకూర్పుట కు ద్రవ్యమును ఇవిరెండును ఈ నిమేషమునవసర ములు. బెజవాడనుండి సంరక్షకనిధికి కోశాధ్యక్షు లగు కాతా. సూర్యనారాయణరావు గారు వ్రాయు మాటలను వినిన మచ్చునకవి చాలియుం డును. నాల్గవతేదిని వ్రాయుచు నారు

“నేను నదికావల కృష్ణానగరమున 1500జనులు తినుటకు తిండిలేక ఆచార్యదనమునకు గుడ్డలేక వడకుచు పడియున్నాను. మేము బియ్యము ద్రవ్యము ప్రోగు చేయుచున్నాము. అయిన నీ సహాయ మేమాత్రమునాలజాలదు. ఆంధ్రులలో తండ్రివాడవై ద్రవ్యచుంప గల మహానుభావు లుండును. వారి సౌకర్యాధము మా తండ్రి విలాసమును మీరు ప్రకటింపుడు. నేను బెజవాడ లోను పట్టణములోను ఈ నిధికి లెక్కలు పెట్టిందినాను. నాటి మొదలు నాకు నాకు తెలియుట కేర్పాటు లాసర్పి నాను. ఆ మొదలు లిచ్చట మాకోశాగారమునుండి ఇచ్చిపేసె దము. అదనరపు అంత కూలీ లిండువలన తప్పి పోవును. మా తండ్రి విలాసము ‘కామర్పు’ బెజవాడ, ‘కామర్పు’ మద్రాసు రెంటిలో నేనైనను చెల్లుచు.”

అని వ్రాయుచున్నారు. స్థానికముగా పని చేయునట్టి వీరి కెంతటి ఆతురుతతకలదో నై వాక్య ములే మా న్యాఖ్యానము లేకయే వెల్లడి పరచు చున్నవి. నేను మేము ప్రకటించిన తండ్రివార్త ననుసరించి మన సోదరు లనేకులు కష్టభయముల కును కలరాకును గురియగు చున్నారను శోక తర విషయము తెలియుచున్నది. ఇంకను కరు గనిగుండె యాంధ్రలో కమున, ఆంధ్రలో కముననే గాదు, ఈ విషయము తెలిసిన మానవలోకమున, నుండగలదా? మన సోదర సంరక్షకార్థమై కించిచ్చెనను సాయము చేయవలసినదని నిర్ణయించుకొనని వాడు కాన రాగలడా? ఆంధ్రలోకమును నేను అలయించు చుండునది యొక కృష్ణమాత్రము కాదే. ఎల్లనరు లును ఏల్లను వాగులును పొంగి పొరలుచున్నవే. ఆంధ్రావని పదిచెరగులనుండియుఁ నతన్వస్తి భయం కరమైనదోయను మొర వివనచ్చుచునే యున్నదే ఆంధ్రపుత్రుల మేలునకై ఎల్ల యాంధ్రపుత్రులును ఏకమై మధ్యస్థాన మొక్కటి ఏర్పరచుకొని నిధి స్థాపించి ద్రవ్యము ప్రోవుచేసి మండల మండల మున సంరక్షణోప సంఘముల నియమించి ఉచిత రీతిని సాయము దియ్యవలసిన యవసరంబును పొడగట్టుచున్నదే. ఇట్టి తరుణమున నింకను ఆంధ్ర నాయకులు మూలసంఘమును నిర్మింప నాలో చింపకుండుట కొంత విచారకరముగా నున్నది. వెంటనే కృష్ణావరదల విషయమున పనిజరుగకున్న నెంతో నష్టము మనకు తప్పదు. కావున ఆంధ్ర నాయకులు మేల్కొంచి ఎల్లయెడల సభచేరి సహాయక మార్గము లాలోచించి పనిచేసి తాము పనిచేయుటచే మూలసంఘ మొక్కటిని రూపు దాల్చుచేసి వైబడిన వెల్లువకు నేడే చేయ వలసిన ప్రతీకారములను జేసి నైచి రేపు చేయ వలసిన ప్రతీకారములకు కడంగుదురు గాకయని కోరుచున్నాము. యుద్ధనిధినికి ఎన్ని యేని వస్తువులు సేకరింప బడుచున్నవి. ఆ పద్ధతియే యిచ్చటను అవలంబించుటయల్లమము. ద్రవ్యమిచ్చువారివద్ద ద్రవ్యము, గుడ్డలిచ్చువారివద్ద గుడ్డలు, ధాన్య మిచ్చువారివద్ద ధాన్యము వసూలుచేసి అన్ని విధ ములైన కోశములచేర్చి దురదృష్టవంతులకు తోడ్పడుటకర్తవ్యము. ఉత్సాహ యుతులగు సోదరులు నడుములు బిగించి ప్రారంభింతురు గాకయని నమ్ముచున్నాము.

స్వదేశాధీశుల సమావేశము.

ఇటీవల ఢిల్లీలో జరిగిన స్వదేశాధీశుల సమా వేశము అలంకార మాత్రసమావేశము కాదనుట బడోదా గాయక్వాడుగారి అంత్యోపన్యాసము వలన తెలియవచ్చుచున్నది. సమావేశము అయి దుదినములు జరిగినది. సంస్థానాధీశ్వరులు సామాన్యముగా ఉత్తరువు లిచ్చువారలే కాని చర్చల సహించువారలు కాదు. వారి నైజమువలన నీ పరిస్థితి యేర్పడదు. అభ్యాసమువలన నేర్పడు చున్నది. ఈ సంగతి మొన్నటి సమావేశమువలన స్పష్టమయినది. సంస్థానములలో తమ ఇచ్చ కెమ రులేని రీతిని అనుజ్ఞల పరిపాలించు రాజులు ఎదురుమాట ఆడినవారి నట్లే విదళించు నైదు ప్రభువులు మొన్నటిదినము రాజప్రతినిధిగారి సూచనక్రింద సభచేరి ఒకరి వాదముల నొకరు విని సావధానముగా విషయచర్చ యొనర్చి సిద్ధాంతముల జేల్చిరి. ఇదియే ఈ రాజులకు మహారాజులకు తగినంత శిక్షణ యనుట గాయక్వాడుగారి యుపన్యాసము నందలి ధ్వనిగా గ్రహింపవచ్చును. పాశ్చాత్య చర్చా విధానమున సమ్మతుల నిచ్చు నాచారమును ఎరుంగని వా నైనను మారాజులు మహారాజులచేరిన ఈ మహా సమావేశము ఉపయోగ కరము కాక పోలేదని గాయక్వాడుగారు నెలవిచ్చిరి. మనశ్రీమంతులకు శిక్షణ నొదవించుటకే గాక మొన్నటి సమావేశ ము మరి కొన్ని విధములను ఫలనంత మైనది. వా రెల్లరునుచేరి కొన్ని తీర్మానము లొనర్చి రాజప్రతి నిధిగారికి సమర్పించినారు. ఈ తీర్మానముల సూక్ష్మ స్వరూపము మాకు నందియుండు తండ్రి వార్త వలన స్పష్ట పడుట లేదు. కాని ముఖ్యవిషయము లన్నియో ఈ శ్రీమంతుల విమ ర్శలోనికి వచ్చెననుట స్పష్టము. ఎక్కువ దర్జా రాజ సంతులలవారికి కళాశాల స్థాపించుట యవ సరమని ఈ శ్రీమంతులు తీర్మానించి రట కాని ఎంతద్రవ్యము చిక్కగలదు, ఏమి ఏమి ఏర్పాటులు చేయనగును ఇత్యాదుల నిష్ణయమునకు గాను ఈ యుపక్రమము ఇంకను ఆలోచనలో నుంచినారట! సర్వధామను హలండుగారు స్వదేశ సంస్థానము లలో పారిశ్రామికాభి వృద్ధి ఎల్లు జరుగవలసినది మూచించినారట. ఆసూచనకు స్వదేశాధీశు లాత నికివందనములు సమర్పించినారు. నిజముగా హలండుగారు మంచి సలహా యిచ్చియుండు రనుటకు సందియములేదు. స్వదేశ సంస్థానాధీపతులు తల పెట్టిన యెడల ఒక్కొక్కరొక్కొక్క ముఖ్యపరిశ్రమకు సాయముచేయ నిశ్చయించుకొందులేని హైందవ భూమిలో జరుగ జాలని అభివృద్ధి యుండబోదు. స్వదేశ సంస్థానాధీశు లింతవరకును పరిశ్రమలలో కలుగజేసికొని నారని చెప్పటకు రాదు. ఉత్తమత్వమునకు పేరు గాంచిన బడోదా గాయక్వాడుగారే పరిశ్రమల యెడల నింకను ఎక్కువ శ్రద్ధచూపి యుండలేదు. వారితర విధుల నెంత యభివృద్ధి సంస్థానమున చూపుచున్నను తమసంస్థానములోని ప్రజలు కూలి పనిచేసికొని జీవింతుటకై బొంబయిలహమ్మదాబాదుల యంత్రాగారములకు పోకుండునాపుటకు మాత్రముతగిన పారిశ్రామిక ప్రతీకారములు కల్పింపలే దని గాయక్వాడుగారిమీదనొకనింద మోసియున్నది. గాయక్వాడుమీద నేయిల్లినద మున్నయప్పుడు తక్కిన సంస్థానాధీశ్వరుల విషయము చెప్పవల సిన పనిలేదు. మైసూరు విశ్వేశ్వరయ్యగారి వేత్ర సంచలనము ననుకరింప నారంభించినది మొదలు కొంత ఆశజనించియున్నది. కాలవ్యవధి తగిన యంత కాలేదు కావున ఈ సందర్భమున విమర్శ

యొనర్చుట యంత యుచితముగాదు. మాకు కాన వచ్చునంతదనుక మైసూరు త్వరలో పరిశ్రమ విషయమున మార్గదర్శకము కావచ్చునని చెప్పు వలసి యున్నది. తిరువాన్కూరు వా రేదో తలపెట్టినారని అప్పుడప్పుడు వినుట కలదుకాని పారిశ్రామికముగా వారు చేసినపని యేమియు కానవచ్చుటలేదు. హైదరాబాదులో మాటయులేదు, కార్యం బంతకంటెను లేదు. సంస్థానము లనేకము లీరీతినే యున్నవనిన తప్పు కానేరదు. మొన్నటి సమావేశము కారణముగ ను హలండు గారి సలహా ప్రభావంబునను స్వదేశ సంస్థానములలో పారిశ్రామిక చలనము కనుపట్టినయెడల మిక్కిలి సంతసింపవలసి యుండుము. స్వదేశాధీశులు నిజమగు పారిశ్రామిక చలనముచూపి హలండుగారి యెడల కృతజ్ఞత సూచించుదుగాక యని కోరుచున్నాము. మన స్వదేశాధీశులు తమలో దర్బారులు మున్నగునవి జరుగునప్పుడు నడుపవలసిన ఆచారాదికములను గురించియు మరికొన్ని ఇతరవిషయములను గురించియు కూడ తీర్మానము లొచ్చిరి. గాయక్వాడుగారు తమ సమావేశమున నింకను సక్రమపద్ధతు లవలంబింప బడనలెనని సూచించిరి. సమావేశమునకు ముందే ప్రత్యేకోప సంఘములను ఏర్పరచి వానిచేత విషయ విమర్శ యొనరింపించిన యెడల సమావేశమున చేయబడు చర్చ ఫలవత్తరముగ నుండునని వాక్రుచ్చిరి. ఈ కార్యసరణి యొక్క యుపయోగము ఒక్క స్వదేశాధీశులకు మాత్రమే కాక ఎల్ల సమావేశములకును వర్తించు ననుట నిర్భవము. ప్రజా సమావేశముల నొనర్చువారును దీనిని గమనించుట యవశ్యక ర్తవ్యము. గాయక్వాడుగారి సలహాకు ప్రత్యుత్తరముగానని వర్ణింపజాలము కాని, అజాగ్రత్తగా చదువువారల కట్లే తోచుచున్నది, మన రాజప్రతినిధిగారు స్వదేశాధీశులు ప్రవృత్తికి లొందర వడరా దనియు నెమ్మదిగా పనిచేసిన యెడల గాని ఉపయోగము లేదనియు సూచించిరి. ఇది హైందవ ప్రజలును నాయకులును శ్రీమంతులును బహుకాలముగా వివినహితిబోధ కాని పేరుకాదు. వల్లునుఫర్లు ప్రభువుగారు మానవుడు పెట్టుకొను మితు లెప్పుడు చనికారావను వేదాంతి వాక్యములు హైందవ మానసమున కెక్కునని ఎంత హృదయ పూర్వకముగా నుపన్యసించినను నుపన్యసించి యుండవచ్చును. కాని పురుషకారములేక నైవమేమియు ప్రసాదింకడను కర్మయోగంబుచు కార్యక్రమమును నిడు గాయక్వాడువంటి ఇరువదియన శతాబ్దపు హైదరులు మాత్రము గౌరవ పురస్కరంబుగ భిన్నాభిప్రాయ లగుదు రనుటకు సందియములేదు. తను యిష్టములేకయే తమ కరుకలేకయే వల్లునుఫర్లు ప్రభువుగారు అధికార చ్ఛాయపై వైవాక్యములు నుడివినను మన స్వదేశాధీశులకు పురోభివృద్ధికి సాధన భూత మగు సమావేశమును ఏర్పచినందులకు హైందవభూమి యంతటి కృతజ్ఞతకును పాత్రు లనుట నిస్సంశయము.

మందు గుండులు

ఆంగ్ల భూమిలో మందుగుండుల పనిని ఇప్పటికి పది లక్షలలో లెక్కపెట్టెడిది. ప్రజా పీఠము చేయుచున్నది. సోమవార రంగమున మందు గుండు వ్యయము నేడు ఈ సంవత్సరాదిని కంటే పది లక్షలుగానున్నదట. కాన్సిల్ ఇంకను వెరుగవలయునట. ఇంకను అధమపక్షము 315,000 పురుషులను 100,000 స్త్రీలును మందుగుండు పనిలోనికి వెంటనే ప్రవేశింపవలసియున్నారట! అప్పటికి గాని సోమ రంగపు దీప్తి తనివినోందదట! ఇవి ఆస్పిర్వాత్తు మహాశయని మాటలు.

TELEGRAMS.

ROUMANIA.

Prisoners Captured.

Roumanian communique says:—We advanced west of the Linzen river and captured material. We advanced northwards at Hablibutzi and captured 100 prisoners and two machine guns in the Telajan Valley. We continued pursuit west of the Vulcan Pass and captured 535 prisoners, four guns, 20 machine guns and much material. All is quiet in the Dobrudja.

Violent Fighting on Whole Front: Rumanians Gain and Lose Ground.

BUKHAREST. —A communique says: Our pursuit in the Vulcan Pass continues. We have here captured four more guns and much war material. Violent fighting is taking place on the whole front. At Roterturn Pass the enemy violently attacked in the Buzan valley and occupied two heights and progressed beyond the frontier. There is no changed elsewhere.

"Let No Unit Retire." King Ferdinand to His Troops.

BUKHAREST. —King Ferdinand in an order to the troops, dated October 22nd, pays a tribute to their valour and says:—"Let no unit retire. Every position lost should immediately be attacked and retaken. Our mountains, the cradle and shield of our race for thousands of years, should be an impenetrable wall."

Constanza Bombarded

A communique mentions that Constanza has been bombarded from the sea and says that the French gained a minor advantage at Les Boeufs, but asserts that the British and French attacks elsewhere on the Somme have been repulsed.

Egypt.

High Commissioner in Egypt. Sir Reginald Wingate.

LONDON, November 5. Sir Reginald Wingate succeeds to Sir Arthur Macmahon in the High Commissionership for Egypt.

MESOPOTAMIA

Comforts for Indian Prisoners Lost. Steamer Sunk.

LONDON, November 5. The India Office announces that the enemy submarine has sunk a steamer which was proceeding to Alexandria with comforts valued at £ 6,700 sterling for Indians taken prisoners at Kut. The whole consignment, which was insured, was lost. It is hoped that, owing to the kindness of the Joint War Committee of the British Red Cross and the Order of St. John, most of the necessary stores will be obtained on loan from the Red Cross Depot at Alexandria. The balance will be despatched very shortly.

TURKEY.

The Caucasus Campaign. Repulse of the Turks.

LONDON, November 5. The Turks in the Caucasus attacked on a front from Sighigdar to Gu'darmelkan. They were repulsed by fire and bayonet and fled.

AUSTRIA.

Autonomy in Galicia

LONDON, November 5. A telegram from Amsterdam says:—Emperor Francis Joseph in a letter to the Premier Koerber announces his intention to grant autonomy to Galicia when the new state of Poland comes into existence. He charges Koerber to prepare measures for legal realisation of the new state of affairs.

United States.

New Port of Arrival.

LONDON, November 5. NEW YORK. —The German state that submarines in future will arrive at New London, which is safer than Baltimore, as the manoeuvring of American submarines prevents the British from dropping nets.

The Sinking of the "Marina."

LONDON, November 5. WASHINGTON. —The American Consul at Queenstown telegraphs that affidavits furnished by the Americans who were on board the "Marina" agree that no warning was given to the vessel.

Loss of "Bremen" Admitted. "Deutschland" Captain's Views.

LONDON, November 4. NEW YORK. —The Captain of the German submarine "Deutschland" admits that the other German Merchant submarine "Bremen" was lost. He believed that the loss was the result of an internal accident. He also said that the "U53" had been sent to America to defend the "Bremen" in case of an attack.

Lord Llangat took has died of wounds. The barony is now extinct.

A Submarine Convoy.

LONDON, November 5. A telegram from New London says:—The captain of the "Deutschland" announces that the submarine U57 is expected to convoy the "Deutschland" back to Germany.

To Operate off American Coast.

NEW YORK. —The "Evening Mail" says a war submarine left Kiel soon after the "Deutschland," and is due at New London within a week. It will operate like the U 53 in the vicinity of Nantucket, sinking vessels when the "Deutschland" sails.

British Loan in U. S. A.

LONDON, November 5. NEW YORK. —The new British loan is already over subscribed and the lists will close to-day instead of on the 8th.

Argentine to Purchase Interned Enemy Steamers.

LONDON, November 5. A telegram to the "Times" from Buenos Ayres says:—The Argentine Government has initiated negotiations for the acquisition of interned Austrian and German steamers.

Mr. Hughes Favourite.

LONDON, November 5. Betting in New York has veered to 10 to 7 in favour of Mr. Hughes.

German Fears.

LAHORE, November 5. LONDON, November 4th. —Her Von Wiegand wires to the "New York World" that the Germans fear they have backed the wrong horse in President Wilson. ("C. and M. Gazette Cable.")

Latest Telegrams.

LONDON, November 5. Serbian communique says that positive information has been received that in latest fighting on left bank of Cernareka Germans suffered enormously.

Clan liner "Clan Leslie" and Harrison liner "Statesman" have been sunk.

AMSTERDAM. —Vienna paper says that Baron Burian replying to a deputation from Warsaw said that future kingdom of Poland would only begin to have full national existence after war. It would be in close connection with Central Powers in matters, both political and military.

ZURICH. —Poles in Switzerland are not impressed and declare that the scheme does not meet their aspirations.

COPENHAGEN. —German submarine stranded on west-coast of Jutland and crew blew her up after unsuccessful efforts had been made by torpedo-boats to take her off.

LONDON, November 6. General High last night reported:—We attacked at several points and made some progress. We cleared packet of Germans on extreme right and made progress in centre on front of over a thousand yards securing high ground in neighbourhood of Butte de Warlencourt. The weather continues to be stormy.

BUKHAREST. —The child, Prince Mircea, has died of typhoid.

MADRID. —The export of iron has been prohibited.

LONDON, November 5. General Sir Douglas Haig this afternoon reports that there was heavy rain last night. Trench-mortars were active.

LATER. This afternoon's 'communique' says:—Eastwards of Fort Vaux we extended our progress, occupying during the night the village of Damloup and taking some prisoners. North of the Somme the enemy did not attempt to renew his attacks on our trenches in the wood of St. Pierre Vaast. About 50 prisoners were taken in that sector yesterday. There was an intermittent artillery duel during the night.

PETROGRAD, November 5. An official announcement indicates unimportant operations. The Germans drove the Russians from the village of Mojeika, after a violent bombardment with asphyxiating shells, but were subsequently thrown out. The Russians progressed somewhat south of Donawatra and occupied a series of heights.

CALCUTTA.

Express Press Withdrawal of the Security Order.

CALCUTTA, November 6. The Bankipur correspondent of the "A. B. Patrika" writes:—"Orders issued on the keeper and printer of the 'Express' press by the District Magistrate of Patna to show cause why the Magistrate should not recommend to the Government to demand security under press act have been withdrawn."

Departure of His Excellency Sir Charles Munro's to Deolali.

BOMBAY, November 5. His Excellency Sir Charles Munro, Commander-in-Chief in India accompanied by General Knight of the Bombay Brigade and staff, left from the Victoria Terminus for Deolali by special train on Saturday night. The departure was private. He will stay in Deolali for a day and then proceed to Simla. His Excellency visited the Alexandra Dock shed, No 2, on Saturday when the hospital ship "Eriupura" was expected. The Officers and members of the Parsi division of St. John Ambulance Brigade, overseas, were on duty. His Excellency inspected them and said a few words of encouragement.

బరోపా మహా సంగ్రామము

ఇంగ్లండు

“కానిమారా” నౌక

డీకొనుట.

లండను, నవంబరు 5:—“కానిమారా” నౌక “రీట్రీవర్” అను నౌకతో డీకొని నందున 90 మంది మరణించిరి. “రీట్రీవర్” నౌకలోని నావికు డొక్కడ మాత్రము బ్రతికెను. ఈ పా నునందు “రీట్రీవర్” నౌకను నడపుట కష్టమయ్యె ననియు చీక టిలో కనబడుచున్నందున “కానిమారా” నౌకతో డీకొనె ననియు అతడు చెప్పుచున్నాడు.

కన్నిమారా నౌక విపదశ

లండను, నవంబరు 5:— శుక్రవారమునాడు రాత్రి 8 గంటలకు కన్నిమారా నౌక గ్రీనోరునుండి హోలీ పాడుకు బయలుదేరినది. నౌకలో ప్రయాణికులుండిరి. పశువులునుగూడ నుండెను. సెలవు ముగిసినందున సేనలలో చేరుటకు పోవుచుం డిన మైనికులు 9 మంది గూడ నుండిరి. 8-30 గంటలకు కా ర్లింగుధర్మ నౌకాశ్రమమునకు వైట క్రానుఫీల్డు కేదుట సంఘ యము జరిగినది. నౌకలోని వారిలో జేమ్స్ బోయిలు అను నత డొక్కడే బ్రతికెను. అత డేద లేక యొక పడకను పట్టు కొనెను. ఆపడక క్రానుఫీల్డు సముద్రతీరమునకు పోగా నతడు దానిని గట్టి పట్టుకొనియుండెను. అచటివా రతనిని వెన్నె లలో చూచిరి. అతనికి స్వప్తి పూర్తిగా లేదు. అచటివారు కొంతవరకు నీటిలోదిగి అతనిని చేతులమీద దరిజేర్చిరి. కొన్ని పశువులను గొర్రెలునుగూడ ఈమడిని దరిజేరినవి. మొదట నది చాల అలసియుండెను గాని కొంత సేపటికి కోలుకొనెను.

గ్రెన్స్వీవారి నౌక

లండను, నవంబరు 4:—జర్మనులు “మెల్లీబ్రూన్” అను గ్రెన్స్వీవారి నౌకను ముందుగా తెలుపకయే ముంచివేసిరి. నావికు లందఱును పడకలపలన తప్పించుకొని పోయిరి.

“సేటర్న్” అను నాల్గవారి స్టీమరును ఒక శత్రు సముద్రాంతగ్గాము ముట్టడించెనని ప్రా వెంజరునుండి వచ్చిన తంతి వార్తవలన దెలియుచున్నది. నావికులు రక్షింపబడిరి.

అధినివేశముల యభివృద్ధి

లండను, నవంబరు 5:— ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి యధి నముక్రింద నున్న అధినివేశముల పక్షమువారు నిర్మి టిదినము బోనగ్గాగారి కొక విజ్ఞాపనమును సమర్పించిరి. అధినివేశముల యందలి వ్యాపార వృత్తవిషయములను, వస్తుసంపద కూలీల పని నైలుమార్గములు మున్నగువానిని గూర్చి విచారించి తెలు పుటకొఱ కొక ప్రత్యేకసంఘమును నిర్మింపవలయునని వారు కోరిరి.

బోనగ్గాగారు సంపూర్ణ సామర్థ్యాతో ప్రత్యుత్తర మొసంగి కోరిన ఫలములను బొందుట కింకను ఇశోరమాగ్గములు గలవని చూపించిరి.

వెల్లింగ్టను ఆసుపత్రి.

లండను, నవంబరు 5:—ప్రజాప్రతినిధుల సభ లో వెల్లింగ్టను ఆసుపత్రి జాతైమాసమున నేర్పితిలో నుండిన దని సర్ క్లెమెంటు కెజ్ లాక్ హర్ గా రడిగిరి.

అప్పు డన్నలోపములు తాత్కాలికము లని చేంబ య్లెసుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఇప్పుడా ఆసుపత్రిస్థితిగతులు తృప్తికరముగా నున్నవి. సర్ క్లెమెంటు కెజ్ లాక్ హర్ గారు నివరించిన వన్నియు అతిశయోక్తులును అన్యాయమును. అగ్గము లేని ప్రశ్నములకు హిందూదేశప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మియలే కున్నారు. నిజమగు స్థితిగతులను విచారింపకయే హిందూదేశ పరిపాలకుల కార్యమును విమర్శించిమాన్యమునుట మంచిదికాదని చేంబయ్లెస్ గా వనిరి.

కైదీలను మార్చుకొనుట

లండను, నవంబరు 5:— జర్మనీయందును ఆంగ్లేజేశము నందును నున్న శత్రు “సివిలియను”లగు కైదీలను మార్చుకొను టకు నియమముల పుక్తము తయారు చేయబడినది. దాని ముంగు బ్రిటిషువారు ఆ మూత్రముల ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము నందలి దేశముల కన్నిటికిని వర్తింపవలయునని వ్రాసిరి. కాని ఆంగ్ల అధినివేశములు రాష్ట్రములవారిని త్వరలో మార్చుకొన

వలయునని జర్మనులు తెలుపుచున్నారు. జీతములు తీసికొన కున్న సేనా, నౌకాదళములలోనివారును బ్రిటిషు జర్మను వర్తక వాపల నావికులును సివిలియనులుగా లెక్కింపబడుదురు.

కట్ ఖైదీలకు సౌకర్యములు.

నావ ముంచబడుట.

లండను, నవంబరు 5:— ఒక జర్మను సముద్రాంత గ్గామి కట్ ఖైదీలకు సౌకర్యములనుగొని అలెగ్జాండ్రియా లేవుకు బోవుచున్న ఒక స్టీమరును ముంచెనని ఇండియాఆఫీసు వారు ప్రకటించిరి. ఆ నౌకలోని వస్తుసంచయము విలువ 6700 పానులు. సామగ్రియంతయు మునిగిపోయినది. రెడ్ క్రాస్ సంఘమువారును అలెగ్జాండ్రియాయందలి రెడ్ క్రాస్ వారి డిపోనుండి కావలసినన్ని సరకులను అప్పుగాదీసికొనిపోవచ్చు నని చెప్పిరి. తక్కినదంతయు త్వరలో పంపబడును.

సేనాధిపతుల మార్పులు

లండను, నవంబరు 5:—ఉత్తరభాగపు సేనాధిపత్య మునకు జనరల్ సర్ బాజ్ మాక్స్వెలుగారికి బదులు జనరలు హెచ్. ఎం. లాసనుగారు వచ్చెదరనియు, సర్ బాజ్ మాక్స్వె లుగారు ఐర్లండునందు సేనాధిపత్యము వహింతురనియు “యా ర్యు” మైరు హెరాల్డు ప్రతికవాసినది.

బర్మాదేశీయులు సైనిక సేవ

లండను, నవంబరు 5:— బర్మాదేశీయులను యుద్ధమున జేర్చుటకు ఇదనజుకు. జరిగిన ప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థము లయ్యెను; కాన వారిని ప్రస్తుతము చేర్చుకొనవలెనని అడిగి యుండలేదని సర్ ఎడ్వర్డు కార్న వాల్ గారితో చేంబయ్లెసు గారు చెప్పిరి.

బ్రిటిషు కంపెనీలు

లండను, నవంబరు 5:—బ్రిటిషు కంపెనీలు కాని వానికి కంట్రాక్టు లీయకుండునట్లు బట్టల డైరెక్టురుగారు ప్రయత్నము లను సలుపుచున్నారు.

డార్జిలెల్లు విషయవిచారక సంఘము.

లండను, నవంబరు 5:— డార్జిలెల్లువిషయ విచారక సంఘమువారు విచారణను ముగించిరి. నవంబరు మాసమున ఈమ రిపోర్టును పంపుదురు.

యుద్ధ కార్యాలయపు సివిలియములు.

లండను, నవంబరు 5:— యుద్ధకార్యాలయము నందలి యుద్ధోగ్యులలో 26 ఏండ్లకు మించని ఈడ గలవారందఱును కొన్ని వాతములలో రంగమునకు పంపివేయబడుదురు. 4200 మంది పురుషులలో రంగమునకు బోదగినవారు 171 మంది ఇట్టి ఏర్పాట్లనే మిటిటరీ ఉద్యోగుల విషయమునను చేయుట కు ఆలోచించు చున్నారు.

బ్రిటిషువారి ఉక్కు కర్మాగారములు

లండను, నవంబరు 4:—పూర్వవిచేవద్ద ఉక్కుకర్మాగారమును వృద్ధిచేయు సందర్భమున యుద్ధోపకరణముల మంత్రి వర్గములోని ఎడిసన్ గా రుపన్యసించుచు నిట్లుచెప్పిరి.—సంఖ్య 60 లక్షల పానుల చొప్పున పనిచేసినచో మాత్స్వెల నాటికి మందుగుండ్ల విషయమున మనమే సర్వస్వాంత్ర్యము గలిగి ఇతర జాతులవారిపై నాధారపడియుండ నక్కరలేకుండును. ప్రస్తుతము సోమరంగమున మందు గుండ్ల వ్యయము జనవరి మాసమునందున్న వ్యయమునకు 10 లక్షలు కాని యుద్ధారంభ మునందుకంటె ఇప్పుడు ప్రాప్త్యుదేశమునం దెక్కువ గుండ్లు గలవు. అధమము 815 వేలమంది పురుషులచేతను, 100 వేల మంది స్త్రీలచేతను పనిచేయుచు నెడల మనముకోరుఫలములు సిద్ధించును.

నాశనమయిన అయిదు ఓడలు

బ్రిట్టులు అభాతములోనికి గొట్టుకొనిపోవుట.

లండను, నవంబరు 4:— నాశనమైన అయిదు ఓడల భాగములు నిన్నటిదినము బ్రిట్టులు అభాతములోనికి గొట్టుకొని వచ్చినవి.

ఆంగ్ల, రష్యను, జపానీయు మైత్రి

పూర్వపు యాభారి వాక్యములు.

పెట్రోగ్రాడు, నవంబరు 4:—ఇచ్చటి రష్యను జపా నీయ సంఘమువారు ఇదివఱకు ఇక్కడ జపానీయ రాయభా రిగా నుండిన మొజ్కోవ్ ప్రభువుగారు రష్యను జపానీయ సఖ్యమునకు చాల సంతోషించి ఆంగ్లజపానీయ సఖ్యము దృఢవంత మనుట తమ నమ్మకమని చెప్పిరి. ఆంగ్లజపానీయ సఖ్యమును రష్యను జపానీయ సఖ్యమును పరస్పరముగా విశే ష సాహాయ్య కారకములుగా నుండును. మిత్రమండలి వారే విజ యము నొందుదురనుట తమ నమ్మకమని వారు చెప్పిరి.

ప్రాము

మహావృత్తి

లండను, నవంబరు 5:— రాత్రియంతయు కుంభ వృత్తిగా వర్షము కురిసినదనియు కందక ఫిరంగులు బలవంతము గ పనిచేసెననియు జనరలు హేగుగా రీసుధ్యాన్నము ప్రక టించిరి.

శత్రువుల నష్టము.

లండను, నవంబరు 4:—ఈసుధ్యాన్నము జనరల్ సర్ డగ్లస్ హేగుగా రిట్లు ప్రకటించిరి.—ఆర్మీన్ పియెరిసుకు ఈశాన్యమున మేముశత్రుకందకములను ముట్టడించి గిన్నీ యొద్ద మన కందకములతో తలపడుచున్న ఒక శత్రుపటాలమునకు విశేషనష్టము గలిగించి త్రొవ్వవేసితిమి. గడికోరుకు తూర్పున నిన్నటిదినము శత్రువులు విశేషప్రయత్నము లొనరించి మాతో దలపడిరి. కాని వారి కమితముగు నష్టముకలిగి వారిప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థము లయ్యెను. 100 కి మైగ జనరలు శకములు యుద్ధరంగమున నుండెను. మేము 80 మంది కైదీలను 4 మర ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

శత్రుప్రయత్నములు వ్యర్థము లగుట.

లండను, నవంబరు 4:—జనరల్ సర్ డగ్లస్ హేగ్ గారు నిన్నటిరాత్రి యిట్లు ప్రకటించిరి.—గడికోరుకు గూ ర్పున ఒకకందకమును శత్రువులు గత గురువారమునాడు ముట్టడించి వ్యర్థులై. ఫాకిస్సాన్లకు తూర్పునను, థ్లేర్విల్లి ప్రాంతమునను మేము పంతులవై అగ్నిని వర్షించితిమి.

ఫిరంగి యుద్ధము

లండను, నవంబరు 4:—బ్రిటిషువా రిట్లు ప్రకటించిరి.—లాబోఫ్సుచుట్టును, డెట్రిమాంటు పోలమువద్దను, లాసార్సు ప్రాంతమునను ఫిరంగియుద్ధము తీవ్రముగ జరిగినది. లాబాపీ కాలువకు తీరమున బాయ్ ఓరంటర్ మెస్సీనీ ప్రాంతములపై మేము శతఘ్నివర్షము కురిపించితిమి. శత్రువిమానము నొక దానిని ధ్వంసముచేసితిమి. మన విమానము లయిదు కన పడుట లేదు.

లాబాపీ యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 2:— లాబాపీరంగమునందు తీవ్ర మగు ఫిరంగియుద్ధము జరుగుచున్నదనియు అక్కడ ఫిరంగులు విరామములేక కణ్ణుపుటములను భేదించుచున్నవనియు ఉత్తర ఫార్మిస్సునుండి ఒకవిలేఖకుడు “డెయిలీ ఎక్స్ ప్రిస్” పత్రికకు వ్రాసెను.

జర్మను లొప్పుకొనుట.

ఆంస్టర్డామ్, నవంబరు 5:— వాన్ కోటవద్ద పతా సుల అగ్ని బలవంతముగా నుండుటచే ఆకోటలో ముఖ్య భాగమును దగ్ధముచేసి కోటను వదలవేసితిమని జర్మనులు ప్రకటించిరి.

నిజమగు కారణము.

పారిసు, నవంబరు 4:— 2 వ తేది యుద్ధయమున జర్మనులు వాన్ కోటను వదలివేసిరి. ఆ నాటిరాత్రియే పరాసు వారు కోటను ప్రవేశించిరి. పరాసువారి కందకములు కోటకు 400 గజముల దూరముననుండెను. కోటయందున్న యుద్ధోప కరణములను మండిరములను ధ్వంసముచేయుచున్నట్లు పరాసు వారికి ధ్వనులు విసబడెను. గతవార మంతయు అగ్నివర్షము కోటపై విరాళములేక కురియుచుండెను. జర్మనులకు ఫిరం గులను ఫిరంగిమందును లభించకుండుటయే ఇందులకు కారణ మను వాస్తవమగు విషయమును జర్మను ప్రకటనము లేదయు కప్పిపెట్ట బాలవు.

పరాసు రంగము

పారిసు నవంబరు 4:—సోమనదిమీదను నగ్గమనగ్గము స్వల్పముగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది.

పరాసు విజృంభణము.

పారిసు, నవంబరు 8:—నిన్నటిరాత్రి యిట్లు ప్రకటించబడినది. మూడునదికి కుడివైపున వాన్ కోటను పట్టుకొనిన వెనుక మన పదాతిసేన వాన్ గ్రామపు కొనవజును ముందుకు సాగిపోయెను. వాన్ సరస్సునకు తీరమున గ్రామమునకు విటుగానున్న ఒక కొండను మేము పట్టుకొంటిమి. శత్రువులు ప్రతియుద్ధములు నడప బ్రయత్నింపలేదు. ఇతర స్థానములందు సామాన్యముగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది.

జర్మనుల ప్రకటనములు

లండను, నవంబరు 8:—నిన్నటిదినము పరాసు ప్రకటనములందు వాన్ కోట విషయ మేమియు ప్రకటించబడి యుండలేదు. జర్మను ప్రకటనములు వచ్చుటకు ముందు ప్రకటించబడిన దచ్చివారి వార్తా పత్రికలలో వాన్ కోట ఇంచు మించుగా పూర్తిగా ధ్వంసమైనది గనుక దానిని జర్మనులు వదలివేయుదురని ప్రకటించిరి. దీనినిబట్టి జోమంటు పురము పరాసుల వశమగుచుండగా వాన్ పురమువద్దవారు నష్టముతో ప్రయత్నింప నక్కరలేదని తెలిసినది. వాన్ కోటను పట్టుకొనుట జర్మనులకు విశేష ప్రయోజన కర మయ్యెను. జోమంటు వాన్ పురములకు నడుమ ప్రదేశమును జయించుటకు వారికి 10 దినములు పట్టెను. కాని పరాసువారా రెండు కోటల నిర్వహణ 9 దినముల లోపలనే పట్టుకొనిరి.

పరాసు వైమానికుడు

కనబడ వుండుట.

పారిసు, నవంబరు 4:—శత్రువిమానములను నేలగూల్చుచుండెనని పరాసు ప్రకటనములందు దనేక పర్యాయములు చెప్పుబడిన సుప్రసిద్ధ వైమానికుడు లెంకర్ ఆను నతడు కనబడుట లేదని ప్రకటించబడినది.

సోము రంగము.

పారిసు, నవంబరు 5:—సోమునది కు తీరమున ఉడయమునందు జర్మనులు మేము పట్టుకొనిన కందకములనుండి మమ్ము బాటదోల బ్రయత్నించిరి. సెయింటుపియర్ వాట్సు రోడ్డువద్ద మన శత్రువులము జర్మను ప్రయత్నములను వ్యర్థమొనరించెను. మన కందకములను బ్రవేశించిన శత్రువులను వెంటనే పాఱుదొలిచిమి. కొండలపై పట్టుకొంటిమి. మాస్టానముల నన్నిటిని గాపాడుకొనుచు మేము మూడునదికి కుడివైపున వాన్ రంగమునందు మన స్థానములను కృత్రిమముగా మునుందు గలదు. కోటకు ఈశాన్యమునను తూర్పునను చాలదూరము ముందునకుబోయి అక్కడినుండి నోవరుకు దిగితిమి. శత్రువుల నేకులు పట్టుబడిరి. పరాసురంగమున నితర భాగములందు స్వల్పముగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. సోము నదియొద్ద 3 శత్రువిమానములు నేల గూల్చబడినవి.

పరాసువారి విజయములు.

పారిసు, నవంబరు 5:—గతరాత్రి డెల్ల పు గ్రామమును కొంతమంది సైనికులను పట్టుకొని మేము వారు తూర్పుగా గల స్థానముల నాక్రమించితిమి. సోముకు తీరమున సెయింటు పిర్-నవతుఅడవిలో మా కందకములయొద్ద శత్రువులు మరల తలపడలేదు. నిన్న నవట 50 మందిని పట్టుకొంటిమి. రాత్రి విరామములేకుండ ఫిరంగులు కాల్చబడినవి పరాసువారు ప్రకటించిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము

పెట్రోగ్రాడు, నవంబరు 5:—చిల్లర యుద్ధములు జరిగినవి. మొదలై కా గ్రామమునకు జర్మనులు వివవాయువును వదలి గ్రామము నాక్రమింపగలిగిరిగాని వెంటనే రష్యావారు వారిని తరిమివేసిరి. రష్యావారు డోన్ నదీతీరము దక్షిణముగ పోయి చాల మెట్టలను పట్టుకొనిరి.

రుష్యా

రష్యా రంగము.

లండను, నవంబరు 8:—నిన్నటిదినము స్వల్పవిషయముల దినమనియు స్టాక్ హోమ్ నదికి పశ్చిమమునను, నెల్సియా యందును కొంత ప్రదేశము నాక్రమించుకొంటిమనియు రష్యనులు ప్రకటించిరి.

కాక్కుసులో తురుష్కు లోడుట.

పెట్రోగ్రాడు, నవంబరు 4:—కాక్కుసురంగమున తురుష్కులు సిగ్ని కోట్లారు నుండి నిల్దరు మెలికను వరకును గల రంగమున తల పడిరి. రష్యావారు వారిని ఫిరంగుల తోడను నన్నీలతోడను ఎదిరించి తరిమివేసిరి.

గెలిషియాలో స్వపరిపాలనము.

లండను నవంబరు 5:—క్రొత్తపోలండు దేశమేర్పడు నప్పటినుండియు గెలిషియాకు స్వపరిపాలనాధికార మియ్యబడునుగాన నందులకు తగిన శాస్త్రీయములగు సవరణలను చేయవలెనని ఆస్ట్రియా చక్రవర్తి ప్రాన్సిసుజోసెఫుగారు ప్రధానమంత్రి కొయర్యెరుగారికి వ్రాసిరి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 5:—కింబోవినంపులలో శత్రువులు 5 సారులు తలపడిరి. 5 సారులును వారధికినష్టముతో పారి పోయిరి. ఓపాచియా, సెల్జా, కెస్టాగ్నా, విజ్జాకోడ్డుకు దక్షిణమునగల స్థానములను మే మాక్రమించి 200 మందిని పట్టుకొంటిమి. బ్యాలియారంగమున 6-8-16 మొదలు 40368 గురిని పట్టుకొంటిమి. వారిలో 1008 మంది యుద్ధ్యోగులు. గత 4 దినములలోను 8982 ని పట్టుకొంటిమి. వారిలో 270 మంది యుద్ధ్యోగులు.

ఇటలీవారి విజృంభణము.

లండను, నవంబరు 4:—ఇటలీవా రిట్లు ప్రకటించిరి. ట్రావినిలో లోయయందలి కిమబోకియను కొండయొక్క దక్షిణముఖములను మన పదాతిసేనలు జయించినవి. శత్రువులు విశేషముగా అగ్నివృక్షమును గురిపించుచున్న మన స్థానములను వృద్ధిచేసితిమి. ఆస్ట్రియా కాక్కుసులోడ్డుకు తూర్పున ఒక కిలోమీటరుదూరము ముందునకు వచ్చితిమి. సముద్రస్రాంతమునందు శత్రువులు తీవ్రముగా దలపడిరి కాని ప్రయోజనము గలుగలేదు. మేము 583 మంది కైడిలను అనేక యుద్ధోపకరణములను ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

కార్పొవై ఇటలీవారి విజయము.

లండను, నవంబరు 3:—ఇక్కడ ఇటలీవారు జయించిన స్థానములు గొరిజియాకు తూర్పున గలవు. అక్కడ టిటెలి సాక్ మాగ్నో కొండలు పట్టుబడినవి. అక్కడినుండి 4 మైళ్లు దక్షిణమున ఇంకోకపర్వతమును పట్టువడెను. వోలికో క్రిబాకో నదియొద్ద 343 మీటర్లును, సెసింకా కొండవద్ద 291 కొండలను ఇటలీవారు వశపఱచుకొనిరి.

ఇటలీరంగము.

లండను, నవంబరు 4:—2 వ తేదీని కాక్సోప్రస్సుమై ముఖ్యముగా కాక్సోగ్నరిజారోడ్డువై మనతీవ్రత నెక్కువ చేసితిమి. నెలోనానుండి ఇటలీయనులు తూర్పున గల కొండలను బ్రాకిపోయి, దక్షిణము కొండలయవతలకు శత్రువులను బాటదొలి 3 1/2 మైళ్లు ముందునకు వచ్చి ఆస్ట్రియనుల మాడవ పంక్తి యొద్దకువచ్చిరి. శత్రువులు సేనల రాకపోకలగనుగొను ఉన్నత ప్రదేశములు ఇటలీవారి వశమైనవి. 1 వ తేదీనాడు మేము పట్టుకొనిన కందకములు కొండలయందు తొలగబడినవి. ఇవియన్నియును ముఖ్యస్థలములందు కలుపబడియున్నవి. రెండు దినముల యుద్ధము ఇటలీవారిని కాక్సోప్రస్సుమై చాలదూరము ముందునకు జేర్చెను. 2 వ తేదీనాడు పట్టుకొనబడిన కైడి లలో బ్రిగిడియర్ జనరలును మతిసొందలు ముఖ్యోద్యోగులు నుండిరి. దీనినిబట్టి ఇటలీవారి విజయప్రాముఖ్య మెలాంగ గను.

ట్రీస్టి యుద్ధము

అలబాబాడు, నవంబరు 5:—ట్రీస్టియే నునముకోరు ముఖ్య స్థానమనియు అది చాలదూరము లేదనియు ఆస్ట్రియనులకు దెలియును. ఆపురమును వారెంతవఱకు కలిగినను శుట్టుతుద వజుకు రక్షింతురు. మనసేనలు కాక్సోవిదా ఫిరకాలమునందును పోరుచుండును. ఇటలీవారు ఆపురమును తప్పక వశపఱచుకొందునని తెలిసినప్పుడు శత్రువులు పట్టణమును తగులబెట్టి ప్రజలను అవతలకు దీసికొనుటకు ప్రయత్నించెదనని తెలియుచున్నది.

బాల్కను

కర్నే యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 5:—ఫిరంగియుద్ధ మనేకస్థానములందు జరుగుచున్న దనియు, కర్నేయొద్ద యుద్ధ మతితీవ్రముగా నున్నదనియు పదాతిదళ యుద్ధము జరుగలేదనియు తూర్పురంగ సేనాస్థానమునుండి తెలియవచ్చినది.

శత్రు సముద్రాంతగ్రాములు

ఏథెన్సు, నవంబరు 5:—గ్రీకు యుద్ధనౌకలను పరాసు నావికోద్యోగులతో శత్రు సముద్రాంతగ్రాములపై బంపిన యెడ లతాటస్య భంగముకలుగునని ఏథెన్సు ప్రభుత్వము వారు గ్రీకు యుద్ధనౌకలు పరాసు నావికులతో శత్రు సముద్రాంతగ్రాముల నెదిరించుట కంగీకరింపలేదు.

కోథము వృద్ధియగుట

ఏథెన్సు, నవంబరు 3:—గత 12 దినములందును 7 గ్రీకు స్టీమరులను టార్పిడో చేసిరి. ఈ క్రౌర్యములపై ప్రజలకు గలిగిన కోథమును ఉపశమింప జేయుటకు ఏథెన్సు ప్రభుత్వము వారి స్టీమరులన్నియు తేలుచున్న గనులవలన మునిగినవని ప్రకటించిరి కాని ప్రజల కోథము వృద్ధియగుచున్నది. “ఏంజెల్లి” అను స్టీమరులో మరణించిన వారి యుత్తరక్రియలకు ప్రజల నేకులు పీరియసునందు సమావేశమైరి. దుకాణములన్నియుమూయబడెను. పతాకములు ధ్వజస్తంభమునకు సగమై ధ్వజ కట్టబడెను. మిత్రమండలి రాయబారులు పూలహారములను బంపిరి. ఏథెన్సు పీరియసులలోని ప్రజాసౌలక వర్ణమువారును, ఎడ్మిర్లర్ పోర్నెట్ గారును ఉత్తర క్రియల కొఱకు వచ్చిరి. కాని ప్రభుత్వమువారి ప్రతినిధు లెవ్వరును రాలేదు.

జాతీయవాదు లొక పురము

నాక్రమించుకొనుట.

నెలోనికా, నవంబరు 4:—వెరియానుండి ఒక పట్టణమును జాతీయ సేనలో జేరుటకు బంపుచుండగా ఎకా డెరినీ యను పురమువారి ధృఢగించినందున జాతీయ వాదుల సేనలా పురము నాక్రమించుకొనినది.

జాతీయ సేన విజృంభణము.

లండను, నవంబరు 3:—జాతీయ సేన విజృంభించుచున్నందున కెస్సానీనుండి ఫిలిప్పానీసుకు సేనలు బంపబడవలెనని రాజుగారు నిశ్చయించిరి “హెస్పెరిస్” పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఎకా డెరినీ పురమును వశపరచు కొనుటకు గూర్చి బ్రిటిషు మంత్రిరాజుగారితో చాలనేపు మాట్లాడిరి. ఏథెన్సు, నవంబరు 3:—ఎకా డెరినీనుండి జాతీయ సేనను తఱిమివేయుటకు మూడు పర్వత ఫిరంగిదళములను లారిస్సానుండి ఎకా డెరినీకి పంపవలయునని ప్రభుత్వమువారు ధృత్యుచేసిరి. స్థితులు విషమమైనవి.

వెనిజలన్ గారి అభిప్రాయములు

ఏథెన్సు, నవంబరు 4:—మిత్రమండలివారు తమ పక్షముననే యున్నారని గాన వారు తమ ప్రభుత్వము నంగీకరించు నవనరము లేదని వెనిజలన్ గారు వనిరి. ఎకా డెరినియొద్ద యుద్ధమునందు జాతీయ సేనయందు 20 మందియును, రాజసేనయందు 13 మందియును చనిపోయిరి. రాజపక్ష సేనలు పురమునకు 8 మైళ్లు దక్షిణముగానుండి ముందునకు బోవుటకు భయపడుచున్నవి.

రోమేనియా రంగము.

బుఖారెస్టు, నవంబరు 3:—వల్క్సు కనుమ యందు మే మింకను ముందునకు బోవుచున్నాము. మేము నుతీ నాలుగు ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. రంగమునందు దంతటను తీవ్రయుద్ధము జరుగుచున్నది. గోట్టావ్ కనుమవద్ద బుఖారోయ యందు శత్రువులు ముట్టడి సలిపి రెండుకొండల నాక్రమించుకొని సరిహద్దు లోపలికి ముందునకు వచ్చిరి. ఇతర స్థానము లందు మార్పులు లేవు.

“ఏపటాలమును వెనుకకు సోవలదు.”

బుఖారెస్టు, నవంబరు 4:—రోమేనియా రాజుగారు 22 వ తేదీని సేనలకు ధృత్యువును బంపుచు తమ సైనికుల ధైర్య కౌర్యపరాక్రమముల నుద్ఘోషించి యనంతర మిట్లు వ్రాసిరి. “మన పటాలములలో నొక్కటియు వెనుకకు బోవలదు. మనము గోల్పోయిన ప్రదేశమునంతటిని వెంటనే ముట్టడించి తిరిగి పట్టుకొనవలయును. మన పృథ్వీములే మన రాజ్యమునకు దుర్భేద్యమగు గోడవలె నుండవలయును.

ఆస్ట్రియనులకు సాహాయ్య మగత్య మగుట

ఉడెను, నవంబరు 3:—తమకు సాహాయ్యము తక్షణ మగత్యమని ఆస్ట్రియను సేనాధిపతి రోమేనియానుండి తెలిపెనని ధైర్యులు చెప్పుచున్నారు. అట్లేబరు 30 వ తేదీనుండి ఆస్ట్రియనులలో 25 వేల మంది వచ్చిమైరి.

రోమేనియను విజయము.

లండను, నవంబరు 5:— రోమేనియను లిట్లు ప్రకటించిరి:— బెనెస్ వదికి పశ్చిమమున మేము ముందుకు సాగి శత్రువుల సామగ్రిలను యుద్ధోపకరణములను పట్టుకొంటిమి. హార్బిలుక్ కు త్తరముగా మేము విజృంభించి 100 మంది ఖైదీలను పట్టుకొని టెబ్లెక్ లోయ యందు 2 మరణింతులను వశపఱచుకొంటిమి. వల్క్లనుకనుమకు పశ్చిమమునందు మేము శత్రువులను వెంబడించుచు 500 మంది ఖైదీలను 4 పెద్ద ఫిరంగులను, 20 మరణింతులను, అనేక యుద్ధోపకరణములను పట్టుకొంటిమి. డొబ్రాబారంగమున విశేషములు లేవు.

బాల్కను రంగము

లండను, నవంబరు 4:— మేసిడోనియా రంగమునండి టైటనిలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. అక్టోబరు 31వ తేదీని బ్రిటిషువారు ఒక చదరపుమైలు వైశాల్యము గలిగి బలీయ మైన బరాక్లి జామా అను గ్రామమును పట్టుకొనిరి. ఇది వారి కంతవద్ద సేమియు గలిగించియుండలేదు. ఈవిజయము మూలమున బ్రిటిషువండ్ల స్ట్రీమాచదివిన విశేషములను ముందు నకు వచ్చింది. కాలమూసము ప్రతికూలముగానున్నను, విశేష మగువద్దను కురియుచున్నను, రాత్రియంతయు బ్రిటిషు సేనలు ముగ్ధులవడలేదు. కందకములయందు సగమువఱకు నీరుగలిగి యున్నను వారు తడిసినగుడ్డలతో వైర్యముతో ముందుకు సాగి విశేషవద్దములేక సులభముగా తమకార్యమును కొన సాగించుకొన గలిగిరి. తలువారే వెనుకకు బోవుచున్న బల్గేరి యనుల పటాలమును ముట్టడించిరి. గ్రామమునందును అనేక లగు బల్గేరియనులు లొంగిపోయిరి.

స్ట్రీమా రంగము

అలహాబాదు, నవంబరు 5:— బరాక్లి జామా గ్రామము చునవశ మైన వెనుక మేము ముందుకు వచ్చితిమి కాని బల్గేరి యనుల అగ్నివర్షము ప్రతిబంధక మయ్యెను సెర్పియావారు ప్రకటించిరి. నెవ్రెంబరు 30 వ తేదీని నునము విజృంభించినది మొదలు స్ట్రీమారంగమునండి శత్రు సేనలు తమ స్థానములను వదిలి డెమిర్హి స్సాగు, సిరసు కొండల వెనుకకు దిగి వచ్చినవని వాడ్ల వ్రేసిగాదు వ్రాయుచున్నారూ హాత్ కనుమయందు మొదట బరాక్లి జా మా గ్రామముగలదు. శత్రువులు వదిలిసేసిన గ్రామములలో నిదియొకటి. స్ట్రీమాచదివై సేమింకొక చంతె నను కట్టుకొని ఆర్కాడ్లి చందర్కా, హజ్జుటాత్ ప్రదేశము లను ఆక్రమించుకొంటిమి. పదాలిసేన ముందుకు సాగినప్పుడు శత్రువులు తలపడక ప్రతి యుద్ధములను సలుపకుండిరి.

విల్లండు

అయిల్లండు సేనాధిపతి.

లండను, నవంబరు 5:— అయిల్లండులో సేనానిగా నున్న సో జాను మాన్సు వెలుగా రు త్తరమునకు సేనానిగా వెల్లెడకు రావ నో బ్రయము మోహను గారు అయిల్లండుకు సేనానిగా నియమింప బడిరి. మాన్సు వెలు గారికి జి. సి. బి. లిరుద మియ్యబడినది.

విల్లండు సముద్రమునందు స్త్రీమరులు డికోనులు 93 మంది మరణించుట.

లండను, నవంబరు 4:— “కానిహారా” అను ఈశాన్య దేశపు స్త్రీయగు హోలీ హెడ్ కు పోవుచుండగా నిన్నటిరాత్రి “రిక్రీకర్” అను బొగ్గు స్త్రీయతో డికోనినది. “కానిహారా” యందు 50 మంది ప్రయాణికులును 31 మంది నావికులు నుండిరి. “రిక్రీకర్” నందు 13 మంది నావికులుండిరి.

అమెరికా

యూనైటెడ్ స్టేట్సునందు బ్రిటిషువారి అప్పు. న్యూయార్కు, నవంబరు 4:— బ్రిటిషు వాణిజిక మొత్తమునకంటె ఎక్కువ మొత్తము కూడినది. లెక్కలు కూడమే పూర్తయిబడును.

న్యూస్కులాండు నౌక

లండను, నవంబరు 4:— “న్యూస్కులాండు” నౌక మఱల యొడికి పోవునప్పుడు యుగ్గి ఆను గ్రమద్రాంతగ్రామి ప్లాడనుడి అహాయము కలుగకుండ చూచుచుండునని న్యూ లండను నుండి తెలియుచున్నది. న్యూయార్కు, నవంబరు 4:— “న్యూస్కులాండు” కీలునుండి బయలుదేరినతోడనే ఒకసముద్రాంత గ్రామియును బయలు దేరిపోయినది. ఇది “యూ 503” సముద్రాంత గ్రామివ లోనే నంటుకెట్ నద్దనుండి నావలను ముంచుచు “న్యూస్కులాండు”కు దోచుకుచుండును.

“బ్రిమెక్” సముద్రాంతగ్రామి.

న్యూయార్కు, నవంబరు 4:— “బ్రిమెక్” సముద్రాంత గ్రామి మరలయందు లోపముండుటచే నది మునిగిపోయినదని నమ్ముచున్నానని “న్యూస్కులాండు” నౌకాధిపతి చెప్పుచు న్నాడు.

జర్మనీ

జర్మను సేనా శిబిర ముఖ్యస్థానము మార్చబడుట.

లండను, నవంబరు 2:— 6వ జర్మను సేనా శిబిరముఖ్య స్థానమును వెలెక్ సియనీసునుండి టూర్నాల్ కు మార్చినదియు 5800 మందిలాండ్ స్ట్రీమ్ వైనికులుమాత్ర ముగలరనియు ఒక విలేఖకుడు “హర్నింగు పోస్టు” పత్రికకు వ్రాసెను.

జర్మను పార్లమెంటు కార్యము

అంక్షన్, నవంబరు 4:— ప్రత్యేక యుద్ధకాఖ యొకటి పనివారి సభవారి మాటీమున్నగు విషయములను జూచుట కేర్పాటు చేయబడినదనియు, ఆ సంఘమువారే కార్మికసంఘ కార్యములను పరిశ్రమలను వ్యాపారమును విచారించుచుండు రనియు దాని కధ్యక్షుడు జనరల్ గ్రోనరనియు బెర్లిను తంతి వాడ్ల నుచువుచున్నది.

కాన్ స్టాన్జానగరముపై శత్రువులను గాల్పుట

లండను, నవంబరు 3:— సముద్రమునండి కాన్ స్టాన్జానగరముపై శత్రువులను మిత్రమండలివారు గాల్పించియు, లాబోర్నువద్ద పరాసువారు కొంత జయమునొంది రనియు, సోమరంగమున ఆంగ్లపరాసుల ప్రయత్నములను వ్యర్థ మొన ర్పితి మనియు జర్మనులు ప్రకటించిరి.

ఈజిప్టు

పవిత్రమగు తివాసి యుత్సవము

లండను, నవంబరు 4:— కెయిరో నుండి ఇట్లు వ్రేయు పత్రికకు తరితివార్త వచ్చింది. మక్కానుండి తిరిగి తీసికొని రాబడిన పవిత్రమగు తివాసిని స్వీకరించుట కుత్సన మీనెల 2-న తేదీని జరుపబడినది. ఈ యాత్రకు మక్కాకు వెళ్లినవారి సదుపాయములను మక్కా గ్రాండు షేక్ సేఖుగారు బాగుగా కనుగొనినందులకు యాత్రికులు చాలసంతోషించిరి. పారికుధ్యాది విషయములలో వారు చాలశ్రద్ధవహించుటవలన కలరా వ్యాధి మున్నగు వ్యాధులు కలుగలేదు. 80000 మంది యాత్రికులు మక్కాకువచ్చిరి. వారిలో 5000 మంది భారతీయులు. మొరొకో సుల్తానుగారి మంత్రిగూడ ప్రత్యేక రాయబారిగా మక్కాకు వెళ్లెను. ఆయనయును ఆయనతో వెళ్లినవారును పెక్కిపుగారి ఏర్పాటులకు చాల సంతోషించితి మనియు కొంతమంది భారతీ యులతో గూడ ముచ్చటించగా వారుగూడ సంతోషమును తెలి పినదియు నుడనిరి. యుద్ధమునకు భార్యయు మక్కాలో యా త్రోజాలలో హాజిడి హల్వెలు కలరా వ్యాధులబాధ లేని సంతత్యరమె ఇదివరకు లేదు. ఈసంవత్సరమున జరిగిన ఏర్పాటులు చాల బాగుగా నున్నవని వారు చెప్పిరి.

ఈజిప్టు హైకమిషనరు

లండను, నవంబరు 5:— గో ఆర్థరు మెకుమహుగారి స్థానమున సర్ వైన్స్టాన్ గారు నియమింపబడిరి.

హాలండు

“బ్ల్యాంట్” నౌక.

హేగ్, నవంబరు 3:— “బ్ల్యాంట్” నుమటి మూడు స్త్రీమరులను జర్మనులు పట్టుకొని పోయిన విషయమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారు. ఈస్త్రీమరులలో రెండు జీబ్రక్ వద్ద నున్నవని తెలియుచున్నది.

డచ్చిసింహాసనమునకు వారసులు.

లండను, నవంబరు 3:— డచ్చి సింహాసనమునకు వార సులనుగుంచిన బిల్లును ఇప్పటిలో ప్రవేశ పెట్టుటకు నూచింప బడలేదని విదేశసంప్రదిగారు చెప్పిరి. ఈ తీర్మానమునకు కారణములు చెప్పుట మంచిదికాదు.

హాలండుపై జర్మను విమానము.

హేగ్, నవంబరు 3:— హాలండుదేశముపై నెగురుచు వచ్చిన విమానమునందు మఱలు చెడిపోయినందున ఒక పెట్రో లుతోట్టికింద పడిపోయినదని వ్రాయుచు “చార్జిడి ఆఫ్ఫెర్స్” అను జర్మను పత్రిక హాలండు ప్రభుత్వమువారిని తీమాపణ కోరినది.

స్పెయిను

స్పెయినువారి యుత్తరువు

ఇనుము ఎగుమతి మాడిడ్, నవంబరు 4:— ఇనుమును ఎగుమతి చేయు గూడదని అధికారులు ప్రకటించిరి.

రుమేనియా

రోమేనియను రాజకుమారుని మరణము బుఖారెస్టు, నవంబరు 4:— శిశువగు మెర్సియయాను రోమేనియను రాజ కుమారుడు విషజ్వరమువలన మరణించిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా రంగము. లండను, నవంబరు 5:— గత నెల 22 వ తేదీ నుండి ఇరింగానోసుక్లకు మధ్యను టువెంటీకి తూర్పునను పోరుజరిగి నది. 50 తుపాకులును 2 ఫిరంగులును గల బ్రిటిషు సేనను ప్రబల శత్రు సైన్యము తలపడగ వారు 5 కోజు తెదిగ్గి వెను కకు పోవలసినవారైరి. అచటి సేనలో సగముమంది తప్పించు కొనిపోయిరి. ఫిరంగులను వారు ధ్వంసముచేసి వెడలి పోయిరి. మహెంజి వైపుననుండి ప్రబల శత్రు సేన రుహుడానదికి పట్టు మముగ వచ్చి జనరలు నార్తేగారి సేనతో తలపడగ నార్తేగారి సేన శత్రువులను పూర్తిగానోడించి నదిని దాటునట్లు తరిమి 200 మందిని హతము చేసి82 మందిని చాల సామగ్రిలను పట్టుకొనెను. నార్తేగారి సేనలో 21 మంది నష్టమైరి. పోరింక ను జరుగు చున్నది.

తూర్పు ఆఫ్రికాయుద్ధము. లండను, నవంబరు 4:— తూర్పు ఆఫ్రికారంగమునండి ఈ క్రింది సమాచారములు తెలియవచ్చినవి: టువెంటీరానద్ద భేదింపబడిన శత్రు సేనలు మోహింజి వైపునకు ద్రోసికొని పోవజూచెను. అక్టోబరు 22 వ తే దీ నుండి ఇరిం గా ప్రాంతమునందు తీవ్ర మగు యుద్ధము జరిగినది. కర్నలు బెజెండాలా యాజమాన్యముక్రింద రో డో పి యా పోలీసు భటులు ఒకచోట దాగుకొనియుండి విశేషవద్దము నొందిరి. కర్నలు బెజెండాలాకు గాయములుతగిలి పట్టువడెను. ఇట్లే అక్టోబరు 23 వ తేదీని ఇంకొక ఇరింగాప్రాంతమున జర్మను సేన విశేషవద్దము నొందెను. దాని యధిపతికి భాగుగా గాయములు తగిలి పట్టువడెను. ఇరింగావైపున జర్మనులు నలిపిన ముట్టకుల నన్నిటిని వ్యర్థము చేసితిమి. మెజెంజికి వైపుతీదిశనున్న రష్టోడియొద్ద నార్తేగారి సేన శత్రువులతో జయప్రదముగా తలపడెను.

ఆఫ్రికా

న్యూ సాత్ వేల్పు ప్రభుత్వము సిడ్నీ, నవంబరు 3:— న్యూ సాత్ వేల్పు శాసన సభ యందు ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారియందు నమ్మకము లేదని ఒకతీర్మానము నుపపాదించబోవుచున్నానని డ్రాక్ గారు చెప్పిరి.

నిర్బంధపై నిక సేవా శాసన ప్రతికూలురు

త గ్గి పో వు ట. మెల్బోరన్, నవంబరు 4:— శాసనమును గూర్చి విచారణ యింకను జరుగుచున్నది. ప్రతికూలురసంఖ్య ప్రతిదిన మును తగ్గిపోవుచున్నది.

కార్మిక సంఘము

ఏడిలెయిడ్, నవంబరు 4:— నిర్బంధపై నిక సేవా శాసన సందర్భమున కార్మికసంఘమువారిందఱును సమ్మెకట్ట నున్నా రని తెలియుచున్నది.

నార్వే

నార్వే నౌకలను ముంచుట. లండను, నవంబరు 4:— ధోరు, ఇవాన్గో అను నార్వే నౌకలును ప్రాన్సు, హంబొల్లు అను స్వీడను నౌకలును స్పెయి ను హాలు స్త్రీమరును ముంచబడెను.

నిర్బంధించబడిన స్త్రీ మరునుకొనుట.

లండను, నవంబరు 4:— నిర్బంధించబడిన ఆఫ్రికాయు న జర్మనుస్త్రీమరులను కొనుటకు ఆర్ జెన్రెను ప్రభుత్వమువారు త్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుచున్నారని డెనో ఐరిస్ విలే ఖకుడు వ్రేయుపత్రికకు వ్రాసెను.

THE GREAT WAR.

Fort Vaux Again in French Hands.

Italy's Magnificent Push.

AUSTRIA DEMANDS RE-IN-FORCEMENT.

British Progress Marked in Greece.

[Reuter's Agency.]

Great Britain

Changes in British Commands.

LONDON, November 5. The "Yorkshire Herald" states that General Sir John Maxwell succeeds to General H. M. Lawson in the northern command and Sir Bryon Mahon succeeds to Sir John Maxwell in Ireland.

Mauritius' War Gift.

LONDON, November 5. A telegram from Mauritius says: A Council of the Government and the Sugar Planters have combined to present a million rupees to the Imperial Government to provide thirty battle-planes or towards the cost of an air ship.

Clothing Contracts For British Firms.

LONDON, November 5. The Director-General of Clothing is taking measures to prevent the giving out of contracts to non-British firms.

National Cadet Service.

Campaign Started.

ALLAHABAD, November 5. The campaign for a National Cadet Service after the war began to day following the meeting at the Mansion House yesterday. The Lord Mayor is responsible for the scheme which has been described in your military correspondent's letters. Thus the scheme has the approval of the Army Council and is being considered by the Admiralty. The Australian medal has been chosen and the National Cadet Council has now been formed. The committee's original scheme was one of voluntary recruiting, but opinion favoured compulsion. This may be the first change made by the executive. ("Pioneer" special cables.)

British Steel Output.

Still More Help for Munitions.

LONDON, November 5. Mr. Addison of the Ministry of Munitions speaking at Woolwich on the occasion of the extension of the steel works said, that at a saving of six millions yearly steel works would make us independent of foreign steel supplies by March. The expenditure of ammunition on the Somme was now ten times that in January, but there were more shells in France to-day than at the beginning of the war. At least 315,000 additional men workers and 100,000 women were necessary if our augmented programme which was eating into thousands of tons of explosives as to be efficiently carried out.

Wreckage of Five Ships.

The wreckage of five ships was washed up in the British channel yesterday.

The Dardanelles Commission.

LAHORE, November 5. LONDON, November 4th.—The "Times" says:—The Dardanelles Commission has finished taking evidence concerning the inception of the expedition and will submit reports thereon in November. ("The C. and M. Gazette" special cables.)

War Office Civilians.

Junior Men Released for Service.

LAHORE, November 5. LONDON, November 4th.—It is officially announced that all civilians under the age of 26, employed by the War Office, who are fit for general service, will be released in the next few weeks, leaving 171 general service men out of 4,200 males. Details of similar arrangements in the military staff are under consideration. ("The C. & M. Gazette" special cables.)

Burmese and the Army.

LONDON, November 5. Replying to Sir Edwin Cornwall, Mr Chamberlain stated that the Burmese had not been asked to enlist because previous experiments had been unsuccessful.

Development of Crown Colonies.

A Suggested Commission.

LONDON, November 5. Mr. Bonar-Law to-day received a deputation interested in the Crown Colonies and Colonies which do not possess responsible Government. The deputation, which was introduced by Sir Owen Phillips, urged

the appointment of a Commission to investigate the conditions of trade, the development of resources, the labour supply, and communications.

Mr. Bonar Law replied sympathetically and suggested that possibly there were other means of arriving at the desired results.

Wellington Hospital.

Mr Chamberlain Rebukes Critics.

LONDON, November 5. In the House of Commons Sir Clement Kinloch Cooke asked a question regarding the conditions of the Wellington Hospital in July.

Mr. Chamberlain replied that the shortage was purely temporary.

The position was now satisfactory and statements quoted by Sir Clement Kinloch Cooke were gross exaggerations. He earnestly deprecated the uncritical condemnation of Officers of the Indian Government who felt deeply the unjust aspersions to which they were unable to reply.

Exchange of Civilian Prisoners.

The Anglo-German Agreement.

LONDON, November 5. A White Book with reference to the exchange of British and German civilians over 45 shows that the agreement applies to the whole Empire. Germany has stipulated that persons from British Colonies and Dominions shall be repatriated with the utmost speed. Retired officers of the army and navy, who are not receiving pay, and officers and crews of British and German merchantmen are to be considered civilians.

Disastrous Collision in Irish Sea.

Ninety-Three Lives Lost.

LONDON, November 5. The North-Western steamer "Connemara," while going to Holyhead, collided last night with the collier "Retriever". There is only one survivor from the two vessels. There were fifty passengers and thirty one crew on the "Connemara," and thirteen crew on the "Retriever".

English Wheat Production.

LONDON, November 5. The Board of Agriculture estimates the English wheat production of 1915.

"Connemara", Retriever Collision.

The Victims.

LONDON, November 5. Ninety persons perished in the collision between the "Connemara" and "Retriever". The sole survivor was a seaman of "Retriever". He said that the latter was unmanageable in the storm and crashed into the "Connemara" in the darkness.

Irish Commander-in-Chief.

Sir Bryan Mahon

LONDON, November 5. It is officially announced that Sir Bryan Mahon has been appointed Commander-in-Chief in Ireland, in succession to Sir John Maxwell, who takes up the Northern Command. The G. C. B. has been conferred on Sir John Maxwell.

Grimsby Trawler Sunk.

LONDON, November 5. The Grimsby trawler "Mellie Bruce" has been sunk without warning. The crew escaped in a boat. A telegram from Stavanger says the Norwegian steamer "Saturn" has been submarined. The crew were saved.

The "Oldambt's" Adventures

Holland and Detained Vessels.

LONDON, November 5. THE HAGUE.—An official enquiry is being made regarding the steamer "Oldambt" and three other vessels which the Germans held up, two of which were taken to Zeebrugge.

The Connemara Disaster.

LONDON, November 5. The "Connemara" left Grimsby at 8 o'clock on Friday evening for Holyhead, with passengers who included nine soldiers returning from leave and livestock. The collision occurred half an hour later, off Cranfield Point, outside

TELEGRAMS.

Carlingford bar. The sole survivor, James Boyle had a miraculous escape. He was unable to swim, but managed to seize a boat and cling to it until it drifted close to the shore at Cranfield where he was seen in the moonlight and dragged ashore in a semi-conscious condition by a chain of rescuers dashing into the surf. Some of the cattle and sheep from the "Connemara" scrambled ashore, terribly exhausted, but they were soon browsing and apparently little the worse.

LONDON, November 5. The Norwegian steamers "Thor" and "Ivanhoe" and the Swedish steamers "Frons" and "Hunbild" have been sunk. It is reported that the Hull liner "Spero" has been sunk.

FRANCE.

German Headquarters Moved.

LAHORE, November 5. LONDON, November 4th.—The "Morning Post's" correspondent in Northern France states that the headquarters of the 6th German Army has been moved from Valenciennes to Tournai and that only 5,600 old Landstormers remain. (C. & M. Gazette Cable.)

French Advance at Vaux.

Dominating Position Captured.

LONDON, November 5. PARIS.—Last night's communique said on the right of the Meuse, after the capture of Fort Vaux, the infantry continued to advance as far as the outskirts of the village of Vaux. To the north of Vaux Lake we gained a footing on the crest dominating the village. The enemy did not attempt to counter-attack. There was only the usual artillery firing elsewhere.

Curious German Explanation.

LONDON, November 5. It is remarkable that the French communique yesterday made no mention of the capture of Fort Vaux. It is also curious that the Dutch papers, before the issue of the German communique, published a telegram from Berlin, intimating that Vaux would be evacuated because it was mostly destroyed and now was only an excellent target for the French artillery while, with the French capture of Douaumont, there was no longer justification for making sacrifices to retain Vaux.

A Significant Comparison.

This is significant in view of the enormous sacrifices made by the Germans to capture Vaux. It took the Germans one hundred and four days to force the two and a half miles between Douaumont and Vaux, while the French recovered both forts in nine days.

Official German Explanation.

AMSTERDAM. A Berlin official announcement says that the Germans evacuated Fort Vaux under the French bombardment after having blown up an important portion of the Fort.

The Real Reason.

LONDON, November 5. PARIS.—Fort Vaux was evacuated by the Germans in the morning of the 2nd instant and occupied by the French at night. The latter in their trenches four hundred yards distant had heard a series of explosions indicating the blowing up of casemates and material. The fort for the past week had been the target for a tremendous cannonade, especially from new French fifteen and quarter inch mortars. All ingenious German explanations will not succeed in concealing the fact that the reason for the evacuation was that the supply of cannon fodder was running short.

Successful French Airman Missing.

LONDON, November 5. PARIS.—The Aviator Lenour who has been frequently mentioned in communiques for bringing down the enemy aeroplanes is missing.

Mutual Artillery Activity.

LONDON, November 5. A British communique says:—There was a considerable hostile shelling around Les Boeufs and against Desbriant Farm and Le Sars. We bombarded the line northwards of Labassee Canal in the neighbourhood of Bois Ogenier and Messines. One enemy aeroplane was destroyed. Five of ours are missing.

Increasing Activity in La Basse Sector.

LAHORE, November 5. LONDON, November 4th.—The "Daily Express" correspondent in northern France notes an interesting extension of our activity in the La Basse sector where the guns are thundering furiously. ("C. & M. Gazette" cables.)

Intermittent Cannonading.

LONDON, November 5. PARIS.—A communique says:—There was intermittent cannonading on the Somme and at Verdun.

Gains Extended.

PARIS.—A communique says:—North of the Somme the Germans in the morning attempted to eject us from the captured trenches on the western fringe of St. Pierre Vaast Wood. An attack, which was preceded by a furious bombardment, was shattered by a curtain of machine fire. Parties of the enemy who penetrated our lines were immediately driven out or captured. The whole ground was integrally maintained. We extended our progress on the right of the Meuse in the region of Vaux. We hold the western part of the villages as far as the church. We advanced several hundred yards north-east and east of the fort on the slopes descending to Woivre. We again took prisoners. There was an intermittent cannonade on the rest of the front. Three German aeroplanes were brought down on the Somme.

TELEGRAMS.

Enemy Lose Heavily.

Successful British Raids.

LONDON, November 5. General Sir Douglas Haig this afternoon reports:—We successfully raided the enemy lines north east of Armentieres and expelled a strong enemy party from our trenches at Guinchy. An enemy counter-attack east of Gueudecourt yesterday suffered very heavy losses in proportion to its strength. Over one hundred dead were counted. We took thirty prisoners and captured four machineguns.

Enemy Attack Repulsed.

LONDON, November 5. General Sir Douglas Haig last night reported we completely repulsed a counter-attack on a trench captured on Thursday eastward of Gueudecourt. We bombarded the enemy lines eastward of Fauquissart and in the neighbourhood of Blairville.

RUSSIA.

A Day of Small Things.

Russians Regain Ground.

LONDON, November 5. A Russian communique shows that yesterday was the day of small things. We regained a little ground west of the Stockhod and in Galicia.

Anglo-Russian-Japanese Friendship.

Ex-Ambassador's Speech.

LONDON, November 5. PETROGRAD.—The Russo-Japanese Society here has given a banquet in honour of Baron Motono, formerly Japanese Ambassador in Petrograd. Baron Motono, in a speech, said that he rejoiced at the consolidation of Russo-Japanese friendship. He was convinced of the inviolability of the Anglo-Japanese alliance and said that the Russo-Japanese and Anglo-Japanese agreements naturally supplemented and strengthened each other. He was convinced that the allies would be victorious.

ITALY.

Italian Success on Carso.

The Principal Gains Described.

ALLAHABAD, November 4. LONDON, November 5th.—The principal Italian gains were immediately eastwards of Gorizia, where the Tivoli and San Mareo heights were carried and some four miles further south on the ridge running almost at right angles to the front. Here the Italians carried strong positions on the Volikribach [Volkovniak] 343 metres and Mr. Pecinka, 291 metres. Pushing on, they then took heights 375 and 308 which were solidly occupied. Before them the ridge continues to rise to over 600 metres, nearly twice the height of the ground to the north and south.—("Pioneer" special cables.)

Italians Objective Trieste.

Reported Evacuation of Civilians.

ALLAHABAD, November 5. The "Giornale Di Talla" commenting on the success says. The Austrians know that the objective of our third army is Trieste and that it is not far distant. They cling desperately to the ground and will cast their last reserves into the furnace to protect Trieste until the last moment. Our men are ready to fight on the Carso through the winter. The Austrians will try in vain to bar the road to Trieste. It has been reported that the Austrians are removing the civilian population from Trieste and have arranged to blow up the town when the Italian occupation is seen to be inevitable.—("Pioneer" special cables.)

Satisfactory Results of Two Days' Fighting.

LONDON, November 5. An Italian semi-official announcement says that the advance on the Carso was vigorously pushed on the 2nd instant, particularly on the ridge commanding the Castagnizza Road, the principal artery of communication. The Italian from Vailana scaled rocky terraces eastwards and drove the enemy beyond the hills southwards, advancing over a depth of three and half miles and reaching the third Austrian line. The Italians captured valuable observation posts. The trenches taken on the 1st instant consisted of two lines, five feet deep, excavated from the solid rock. These were grouped at important points to form a succession of field redoubts. Two days' fighting resulted in a considerable extension and consolidation of the Italian occupation of the Carso. The fact that a Brigadier-General and other high officers were among the prisoners taken on the 2nd instant shows the depth penetrated by the Italians.

Official Austrian Account.

LONDON, November 5. An Austrian official announcement says that the second and third Italian armies which had been brought to full strength with fresh troops since the last big battles opened an offensive in the Gorizia region. The communique describes the Italian artillery bombardment as being of extraordinary violence, and says that, afterwards the Italian infantry delivered an assault in massed formation, seven brigades at one point advancing over a narrow front. The Austrians claim that several attacks were repulsed, but admits that the Italians in the northern part of the Carso gained ground beyond our advanced ruined lines, while Bossica remained in Italian hands after an attack by eight divisions.

TELEGRAMS.

Further Progress and Captures.

LONDON, November 5. An Italian communique says:—Our infantry captured a strong position on the southern slopes of Cimabocche in the Travnolo Valley and consolidated it in spite of a violent bombardment. We advanced more than a kilometre eastwards along the Oppacchiassella-Castagnevizza road. Further towards the sea a massed attack was smashed up by our fire, the enemy leaving numerous dead. We took 553 prisoners, including eleven officers, a whole battery of howitzers, and munitions of all kinds.

Austrians Seek Reinforcements.

LONDON, November 5. UDINE.—Prisoners state that the Austrian commander urgently asked for reinforcements from Rumania. The Austrians have lost 25,000 men since October 30th.

Important Italian Captures.

Enemy Attacks Failed.

LONDON, November 5. Italian official statement says:—The enemy five times attacked on slopes of Cimabocche. All attacks were driven off with heavy loss. We extended our occupation of territory south of Oppacchiassella-castagnevizza road and took two hundred prisoners. The total number of prisoners captured the Julian front since August 6th is 40,363 of whom 1008 are officers:—We have taken 8982 prisoners in the last four days including 270 officers.

AUSTRALIA.

Motion against N. S. Wales Government

LONDON, November 5. SYDNEY.—In the Legislative Assembly of New South Wales Mr. Durack, leader of the new party, gave notice that he would move that the Government does not possess the confidence of the country.

Anti-Conscription.

Majority Reduced.

LONDON, November 5. MELBOURNE.—The referendum is still incomplete. The majority against is being reduced daily.

Labour Cleavage Imminent.

ADELAIDE.—A serious labour cleavage over conscription is imminent.

Australian Coal Commandeered.

Famine Threatened Owing to Strike.

LONDON, November 5. MELBOURNE. The Naval Minister has commandeered all the coal supplies in the Commonwealth. Warships and transports will have first call. A coal famine is threatened in various States owing to the mining dispute. A telegram from Sydney says all ships at Newcastle have been laid up as they are not allowed to coal.

AFRICA.

The War in East Africa.

Severe and Confused Fighting.

LONDON, November 5. An East African communique says:—The German forces which were dislodged from Tabora have been endeavouring to break through to Mahenge, and somewhat confused and severe fighting has occurred in the direction of Iringa since 22nd October. A small detachment of the Rhodesian police under Colonel Bexendale were ambushed and suffered heavily in the dense bush. Col. Baxendale was wounded and captured. A strong German force suffered in a similar manner on the 23rd October, twelve miles north of Iringa, the commander being wounded and captured. Strong German attacks against Iringa were beaten off. General Nuthey's column was engaged successfully on the Ruso river south-west of Mahenge.

More Fighting Reported.

LONDON, November 5. An official East Africa despatch says that there has been fighting since the 22nd October between Iringa and Ngongurji, and also eastward of Lupembe, a British post, consisting of 50 rifles and two guns, after resisting for five days attacks by numbers superior in the proportion of eight to one, were compelled to evacuate their position. Half of the garrison escaped. The guns had previously been rendered useless. A strong enemy force from the direction of Mahenge advanced westward of the Ruhudji river, and came into contact with General Northey, whose troops rushed the enemy with complete success, driving him across the river, inflicting 200 losses and taking 82 prisoners and much material. Our casualties were 21. Fighting continues.

Holland

Succession to Dutch Throne.

No Bill Proposed.

LONDON, November 5. In the Dutch Second Chamber the Foreign Minister declared that it was not proposed to introduce a Bill in regard to the succession to the throne. It was not in the interests of the country to give reasons for this decision.

German Airship Over Holland.

An Apology.

LONDON, November 5. THE HAGUE.—A German "Charged" Affaires" has apologised for a German airship's recent cruise over Holland and explained that owing to defects to her motors she was obliged to throw over board petrol tanks. The Commander thought that he was over Belgium.

TELEGRAMS.

Greece.

British Gains on Struma.

Enemy Withdrawing His Forces.

ALLAHABAD, November 5. Since our occupation of Barakli, Djuma, Sofia has admitted an advance, but states that it was stopped by the Bulgarian fire. Mr Ward Price now gives some details regarding the operations, stating that since our advance on the 30th September the enemy has been gradually withdrawing his forces from the Struma valley to the foot of the hills behind Demirhisar and Seres, leaving the out-posts on or before the railway in entrenched positions defended by machine guns. Barakli Djuma, lying before the entrance to the Rupel pass, was the chief of these. We had built a new bridge across the Struma and occupied Ormanli. Tchandarmah and Hazdutar as jumping off places. When the infantry advanced the Bulgars offered no great resistance and afterwards made no real counter-attacks. ["Pioneer" special cables.]

British Success in Balkans.

Result of Skilful Attack.

LONDON, November 5. Reuter's correspondent Headquarters in Macedonia says:—The British capture of Barakliozuma, a fortified village covering a square mile of ground on October 31st, was the result of a skilful attack which advanced the British line on the Struma by several kilometres at practically insignificant cost. The weather was very unfavourable, but in spite of a night march in torrential rain and a long wait in the early morning in sodden clothes in trenches, half-full of water, the troops advanced with great dash and carried out the programme without a hitch attacking the defences frontally. Simultaneously an outflanking movement cut off the retreat of the Bulgarians, the majority of whom were in the village and surrendered. The prisoners confirm other evidence as to the humanity of the Bulgars towards British prisoners and wounded.

Growing Indignation.

LONDON, November 5. ATHENS.—Seven Greek steamers have been torpedoed in the past twelve days, including the "Angeliki" and the "Kikisara." The Government in Athens is striving to diminish public agitation over these outrages, insinuating that the vessels were destroyed by floating mines, but indignation is growing.

An immense concourse attended the funeral of the soldier victims of the "Angeliki" at Piraeus, and shops were closed and flags flown at half-mast. The "Entente" legations sent wreaths. The civic authorities of Athens and Piraeus and Admiral Fournet attended the service at the Cathedral, but the Government was not represented.

Nationalists Occupy a Town.

Sequel to Royalist Intervention.

LONDON, November 5. SALONIKA.—The Venezuelists occupied Ekaterini, because the garrison attempted to prevent the passage of a battalion proceeding from Verris to join the National Army at Salonika.

More Royalist Troops to Retake Ekaterini.

LONDON, November 5. The Greek Newspaper "Hesperini" states that the King has decided to annul the order to transfer troops from Thessaly to Peloponnese in consequence of the Nationalist advance.

A Serious Situation.

The British Minister had a long conference with the King on the subject of the occupation of Ekaterini. ATHENS.—The Government had ordered three mountain batteries and two companies of infantry from Larissa to Ekaterini to eject the nationalists. The situation is serious.

Allies and Nationalists.

M. Venezelos' Views.

LONDON, November 5. ATHENS.—M. Venezelos is satisfied with the practical support of the indifferent to formal recognition. There were thirteen Royalist and twenty Venezelist casualties in the fight before the occupation of Ekaterini. The Royalists are now eight miles south and are afraid to advance against the large nationalist forces.

Why Ekaterini was Occupied

A telegram to the "Morning Post" from Athens says:—The Venezelists state that the occupation of Ekaterini was necessary because of the torpedoing of Nationalist transports making is necessary to convey volunteers by railway.

Communique from Eastern Army says:—Artillery duel continues at various points. It is fiercest on Cernai. There has been no infantry action.

ATHENS.—Government have refused to consent to the Allies using light Greek warships with French crews against submarines on the ground that it would be equivalent to a departure from neutrality.

Germany.

German Industrial Dictatorship.

New Department Created.

LONDON, November 5. AMSTERDAM. An official Berlin telegram announces the establishment of a special war department, presided over by General Groener, to deal with supply, employment, and feeding of workmen, the supply of raw material for arms and munitions, the control of the Labour Bureau and Ordinance, and also of manufactures, exports and imports. Special attention will be paid to the supply of meat and fat to workmen.

TELEGRAMS.

Simla.

War Cables to the Viceroy.

SIMLA, November 4.

The following telegram, dated the 2nd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British, in conjunction with the French, made a local attack east of Les Boeufs and gained some ground.

The French made important gains in the same direction, capturing two new trenches.

The Germans made an important effort to drive the French from Sailly Saillisel, and were completely defeated. The French, attacking south-east of Saillisel, captured a strong organised system of trenches. The weather being fine, the artillery was very active.

On the Russian front fierce battles are taking place south of Brezezany. The Russian detachments have been pressed back at one point, but on the whole the enemy attacks have been repulsed.

The Rumanians continue to maintain their position, and in pursuing the enemy in the Jui Valley have captured 636 prisoners and a great quantity of materials.

The situation in the Dobrudja is unchanged.

The British, in spite of heavy rain, captured the villages of Barakli, Dzuma, Presenk and Kumli on the Struma, and also took Bulgarian prisoners.

The Serbians repulsed several German and Bulgarian counter-attacks on the Cerna.

II

The following telegram, dated the 3rd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

Heavy rain continues at the British-French fronts. The French gained further ground between Leboeufs and Sailly Saillisel and consolidated the ground won. The Germans state that they have evacuated Fort Vaux at Verdun front.

The Italians have successfully resumed offensive on Carso plateau. They attacked powerful defences on the heights east of Gorizia and the strong new line on Carso east of Vailone. Artillery having breached the enemy line at several points, infantry captured trenches on the eastern slopes of Tivoli and San March, and the heights east of Sober and on Carso stormed mount Pecinka, pushed forward 1100 yards east of Segeti and occupied the enemy lines at several points south of Oppacchia Sella Kostanjevica Road. 4731 prisoners were captured.

The Russian advanced trenches in region Vitony on the west bank of the Stokhod were captured by the enemy. The Russians repulsed an attack west of Mount Kapul in Carpathians.

The Russians continue to hold back the Austro-Germans on their western front. They repulsed attacks in Predeal and Dragoslavallo regions, and continued their pursuit of the enemy to west of the Jui.

The British are consolidating their new positions, six miles south west of Damir Hissar.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

PUNJAB.

Indian Chief's Conference.

Gaekwar of Baroda Describes Proceedings.

DELHI, November 5.

An address was made to His Excellency the Viceroy by His Highness the Gaekwar of Baroda in the following terms at 3 P. M. on the 3rd instant:—On behalf of the Ruling Princes and Chiefs, assembled here, I have the honour to place before Your Excellency a brief account of the proceedings of this conference during the past five days as on the agenda placed before this conference. We have been compelled to postpone the consideration of item No. 2, relating to the realisation from insolvent debtors of assets in State territory, this being a complicated question which required further investigation and expert advice. Consideration of the designs and plains for the Higher Chiefs College, item No. 3, has also been postponed pending further information as to the funds available and the quantity of accommodation required, while as regards item No. 7, on the subject of the rules for the payment of compensation for railway land, required in British India, we have decided that the question is one which is more suitable for discussion by letter and by later reference, if necessary, to a future conference. As regards item No. 8, we have to acknowledge with gratitude the helpful suggestion made by Sir Thomas Holland as to the means by which the industry of our States may be developed. On the question of the ceremonial to be observed at the installation and investiture durbars we have arrived, after full consideration, at certain conclusions which we desire to place before Your Excellency's Govt. for favourable consideration. Similarly, the question of the form of administration to be adopted in a State during the minority and the question of the education and administrative and moral training of minor Princes and Chiefs have been carefully considered by committees, and resolutions on the subjects have been adopted. We have also recorded our opinion on the control and regulation of motor vehicles and have approved provisionally the report of the committee appointed to consider means for financing the Higher Chiefs' College. The conference has reaffirmed its previous resolutions in favour of the institution of the Higher Chiefs' College at Delhi.

This has been

THE FIRST MEETING

of the conference in its extended form, composed as it is of Princes and Chiefs who are accustomed rather to issue direct commands than to discuss and vote, and who are, for the most part, strangers to the rules of debate. We think that its results have been fruitful and profitable. Your Excellency has held out the hope that in the fulness of time some constitutional assembly may grow out of these conference which will take its appropriate place in the Government of our mighty Empire.

TELEGRAMS.

We cherish that hope; we trust that this conference will, in future, meet annually, for in it we see the commencement of an institution full of potential good. The ideal we have before us is a Council of Princes with specified functions and well designed work, and we hope that it may be realised speedily, so that it may perhaps be looked on in future as one of the landmarks of Your Excellency's term of office. Our every endeavour must be to secure that the future sessions of the conference may be worked on proper business-like lines. This our first experience has revealed to us the fact that we must eliminate certain defects of procedure which have been obvious and which tend to dissipate our energies and to sacrifice valuable time. If, for example, the select committees could be appointed some time before the commencement of the regular session, we should be in a position to give to the resolutions the thought they deserve. Some of the overlapping and conflicting amendments, which we had to deal with, could find no place in a well regulated debate. A record of the proceedings should be prepared and circulated every evening, showing the stage each question has reached and a daily agenda preparing us for the work of the day, well in advance, should be in our hands every morning. Such a conference as ours depends for its success on several factors. Not the least of these is

THE INTEREST.

shown by the members in every detail of its proceedings. This has been a particularly pleasing feature of our work of the past few days and has been evidenced by the animated nature of the debate on several items. We desire to take this opportunity of leaving on record our sense of gratitude to the Political Secretary, Mr. Wood, for his exemplary tact and patience in the conduct of the affairs of the conference. We trust that the recommendations which we place before the Government of India will be accepted. We would again express to Your Excellency our gratitude for inviting us to the conference and so affording us an opportunity of recording our views on important matters affecting the welfare of our States. Further we desire with sincere emphasis that Your Excellency will convey to His Most Gracious Majesty the King-Emperor the warm assurance of our unwavering loyalty to his august person and to the throne.

H. E. the Viceroy's Reply.

His Excellency the Viceroy replied as follows:—I am glad to receive such a satisfactory account of the work you have been able to accomplish during these past few crowded days and I should like to offer you my felicitations on the work you have accomplished and the spirit in which you have approached it. I need hardly assure you that the Government of India will consider most sympathetically the advice which Your Highnesses have placed before them in the resolutions which you have passed. I am gratified to think that you regard the meeting of this conference as having been of value and are desirous that I should invite you to assemble again next year. I think I can without risk say that I share your opinion as to the value of this conference and hope to be able next year to invite Your Highnesses once again to help me with your advice, but I would beg you to give time for development and growth, and the motto I would ask you to place before yourselves is "festina lente" make haste slowly. Naturally I should like to see the conference take a concrete shape during my tenure of office, but the tenure of Viceroy's office is merely an arbitrary time limit and the course of events in the history are not determined by the limits of man's making. Be sure that in this matter of the evolution of your conference as in others, the inevitable psychological moment will arrive, but true statesmanship awaits that moment and is careful not to be ahead of it. For myself, it has been a source of intense gratification that I have been able to come into close personal touch with Your Highnesses, that you are no longer merely so many names to be but living personalities, in whose actions and welfare I can take a lively personal interest. The personal factor in affairs is one which none of us ever can afford to disregard. I have now the honour of formally declaring the conference closed.

Before the close of the proceedings of the Conference His Highness the Maharaja of Bikanir proposed a cordial vote of thanks to the Hon'ble Mr. J. B. Wood. The proposal was seconded by His Highness the Jam Sahib of Navanagar and carried unanimously. The proceedings then terminated.

Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, November 3.

The Punjab Government have appointed the following Commissioners to constitute a special Tribunal to try the Second Supplementary Lahore conspiracy case:—President:—T. P. Ellis, J. C. S., District and Sessions Judge.

Members:—Major J. Falzelle, District and Sessions Judge, and Rai Bahadur Gopal Das Bahaduri, pleader, Chief Court, Amritsar.

Export of Coal Restricted.

SIMLA, November 3.

The Government of India have found it necessary to restrict the export of first class coal from India for private consumption. The Government of India have, therefore, found it necessary to prohibit the export of all coal and coke from India to all destinations, but the export of second class coal will be freely permitted under license on conditions which may be ascertained on application to the Collectors of Customs.

Calcutta.

A Father Murders His Daughter.

CALCUTTA, November 5.

A report from Ottappalam, South Malabar, tells of the alleged murder of a Brahmin girl of about ten years, daughter of a Stamp Vendor of the local District Munsiff's court. It would appear that the girl persisted, against the father's wishes, in accompanying her mother on a visit, and that the father thereupon intercepted her in the yard and hacked her to death with a knife. He was shortly afterwards arrested and remanded and the enquiries are proceeding. The whole of Ottappalam has been arrived by the terrible tragedy.

TELEGRAMS.

Bombay.

Women's Associations & Economical Progress.

KARACHI, October 5.

At a drawing room meeting in the bungalow of the Judicial Commissioner of Sind on behalf of the local Young Women's Christian Association, the Commissioner in Sind, who presided, said that since the war the economic strength of the English nation had been almost doubted by the admission of women into various fields of work where previously they had had no chance of entry. What about India? They had heard from the National General Secretary of the changes being brought about by the Y. W. C. A. in the condition of women in China and Japan. Undoubtedly in India too a new spirit was moving among the women of the educated classes. Even here, in Karachi, the kindred institution, the Young Men's Christian Association, had initiators among the young men of other communities and he thought it probable that the day was not far distant when the Young Women's Christian Association would have imitators too among the young women of other communities. In the future Young Women's Associations of other communities in Karachi should be able to found themselves on the admirable pattern of the Y. W. C. A. He thought that, in that case, the Y. W. C. A. would be able to claim that they had therein rendered a great service to the Empire. He was pleased to hear that in Bombay the Y. W. C. A. threw open its doors to the women of all communities and he believed that the contact would be beneficial to both sides. They all knew that educated men in this country were becoming anxious that their women should learn right conduct in life from English women as far as possible, and if the Y. W. C. A. could provide an organised means for satisfying this desire it would be excellently employed.

The Bombay Sewage Tragedy.

BOMBAY, November 5.

The "Times of India," in an editorial note on the tragedy at Bombay Municipal Sewage outlet where works on Friday two Indian workmen gave their lives in trying with others to rescue another workman who was overcome by sewage gas, while working in a drain, says:—This was a tragedy in low life, but as noble and splendid as anything that one can imagine. We hope there will be generous recognition of the courage of all who shared in the heroic deed. For the families of the dead, who, without hesitation, answered their comrades call, there must be provision, for the living there should be a very earnest token of the city's gratitude. Indians may now win the Victoria Cross. There are some also who will deserve the Edward Medal which the late King instituted for the reward of just such acts of heroism as we have recounted and we venture to suggest that the survivors of this affair, both English and Indian, should be recommended by the Government for that or some other reward for their gallantry.

A Bombay Casualty.

BOMBAY, November 5.

Among those killed in the successful attack on Thiepval on the 16th September was Captain G. Batty, only surviving son of Mr. Justice Batty lately of the Bombay High Court. He was only 22 and was Captain in the 6th Northampton. His Colonel in a letter to his father speaks in the highest terms of both his bravery and successful leadership.

United Provinces.
Official Items.

ALLAHABAD, November 5.

The Hon'ble Mr. J. Brunyate, Secretary, Finance Department, is expected to leave Marseilles on the 13th instant and to arrive in India in the first week of December. On his arrival Mr. H. F. Howard who has been officiating, will join the Commerce and Industry Department as Secretary. The Hon'ble Mr. Low the permanent Secretary in that Department will shortly join the Indian Industrial Commission.

Chief Justice of Bengals' Visit.

Sir Lancelot Sanderson, Chief Justice of Bengal, who arrived at Allahabad on Friday and is staying with Sir Henry Richards, paid a visit to Allahabad High Court on Saturday morning.

MADRAS.

A Change Under Defence of India
Regulation.

Mr. A. C. Woodhouse, the local Divisional Magistrate disposed of an interesting case in which Kuttayi, a Thiyya Hotel keeper of this town, was charged by Inspector Anna of the Calicut Town Police with dissuading person from joining the fifth Labour Corps under the defence of India Consolidation Rules of 1915. According to the prosecution, the accused dissuaded another Thiyya of Quilassery, who had enlisted himself in the fifth Labour Corps for constructional work in Mesopotamia and had undergone medical examination, from entering it by asking him questions, when he visited his hotel, that he would have to put up with several miseries if he were to join the Labour Corps. The latter accordingly desisted, and, when questioned, said that he was not willing to join the Labour Corps and that his belief until he was examined by the Medical officer was that he was to join the police force. The chief witness for the prosecution was a Havildar, who recruited the person in the Labour Corps and who reported the accused's conduct to the authorities concerned. The accused pleaded innocence, but His Honour found him guilty and sentenced him to undergo rigorous imprisonment for a period of three months.

The line between Alur and Bagalkot on Gadag-Hole Branch has been breached and Traffic interrupted since Saturday.

దేవసానములు

దేవునిపూజ (అర్చనలభుక్తి) నిమిత్తమై యేర్పడి తరతరముల నుండియు అర్చకుల యనుభవములూ నున్న యానాధానములను వారిస్వాధీనములనుండి తిప్పించి, ఆ ద్రవ్యము నితరకార్యములకు వినియోగించుట అర్చక కుటుంబములయొక్క జీవితమునకు మిగుల అనర్థ దాయకమనియు, న్యాసశాస్త్ర మెట్లున్నను శాంతమైన బ్రీటిష్ పరిపాలనలో ఇట్టియేర్పాట్లు జరగ గూడదనియు, కొందరు సత్పురుషులు సుత్రికా ముఖమున తినుబిల్లిప్రాయమున నెల్లడించి అర్చకలోకముయొక్క కృతజ్ఞతకు పాత్రులగు నుండుట నుద్రేకము. కొంచెము సూక్ష్మదృష్టితో విచారించినయెడల ఇప్పుటి తరపుల కన్నిటికిని ముఖ్యకారణము భూములు ఫలకంఠములగుటయే గాని నేరుకాదని యెల్లరకు విశదమేకముక యీవిషయమై నేను వెంచి వ్రాయవలసిన యానాధానములేదు.

అయినను దేవునిసేవ పట్టాపుట్టి భూమి అర్చకుల యనుభవములూ నుండుటకు న్యాయశాస్త్ర మంగీకరించ ద నియు, వారు జీతపుడబ్బులతో నాకరు చేయవలసినవారే కాని, భూమియం దేవిధమైన హక్కుగాని వారికి లేదనియు, స్త్రీయు లేర్పడుటచేత అర్చక కుటుంబముల యొక్క జీవితమునకు భంగము లేకపోవుటయేగాక వారిస్థితి మరింత బాగుపడి గౌరవము పెంపు పనియు కొందరు ప్రముఖులు తమ తమ దోచివెట్లెల్ల నభివర్ధించుచున్నార. న్యాయశాస్త్రము మాట ఎట్లున్నను, ఎద్దుపుండుకాకి నొప్పికాగు గనుక స్త్రీయులనలన అర్చక కుటుంబములకు ముందు పట్టబోవు మహోన్నత దేశము గురించి యిట్టి ప్రముఖు లెన్నివ్యాసములు వ్రాసినను వ్రాయవచ్చును. ఇట్టి దయాస్వరూపులు తమ యభిప్రాయమునకు భిన్నముగా వ్రాసిన వారినిగూర్చి అర్చకులయెడల పక్షమునకొంచినా రనియు, వారి న్యాయములలో సార సేమియు లేదనియు, ఇట్టివాదములు న్యాయశాస్త్ర ప్రకారముచెల్లవలెననియు, స్త్రీయు లేర్పడుట నలన అర్చకుల జీవితమున కేమియు భంగము లేదనియు, వ్రాయుటకు సాహసించుటలో వింతయే ముందును ! ఎవరెట్లు వ్రాసినను ఎండమావుల వలన కాహాకాంతియగునని యొప్పు కొన్నచో ఇట్టి స్త్రీయులవల్ల అర్చకులస్థితికూడ బాగు పడునని చెప్పుటకు నేమియు సంశయముండదు.

గౌరవ నీయులగు నో న్యాయవాదులారా ? న్యాయ శాస్త్రము సాధారణముగా నిర్దోషులకు హాని నాపాదించునని నమ్ముచోకుదు. ఒకదేశ సట్టి పాడుపనికి నిర్ధవడినచో దానిని న్యాయశాస్త్రమున నెప్పుక ప్రారశాసనమనిచో, కానననున పేరుతో అనతిరించిన మహాభూతమనిచో నుడి వివర తప్పేయి యుండును ? నిజము విచారించినచో ప్రస్తుత కాలములో భూములు ఫలించుటతప్ప అర్చకులయం దేమైన దోషమున్నదా ? ఎక్కడదైన కొంద రర్చకులు తమ విప్లవకార్యములను క్రమముగా నెవ్వరకు పోయినచో ఆవిషయ ముచర్చించి తగునిరంధరలను చేయవలయునే గాని వారు మిదలను పేడలను కట్టుకొనినెండ్లి పేరంటములు చేసికొన్నందుకు అసహ్యపడి ఆద్రవ్యముతో దేశోపకారము చేయబూనుట యేమి యుచితముగా నుండును ? ఇట్టిభూములు అర్చకుల యధీనమం నుండుటకు వీలులేనియెడల ఈశాసనమిది వరకెక్కడ నిద్రబోవు మన్ను ? భూములు చవుటు పట్టులుగా నుండి లిండిలేక అర్చకులకు నులయల మాకుమండినంత కాలము తిన నామగూపముల నెచ్చుటకు కలబడనీయక ఒకమూల సాగియుండి, భూములు ఫలించుటకు మునకు నాగానే, ఇతరవృత్తు తట్టివోయరుగక దేవాలయములనే యాశ్రయించు కొని తామకంపగా పెరిగియున్న అర్చక కుటుంబములపై తన ప్రాసక్తిభావము సంతుమునపయోగించుటకు సిద్ధపడుచున్నట్లు అట్టి శాసనమును వివేకింపక మెట్లుమన్నుచును ? దేవ్యాను స్వరూపులారా ! న్యాయముని మిత్తము శాస్త్రము లేర్పడిననే గాని, శాస్త్రముని మిత్తము న్యాయ మేర్పడ లేదు; కనుక విద్వంసులైన అర్చకులను భూములలో నుండి తొలగించుట యేదైన నొక దుష్టశాసన మున్నదిగా దానిని విరెన్నుచును గౌరవించ గూడదు.

ఇప్పుటి తీరుల ననుసరించి యెకల్లు చచ్చించినను న్యాయ శాస్త్ర ప్రకారము క్రమముగా వాదించినచో అర్చకులకు భుక్తియు ఇప్పిపోవలసిన యంత్యము లేదనియే నాయభిప్రాయము.

త్రాగుబోతులు బడిపంతులుగా నుండవచ్చునా?

ఈ విషయ మెప్పుడును జర్పింపఁ బడలేదు. విద్యా శాఖాధికారులసయిత మీ యంతయు సంతగాఁ బాటించు నట్లు తోచదు. నేను మాచినంతవఱకుఁ బెక్కుచోట్లముం దెక్కువగాఁ ద్రాగుబోతులే యుపాధ్యాయులుగా నుండుట సందర్భించినది. ఏమి యీ వైపరీత్యము ! పవిత్రవంతమైన యీ పదవియొక్కడ ? త్రాగుబోతుల కధివాసగుట యొక్కడ ? ఇది యెట్టి పరిపాటి ?

ఉపాధ్యాయుఁడు విద్యాగురువు. గురు వనఁగా గొప్ప వాఁడు. ఈ శబ్దమునకే చంద్రుఁడని మఱియొక యర్థము. తన కరణాల మహిమచే జిమ్మచీకటి నడచివుచ్చి, పండు వెన్నెలఁ గాయించి, లోకమునకు మంచిలోవఁ జూపించి, హాయిగల్పించి, వెలయించు నతఁడు చంద్రుఁడు. ఇవట నుపాధ్యాయుఁడు చంద్రుఁడు. జ్ఞానము వెన్నెల, అజ్ఞానము చీకటి. ప్రవర్తనము మార్గము. కష్ట బృందము లోకము. ఉపాధ్యాయుఁ డనఁబడు చంద్రుఁడు తన సుజ్ఞాన శోధిత్వ ప్రతిభా విశేషమున శిష్యుల యజ్ఞాన తిమిర పటలముఁ తొలగించి సదాచారపథముఁజూపి యాపవిత్రహృదయమునఁ బ్రవర్తింపజేసి వారిని సుధీంద్రులఁగను దేశారాధన తత్పరులఁ గను నొనర్చి లోకమున నిరుపమానందముఁ జెందుట నుంచి యుపాధ్యాయుని కర్తవ్యము.

శిష్యుఁ డనఁగా నేమి ? శిక్షితుఁ డగునతఁడు శిష్యుఁడు. శిక్షయనునది నేర్పు. బాలురు తమ శైశవమున నేమియు నెఱుంగనివారుగా నుండురు. అప్పుడు బాలకులు తాము మాచిన వానినెల్ల (అది మంచిదైనను చెడ్డదైనను) మాచినట్లే చేయుదురు. వారి కది స్వాభావికము. వారి హృదయము మిగుల పవిత్రమైనది. కనుక నది యే విషయమును గాని బహు శీఘ్రముగా నీడ్చి పట్టుగలుగును. అప్పుడు వారి మనస్సున కలవడిన యభ్యాసము మఱలఁ జిర కాలమునకైన బోనేరదు. అట్టి తరుణమున నే వారు సత్ప్రవర్తనము నందుటకై గురుకులమునకుఁ బంపఁబడుదురు. ప్రవర్తనమే యాచారము. అదియే నడవడిక. ఈనడవడిక యూరక వచ్చునది కాదు. బాలకులు సద్గురువు నాశ్రయించి, యాతని సత్ప్రవర్తనముఁ గట్టెడుట ననుక్షణము మామయ నాలగు వర్తించుచు ననుచు నడుచు దమలోట్లను చక్కదిద్దు కొనుచు, మిగుల మెలకువతో నడచినఁగాని, వారికి మంచి నడవడిక యలవడదు. శిష్యులొక మొకప్పుడు గురుకుల వాసులుచేసి, సర్వ సుఖములఁ బరిత్యజించి, కష్టముల సరకుకొనక, బ్రహ్మచర్య వ్రతకాల మంతయు నెంతో జాగరూకత మెయిగడపి పవిత్రతనంది, యాత్మో జ్ఞేవముఁ గాంచుట యిరుచేతనే.

గురువు ననుసరించియే శిష్యులు వర్తితురు. ఉపాధ్యాని యాచార మెట్టిదైనను సరియే. బాలకుల కదియే పరమ

ఇట్టిచచ్చ లిదివర కేన్నడును వచ్చి యుండక పోవుట చేత అర్చకులును, వారి పక్షమున పనిచేయు న్యాయవాదులును కూడ; ఈభూముల యందు అర్చకులకు గల హక్కులెటువంటివో యీ విషయమై న్యాయ శాస్త్రము లేమి యభిప్రాయ మిచ్చుచున్నవో చక్కగా గ్రహించలే కున్నారని నానయ్యకము. ఇట్టి లోపములను బట్టి న్యాయమూర్తులు కొన్నిచోట్ల స్త్రీయు నేర్పరచినను, అవియే అన్నిటికిని మూల ప్రమాణములు కానేరవు. కాబట్టి యిప్పుడైనను అర్చక సంఘము నిరంతాహవడక తగినవశిత్తో ఆలోచించి తమ హక్కులను కాపాడుకొందురని నమ్ముచున్నాను. ఈ భూములు దేవునివా అర్చకులవా అని విచారించినచో దేవుడు పట్టాదారుడనియు, అర్చకులు భుక్తదార్తని యు చెప్ప వలసియున్నది. ఈసాంప్రదాయ రిజర్వలో ఆయా భూములకు సంరక్షకమునకు ఇంతశిస్తుఅని యేర్పడియున్నందున న్యాయశాస్త్రప్రకారము సదగుశిస్తు మాత్రమే దేవునికి వెందవలయును గాని, తక్కిన అయివిజాతో దేవుని కేమియు సంబంధ ముండకూడదు ఈ న్యాయమును గురించి యిదివరకు చర్చ జరిగినదో లేదో పరిశీలించినయెడల హైకోర్టునా రేకారణముచేత నీ, మున్సింగ్ కరించినదియు విశదము కాగలదు.

కాబట్టి ప్రస్తుతపు తీరుల సాధార పరుచుకొని యనావశ్యకపు చర్చలను మెదుటకంటె ఆలయపు పను లిదివరకెట్లు జరుగుచున్నవో అట్లే జరిగించుచు ఆయా గ్రామస్థులును, అర్చకులును పోషరభావముతో ప్రవర్తించుట ప్రశస్తమని నాయభిప్రాయము.

వ॥ వెంకట్రాయుడు.

పవిత్రాచారము. వారు దానిని సర్వోత్తముగా భావించుట చేతనే వెంటనే యాలాగు బాలురు చేయుట కుపకమింతురు. అదివారికి నైజము. ఇందులకు సాధ్యశీలుగా నీసందర్భమున మన మొక్క పర్యాయము స్వాను భవ నేత్రయగు బ్రహ్మశ్రీ కందుకూరి వీరేశలింగకవి గారిని స్మరించుట శ్రేయస్కరము. ఈక్రియా కూరుఁడు స్వకీయ చరిత్రగ్రంథమున బాల్యదశలో విద్యాభ్యాస సందర్భమునందుఁ తనకుఁగల్గిన ప్రవర్తన పరిచాయముఁ గూర్చియుట్లు వ్రాసికొనెను.

“అక్షరాభ్యాస మైన తరువాత నేను మొట్టమొదట మాయంటి కిన్నాఱుగజముల మారములనున్న గోపాల స్వామి యాలయములో నుండిన యొక చదువులబడికిఁ బంపఁబడితిని. ఆ బడిపంతులయిన పులిపాక అమ్మిగజాగారు. తొట్టివోటివాఁ డగుటచేత నాతఁడు ముక్కుతో మాటాడెడి వాఁడు. ఆ యనయెద్ద నేమి నేర్చు కొంటినో నేనిప్పుడు చెప్ప లేనుగాని గురుఁడెట్టివాఁడో శిష్యుఁడెట్టి వాఁడగునన్న న్యాయ ముచేతగురువు గారి ముక్కుమాటలు నేర్చుకొన్నాననిమాత్రము నేను నిశ్చయముగాఁ జెప్పగలను చిన్ననాటి యాముక్కు మాటలు నాకు మఱికొన్ని సంవత్సర మలకుఁ గాని పూర్ణముగాఁ బోలేదు.”

బాల్యమున నాలోచన యుండదు. కనుక బాలురు తమపంతులవారి ప్రవర్తనమునే యనుసానమునఁ జూపుదురు. చిర కదియే బలపడి స్వభావమయి మార్పుకొనుటకు శక్యముగాని దగును. కావున సుపాధ్యాయుని గుణగుణములబట్టి శిష్యుఁడు గుణియొనిగణియో కావలయును. ఇట్టియెడ గురుఁడు త్రాగుబోతుగా నుండిన పక్షమున నిక నాతని శిష్యుల గుణావగుణముల నేరుని వర్ణింపవలయు ?

త్రాగుబోతునకు మూసభోజన ముగ్గుతోఁ గూడినది. పలలాహారము చుడ్చ్యములేక రుచించదట ! వారకామినుల తోడి సరసము పానప్రాయుల కత్యంతప్రియము. ఇందులకు ధనము ప్రాధాన్యము. ద్రవ్యసంగ్రహ శార్దూమై మధుపానాచార్యులు ద్వాతా త్రాగుదులకుఁ గడంగుదురు. సుప్రసిద్ధాభ్యాసమున నొక్కట భ్రష్టుఁడు కాఁగోరెడి మానవునకుఁద్రాగు బోతు తనమే యుత్తయ గతియని పానప్రియుఁడగు సన్యాసియే సాక్ష్య మిచ్చుచున్నాఁడు. కావునఁ ద్రాగు బోతులు తిండి పోతులు. అంతు బోతులు. మోసకారులు. లంచ గొండులు. జూదరులు పోరులు. వీరిశిష్యులగు విద్యార్థులు వీరిని మించిన వీరులు. పూర్వకాలపు విద్యార్థులెట్టివారు ? వారు మాదక ద్రవ్యములు పాంతఁ బోనెల్లరు. మృతపదార్థములఁ దాఁకనైనఁ దాఁకరు పరశ్రీలఁబ్రమాద వశమునైనఁ జూడరు. జానపదముల వనింపరు. ఇప్పుడన్న నో సురా భాండముల మోయువారు శిష్యులు పలము నంగడివీధినుండి కొనితెచ్చు వారు శిష్యులు. వేశ్యల చెంత దూత్యధ్యయ నెఱచేర్చు వారు శిష్యులు. గురువులకుఁ జీట్ల పేకలఁ జూట్ల ముక్కల నందించువారు శిష్యులు. మాటసాక్ష్యములందును గ్రూరకార్యములందును గురువులకుఁ గుడి భుజమట్లు తోడుపడువారు శిష్యులు. అనా! ఏమి యీయాధునిక శిష్యాచార ధర్మములు. ఈ ధర్మము లాదేశించుట కట్టి సద్గురువులు వీరికి సంప్రాప్తులై ! సమస్త నీచకర్మలకు జన్మస్థానమైనది త్రాగు బోతుతనము. ఇది వాడుక గాగల యవివేకులు బడి పంతులుగా నుండుట పరమ పాతకు లభివృద్ధి నొందుట కత్యంతాను కూల్యము. ప్రపంచము భ్రష్టమగుట కిది యమిత ముఖ్యము.

చుడ్చపానము కూడ దనియు చుడ్చపాన నికసన సంఘములు స్థాపింపఁబడ వలయు ననియు, లోకము ఘంటా ఘోషముగా మొట్టవెట్టుచుండఁగా, దానిఁదొలగించు సానుకూల్యములు గల్గించుటకు మాఱు, విచార కూస్యలు త్రాగుబోతులనుపాధ్యాయులుగా నెన్నుకొనుట యొంతతోచనీయము. విద్యా గురువులు చుడ్చ ప్రియులుగా నుండుటంబట్టియే గదా మనదేశమున నాఁనాటఁ ద్రాగుబోతుల సంఖ్య యతిశయించుచుండుట. కల్లు దుకాణములు మెరుగుమంటయు నిందుచేతనేగదా ? ఇవి మూసియుంచుకాల మింతలో వచ్చునా ? అట్టిభాగ్య మీమోరవ రకు కెట్లు గలుగును ? త్రాగుబోతులు తమయొగ్గిల్లు మూసియుంచి నప్పుడుగదా కల్లు దుకాణవారులు వారియంగళ్లను మూసియుంచుట. అప్పుడుగదా మనయాగ్రావర్తభూమి పవిత్రవంత మగుట. మా ధర్మవర గ్రామమున సయితము పానప్రియు లిట్లు ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులుగా నుండుట సంభవించినది. వారివలన విద్యార్థులకు గలుగుమండెడి యనర్థము లనుభవ వేద్యములు. ఇట్టివారు సర్వత్ర నుండు రనుట సామాన్యము. వీరిచర్యలఁ దలంచిన శరీరము కంపించెడిని గాదె !!—శి॥ ఆం॥

జాబులు

I
స్వరాజ్య సమితి

అయ్యో! స్వరాజ్య సమితి సెన్న పురిలో స్థాపితమై సుమారు ఒక సంవత్సరమైంది. ఇప్పటికే చాలా కాలానుగుణముగా నానా ప్రదేశముల బయలుదేరియున్నది.

ఆంధ్రలోకమున నింకను చాలాకాలము బయలుదేర వలయును. మా పురమున కనతిమూలమున ఆనందబిల్ ఆమంధ్ర కృష్ణరావు పంతులుగారు నివసించు సింహపుర మని ప్రసిద్ధి చెందియున్న స్థలమున మిత్రవరకును గాననిద్రయందు దగుల్పూరి స్వరాజ్యసమితి స్థాపన కాకపోవుట ఆంధ్రలోకమున కాశ్చర్యకరముగా నున్నది.

ఆంధ్రదేశమున సెన్ని గ్రామములు గలవో అన్ని గ్రామములందు స్వరాజ్యకాఖలు బయలుదేరవలయును. అట్లు బయలుదేరినగాని మన కచిరకాలములోనే స్వరాజ్యమాన్దాండుడు దర్శన మియ్యజాలడు.

మా గ్రామములో సుమారు రెండుసంవత్సరములుగా శ్రీ గోఖలే సేవాసమాజమును పేరుతో నొక సమాజము విరాజిల్లుచున్నది. ఈ సమాజమునకు తెలకటగారగు శ్రీయుత ఎ. వి. రామయ్యగారు వ్యయప్రయాసలతోగల్గి సమాజమును శుక్లవక్ష చంద్రునినిబోలె వృద్ధికి తీసికొని వచ్చుచున్నారు. ఈ గోఖలే సమాజమువారు మా గ్రామమునందు ఒక స్వరాజ్య సమితిని స్థాపించిన బాగుండునని మా గ్రామవాస్తవ్యులను, సమాజమువారిని, మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాడను.

యస్. నారాయణస్వామి.

II

ఒక యుత్తరము

అయ్యో!

మ-రా-క్రీ వింజమూరి భావనాచార్యులు గారికి.

దేశభాంధవా! తమ కనేక వందనములు.

అభ్యుదయ సూచకంబగు, 'హోమో హో' లిగు! ను గురించి మిక్కిలి యువయుక్తమైన సలహాలను ఆంధ్రప్రతిక ద్వారా తాము ఆంధ్ర మహాజనలకు జెలియజేయుచుండుట కడుంగడు శ్లాఘనీయును. గ్రంథభాంధాగార స్థాపకులుగ్రాని, పాఠకులుగాని ఈవిచారమున శ్రద్ధపుష్కముటలేదని తాము వ్రాయుట నిజమే యగును, కోరువారికి సలహాల నిచ్చుటకు తాము సిద్ధము గానున్నను, అంతకంటె 'సేవోక' మార్గము నుంచినది నాయభిప్రాయము. ఎందరికని తాము వ్రాసి తెలుపుట కగును? కావున, ఏతద్విషయమునం దనుభవముగల తాము; హోమో హో లిగనగా నేమి? అది యెట్లు వ్యాపించవలెను? స్థాపించెడి విధానమేమి? నిబంధనలు వ్రాత మాలకమైన రికార్డు లేమైన కావలయునా? దినచర్యక్రమ మెట్టిది. అను నీ మొదలగు విచారములనుగురించి, క్రాంతి అష్ట పత్రాకృతి 50 పుటలను మించని యొక గ్రంథమును సులభతైలితో వ్రాసి ప్రకటించినచో సంకల్పము సఫలత గాంచును. ఇందులకు ద్రవ్య సహాయమునకై ఉదారబుద్ధులగు ధనికులు కొందరైన నివ్వక పోరు; ఇచ్చినను ఈయకపోయినను ఈ విషయమై పత్రిక ద్వారా విన్నవించినచో దేశాభిమానులగు ఎల్లవారును శక్తికంఠన లేక సాయము చేయగల రహస్యలో ఆవంశయైన సంశయం బుండబోదు.

"యత్నే కృతే యదిన సిద్ధతి కోత్ర రోషః"

దేశ సేవకుల పాదధూళి.

III

న్యాయపతి సుబ్బారావుగారు

అయ్యో!

"న్యాయపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు" అను కీర్తి కింద తమ 1. 11. 16 తేదీగల పత్రికయందు వ్రాసిన ప్రావ్యాసమును సంతోషముతో చదివినది. నేను 4 మాసముల ఆంధ్రపత్రికకును, న్యాయపతియొక్క పత్రికకును, హిందూకును హైందవ రాజకీయ జీవనమున వారి యగ్రగణించియు, ప్రకృతావస్థయందు ఈ సంగతి గాని దేశీయమహాసభాధిపత్యమునిచ్చి గౌరవించుచునియు అటులచేయుట మననలే సత్కరించ లేఖలు వ్రాసియుంటిని. కాని ఏకారణముచేతనో హిందూ పత్రికలు ఆలేఖలను ప్రచురింపజూశోచనీయును. శ్రీ పంతులవారి దేశసేవారిని స్వాగ్రహణము జగద్విదితములు. వారు

జీవనమునలే గాక హైందవ జాతి యజీవనమునకు గూడను మూలాధార లనుట స్వభావోక్తియే గాని అతిశయోక్తి గానేరదు. వారిని ఇంతవరకు జేయు మహాజనసభ గౌరవించక పోవుట మన సహజదేశీయ సుగుణులగు కృతజ్ఞతను సూచింప నేరదు. రావుబహద్దరు పీకేళింగము పంతులవారును శ్రీ సుబ్బారావుపంతులుగారును ఆంధ్ర మండలమునకు నుత్కృష్టమైన యశస్సును తెచ్చి తేజోవంతముగ జేసిరి. ఆంధ్రోద్యమ వీచికలతో ఆంధ్రరాజ్యము సంక్షోభిల్లుచున్నది. ఆంధ్ర రాష్ట్రాదర్శము ఆంధ్ర మహాజనుల నుత్సాహ పూరితులగు కేయుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో ఆంధ్ర మహాజను భావులలో నగ్రగణ్యులగు శ్రీ పంతుల వారి జీవితము ఎల్లవారును మార్గదర్శకముగ నుండునటుల శాశ్వతముగ స్మృతచిహ్నములను స్థాపించుటకు ఆంధ్ర మహాజనులు ప్రయత్నించి ఈ మహానీయునికి తమ కృతజ్ఞతా భావమును వెల్లడింతురుగా! ఆంధ్ర పత్రికాకృత్యము ఈ సమర్థులమునకు తోడ్పడి సఫలము చేయునని నేను ప్రార్థించుచున్నాను.

కొండవల్లి శ్రీరామచంద్రరావు బి. ఎ. బి. ఎల్.

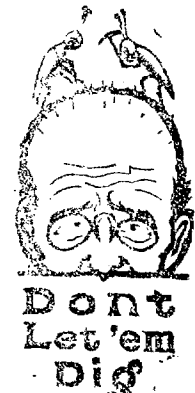
పుస్తకభాంధాగారములు, స్థలము:— పూర్తి. సుబ్బారావుయ్య స్థలము:— మా స్థలము మండలమున ఇంకయు మున్నున్న వానికన్న పెక్కుమగ "ఆంధ్ర పుస్తక భాంధాగారము" లభింపవలయును. మా స్థలము పురమునందు "లిక్చర" పుస్తకభాంధాగారము పున్నచునాటి చంద్రునివలె దినదినాభివృద్ధి నొందుచున్నది. వీరి ఆభివృద్ధి కెంతయు హేళి పడెన ప్రయుత చున్నే పల్లి రామకృష్ణ రావుగారి రెంతయు ప్రశంసాస్థానము: ప్రజానోదయ సమాజము వారి రోచునొక పుస్తక భాంధాగారము కలదని వినుచున్నాను. ఇది పుస్తక భాంధాగారము మా పురజనుల కుపయోగగుండునట్లు చేసెద రనియు ఈ పుస్తకభాంధాగారము కూడ "లిక్చర" పుస్తక భాంధాగారము బోలె నానాటి కభివృద్ధి చెంది ఆంధ్రదేశము నకు మే లొనరించుగాక యనియు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాడు. ఇటు కనతిమూలమున నుండు పట్టుపూడి యందు: శ్రీయుత పొణకా పట్టాభిరామి రెడ్డిగారు "సుజన రంజని" పుస్తక భాంధాగారము నాయమున నొక భాంధాగారమును నెలకొల్పుటయేగాక సదరు భాంధాగారమునకు నొక న్యంత భవనము నిర్మాణమునకై వారియొక్క యుదాహరణ మార్గము వెల్లడించుకొనుచుండెదలవలె కెంతయు సంకల్పము. సుబ్బారావుయ్యగారు వ్రాయుచున్నాడు.

చిన్న పురుగులు

124

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెపై జిల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాఠకులారా! ఈ పురుగువలె కేయింబనట్లు, విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీగ్గుచూములలోని నెల కొట్టెలు బంగారుతో నింపబడి యుండును. తీరిక లేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి చేరొందిన తెనీటిగ సహకారిగా నుండెదగినబంటు. చుండు ఆంధ్రమయిన వెంట నే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక పునేతీరించిన అచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహధ్యాయి గావలసినవచ్చును. కావున ఇట్టి పరమశత్రువును

"కామినియా నూనె"

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెమండును బోగొట్టును. తలకట్టును పరిచుకొనుగంధద్రవ్యము. ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోసం న పడకుడు.

బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి. పి. రు. 0—4—0
8-కి రు. 2—10—0 వి. పి. రు. 0—7—0

ఉచితము.

ఈ సుగుణముల ఋజువు పరచుటకయి, ఆర్థశాపీడి నువారికెల్ల ఒకసారి వాసుకొనుటకు సరిపోవునంత 'ల సీసా ఉచితము' గుంపబడును.

జెంట్లు:—

బండియోడ్రగ్ అందుకెమికల్ కంపెనీ,
155, జమ్మనపేటపేర్, బొంబాయి.

కృష్ణదేవరాయకాలపు ఆంధ్రవాఙ్మయపీఠి నెఱిగిండు చారిత్రకభాగము వెల రు. 1-2-0 పదిప్రతులకు 1 ప్రతి యానాం. గ్రంథ విక్రేతలకు మంచి కమీషను ఇవ్వబడును. ఇండియా ఇంక్లండులందును ముద్రాధికారులచేతను ప్రాచ్యదేశీయ భాషాపండితులచేతను గొనియాడబడినది. ఎన్ పంతులు పె. 22 రు. ఆచార్యుల వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర సర్వశాఖాల-విద్యా ప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీయుత కట్టచుంది గారులింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0—4—0 పాక్షిణి ప్రశ్నకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7. తంబుకెట్టిపేర్, మద్రాసు.

ప్రాణము గల జొమ్మలు
బయస్కాపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిపములు - జొమ్మలకాట్టులు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము - క్యాటలాగు కావలెనా. (592)
వి. ఈశ్వరప్ప అండు సర్పు, విశాఖపట్టణము.

573 ఆధునిక కవిజీవితములు
శ్రీరాజా భుజంగరాయకృతము.
ఆంధ్రవాణి కియ్యదిపుట్టి నిల్లు. ఇందు 250 ఘనకవి పండితోత్తముల రచనా సుధులను యును, వారి జీవితములను గలవు. 500 పుటలు వెల రు. 1.8-0.
భారతీ వేద హవుస్, ఏలూరు.

యం. ఓబులప్ప అండు బదర్పు.
పుష్ప పరీక్షకులు, విత్తనముల వర్తకులు మొక్కలు, కూరగాయల సస్యముదారులు.
588 జెంగుళూరు సిట్టి.

ఆత్మజ్ఞానా సంఘము.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దయ్యముల చద్దాగమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ చిన్నవైజు చక్కనిమాట. వెల రు. 0.8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
591 పోస్టుబాక్సు 212, దువరాసు

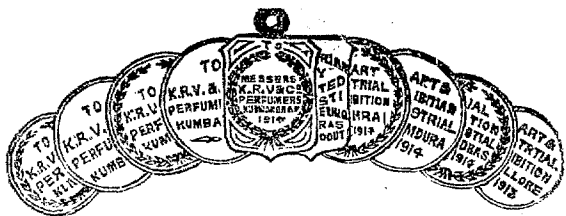
నీవు ఇల్లుకట్టెదవా? అట్లయిన కాట్టు అయిరక కాలము, సివిల్ ట్రైనింగ్ కేసెను, ఆర్న పెంటల్ రెయిలింగ్స్ పై రాలకు, సి. గోపాలనాయక్ అండు సన్నుచేసిక పొండి మద్రాసు వారికి వ్రాయును. 597

Approved by Text Book Committee
కథలపుస్తకములు:—(1) చంద్రుని (2) సులోచన (3) కాసల్య వెల రు. 0-4-0 దేశోద్యోగమును, భానుపుష్పయు నొసంగు ట్రానింగ్ మాత్రము 48 కి రు. 1-0-0.
598 "విద్యానిధి", 87 రామస్వామిపేర్, మద్రాసు.

కలియుగ కల్పవృక్షము. 183
కృతయుగమందు కల్పవృక్షము మనుష్యులకోరికలను నెరవేర్చుచున్నట్లు ఈ కలియుగమందు మానవజాతి యొక్క ఈతిభాదలనుతీర్చి ఆయురారోగ్య శ్రేష్ట్యంబులనిచ్చునది మన వైద్యవిద్యకాపుస్తకముకోరింవారికి
ఉచితముగా పంపబడును
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, ఆయుర్వేదోదయ ఔషధాలయము. 20 నీనాబజారురోడ్, మద్రాస్.

నేపాళ దేశపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ... 30-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ... 2-0-0
గోరోజుము, మంచిది " ... 2-0-0
ఆసిఫచ్చికానా లేక జున్ను " ... 7-0-0
కసభస్మము తులము 1-కి రూ 0-0-10
అమృతాంజనండిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును శాశ్వతముఖమున పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి తీరికసౌఖ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును, ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయుండును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయును.
219 వైద్యశాస్త్ర ముఖ్యశిక్షక గోవిందజీ, ఆతంకనిగనా ఔషధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అతివృష్ట కాలమునకు తగిన శిరోభాష నివారణి యేది ?

మన చందనాది తయారము

ఈ తైలమును వాడమునకు రెండు శతకలు ప్రాతః కాలములో నాచుకొని స్నానము చేసినయెడల పి త్రనీరుదిగును. కన్ను మంటలు కపాలపుర్ణం, ఒంటితొవ్వ, తలతిరుగుట మొట్టకంటే రాత్రులు, శరీరమునపుడును. తీక్షణమైన బుద్ధి కలుగును. క్రయము డబ్బా 1-కి రూ 2-0-0

ఇదిగాక మాకర్ణ సువాసన కక్కుపోడియు సువాసన మన్నము, కొబ్బరితేరుము, సుగంధ స్నానపొడి, దేశాంగము సందనపుడరు, అంగనా, కేసరిపుడరు, పుసుగు, జవ్వారి, అంబరు, మొదలైన కస్తువులు దొరుకును. క్యాటలాగు కావల సినవారు వ్రాయవలెను. కే. ఆర్. వి. అండు కో.

455 సువాసన వ్యాపారము, మంభకోణము, K. R. V. & Co. Perfumers, Kumbakonam

RUBBER STAMPERS

P. N. SIMHAM & CO.

MADRAS

RUBBER STAMP MFRS.

STAMP

రబ్బరు స్టాంపులు	దు 2
ఇన్స్ట్రక్షన్ బుక్స్	1
కస్టమరీ	తులం 30
గోల్డ్ రబ్బరు	6
పచ్చకరూపము	2
కుంకుమరూపము	1.4
నూలు రబ్బరు	1
సగంధనక	1
పెన్సిల్ సెట్	1
ఆదియన్ననాయికలది, మద్రాసు	

సవినయనది. ఓటోజరస్టాక్ 490

ది. పరస్టాన్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,

నెం 1 రు, వైఫోనీ, బొంబాయి. నెం 3 రు.

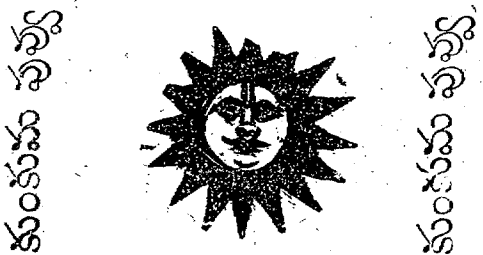
గ్యాలీన్ మోటారు సారశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని శాగుచేయ గలుగుటకును తెలియదు నిచ్చుటకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేదేభాగములు యేదేపనులు చేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రి పేరులను యాయంశముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ సారశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు డిసెంబరు నెల 1వ తేదినండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదిన గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నికసింతుటకు తావొసంగ బడును. ఈ క్రింద నుదహరించు వారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు. Galley & Co., 149, Broadway Madras.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపును. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునది ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21. హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

మోన పోకుడు

తుప్పుకట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు. అట్లు తుప్పుకట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డెవ్ అండు కంపెనీవారి “బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్.”

Wailes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నువయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపలువారు పల్లికల వర్క్సువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజిల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలవెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామ్మోజెషన్ గోరునప్పును ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

ఏక భాషావిప్రళంస

ఇది వెన్నెలకంటి అస్సారాయ విచిత్రము.

వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా ముద్రకాలయము,

తెంబుకొట్టిపేటి, మద్రాసు.

కీర్తిశేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

సి. పి. ఖర్వుల ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుఖాన్సు 212, మద్రాసు.

పోర్టు ట్యూరింగు మోటారు బండి.

(572)

5 గురు కూర్పుండుటకు తగినబండి. రు. 2850

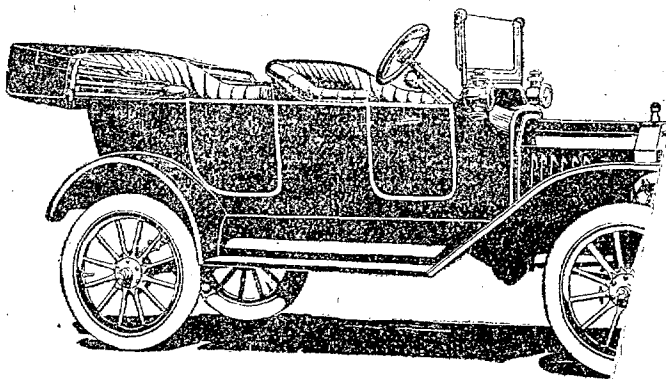
హుడ్డొకవస్త్రము, ముందు ఎలక్ట్రిక్ లైటులు, గ్లిమోటిక్ కొమ్ము, గాలి రేక, ఇతర పనిముట్లు అన్నియు గలవు.

పోర్టుకారును కొనుడు; ఏలన, ఎవరికై నను ఎచ్చటకున్నను, ఏస్థితియందున్నను చక్కగ పనిచేయును. ప్రత్యేకములగు సామా నాలలో మోటారుకారుల తయారుచేయుట లో చేర్చబడిన పనివాండ్రచే తయారుచేయ బడినది. అది మిక్కిలి దట్టమయినది. తేలిక అగుట దానివలన వ్యయములు తక్కువలో తక్కువయ్యును.

అత్యుచిత మిక్కిలి ప్రత్యేకములయిన సా మానాలలో చేయ బడినది. వెనాడియం ఉక్కు ఉష్ణమును-పరీక్ష, పోర్టుమాగ్నము, మిగుల

ప్రపంచమందంతటను పనిచేయుచున్న మోటారుకారు ఇదియే. పోర్టుకారు స్వంతదారులకు ప్రయాణ చేసినను చేయుదురుగాక పోర్టును కొనుడు. ఇప్పుడే కొనుడు. రు 2850 - పెద్దస్థితియగు మోటారుకారు వ్రాయించుడు. తేక్ను ఆకాశంగము కలుగగలదు. వ్రాయనప్పుడు ఈ పత్రిక పేరు నుదహరించుడు.

Oakes & Co., Ltd, Madras.

దిట్టమయినది. అయినను బహుదనండు దొరు కగల ఉక్కులో మిక్కిలి తేలికయిన ఉక్కు కాపున అధిక వ్యయమయినది.

ప్రపంచములో వాడుకలోనున్న మో టారుకారులలో పోర్టుకారులు సగమున్నవి. ప్రపంచములోని మహాజనులు యాబండిని ఉప యోగించి చూచి ప్రత్యేకమయినది రుజువు చేసిరి. ఇతర మోటారుకారులవలె గాక దీని వై వ్యయపరచబడ్డ ధనమునందలి ప్రతిరూ పాయకిని తెగిన మోటారుపనిని చేయించు ననగును.

చు కారు ఇదే. ఏదేకమున ప్రయాణము గొను వలయుకారులకు ఇప్పుడే ఆర్థరు

లిమిటెడ్, మదరాసు.